

Møteinnkalling

Utval:	Hovudutval for kultur, idrett og integrering
Møtestad:	Fjernmøte ekstraordinært
Dato:	03.04.2020
Tid:	10:00

Program

10:00-10:15	Utvalseiar ønskjer velkommen. Orientering om fjernmøte.
10:15-10:45	Fylkesdirektør orienterer utvalet om koronakrisa, korleis fylkeskommunen har handtert denne, kva som er blitt gjort frå administrasjonen innafor kultur, idrett og inkludering knytt til krisa. Utvalseiar supplerer.
10:45-11:00	Diskusjon om utvalets arbeid i koronakrisen
11:00-11:15	Pause
11:15-	Sakshandsaming til møtet kan avsluttast

Ein tek sikte på å vere ferdig til kl 14:00, men ein må vere førebudd på at møtet kan vare lenger.

Ber om at tilsendt informasjon vedrørende førebuing til fjernmøte vert lest nøye.

Oppmodar om at avklaring om habilitet vert meldt i forkant av møtet.

Alle medlemmer vil få tilsendt ein e-post kor det vert forklart korleis forfall kan registrerast. Denne e-posten vil kome innan to dagar.

Innkallinga gjeld valde medlemmer i hovudutval for kultur, idrett og integrering. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemmer bli kalla inn særskilt.

Stian Jean Opedal Davies

utvalseiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 7/20	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 8/20	Godkjenning av møteprotokoll frå møtet i hovudutval for kultur, idrett og integrering 13.02.2020	2020/733	
	Referatsaker		
RS 23/20	Informasjon og liste over statlege sikra friluftsområder i Vestland	2020/1401	
RS 24/20	Brosjyra Friluftsliv for alltid - statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder	2020/1401	
	Skriftlege spørsmål		
SI 3/20	Spørsmål frå Kollbotn - R - Blir den gamle bensinstasjonen i Lars Hillesgate 27 freda?	2020/44447	
	Politiske saker		
PS 38/20	Tilskot til statlege tileigningar, bandlegging av friluftsområde 2020	2020/1401	
PS 39/20	Tilskot til tiltak i statleg sikra friluftsområde 2020	2020/1392	
PS 40/20	Den kulturelle spaserstokken, retningslinjer for utlysing og tildeling av tilskot	2020/42913	
PS 41/20	Tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar	2020/41629	
PS 42/20	Tilskot til utvikling av modellbibliotek 2020	2020/39519	
PS 43/20	Fordeling av tilskot til forvaltning og drift av verna fartøy 2020	2020/36583	
PS 44/20	Fordeling av tilskot til sikring og istandsetjing av verna fartøy 2020	2020/41990	
PS 45/20	Digitale ressursar i folkebiblioteka	2020/39386	
PS 46/20	Revidert møteplan 2020	2020/896	

Godkjenningssaker

GK 7/20 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saknr: 2020/733-6
Saksbehandlar: Silje Balgaard Lyngstad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	6/20	17.03.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	8/20	03.04.2020

Godkjenning av møteprotokoll frå møtet i hovudutval for kultur, idrett og integrering 13.02.2020

Møtebok frå møtet i hovudutval for kultur, idrett og integrering 13.02.2020 er lagt ved saka.

Saksprotokoll i 17.03.2020 - Hovudutval for kultur, idrett og integrering
Vedtak

Møteprotokoll

Utval:	Hovudutval for kultur, idrett og integrering
Møtestad:	Idrettens hus, Kniksens plass 3, Brann Stadion, Bergen
Dato:	13.02.2020
Tid:	11:00-17:20

Følgjande faste medlemer møte:

Namn	Funksjon	Representerer	Merknader
Stian Jean Opedal Davies	Leiar	A	
Kjell Gitton Håland	Medlem	A	
Alfred Jens Bjørlo	Nestleiar	V	Permisjon frå kl. 15:00-16:25
Gunn Åmdal Mongstad	Medlem	SP	
Hilde Horpen	Medlem	SP	
Øyvind Strømmen	Medlem	MDG	
Symphorien Pombe	Medlem	SV	
June Vibecke Knudtsen Indrevik	Medlem	H	
Lise-May Sæle	Medlem	H	
Hege Nygård Dale	Medlem	FNB	
Knut Inge Andersen	Medlem	FNB	
Bjarte Vatnøy	Medlem	FRP	
Kurt Johnny Hæggernæs	Medlem	PP	Gjekk kl. 17:00

Følgjande medlemer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
Terje Kollbotn	Medlem	R
Senea Sabanovic	Medlem	A

Følgjande varamedlemer møte:

Namn	Møtte for	Representerer
Henrik Oppen	Senea Sabanovic	A
Rita Tønning	Terje Kollbotn	R

Frå administrasjonen møte:

Namn	Stilling
Per Morten Ekerhovd	fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering
Arnt Ola Fidjestøl	seksjonssjef for arkiv
David J. Aasen Sandved	seksjonssjef for kulturarv
Elisabeth Bjørsvik	seksjonssjef for inkludering, strategi og analyse
Ronny Skaar	seksjonssjef for kulturutvikling
Ruth Ørnholt	seksjonssjef for bibliotekutvikling
Siri Ingvaldsen	seksjonssjef for kulturformidling
Britt Karen Spjeld	seksjonssjef for idrett og friluftsliv
Silje Lyngstad	rådgjevar/møtesekretær politisk sekretariat

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 3/20	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 4/20	Godkjenning av møteprotokoll frå møtet i hovudutval for kultur, idrett og integrering 21.01.2020	2020/733	
	Referatsaker		
RS 8/20	Norsk kulturindeks 2019 - Resultat frå Sogn og Fjordane	2020/35774	
RS 9/20	Museumsstatistikk 2018	2020/35693	
RS 10/20	Søknad til Nasjonalbiblioteket om midlar til formidling i bibliotek	2020/35289	
RS 11/20	Brev til Music Norway frå Brak	2020/36289	
RS 12/20	Kostnader ved omlegging til miljøvenlege kunstgrasbaner	2020/36505	
RS 13/20	Anleggs- og fordelingspolitikk i Vestland	2020/36812	
RS 14/20	Norsk Publikumsutvikling og regionsreformen	2020/35260	
	Politiske saker		
PS 6/20	Tilskotsordning - Tilskot til inkludering og mangfald 2020	2020/2062	
PS 7/20	Tilskot til mentor- og traineeordningar	2020/35711	
PS 8/20	Tilskot for etablereropplæring for innvandrara 2020	2020/35741	
PS 9/20	Tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar	2020/36192	
PS 10/20	Investeringstilskot til store og kostnadskrevjande idrettsanlegg. Retningsliner	2020/36298	
PS 11/20	Investeringstilskot til kommunar utan idrettshall/symjeanlegg. Retningsliner	2020/36497	
PS 12/20	Arrangementstilskot til større nasjonale og internasjonale junior- og seniormeisterskap i 2020	2020/1254	
PS 13/20	Ålmenne kulturvernføremaal - Driftstilskot til regionale og nasjonale kulturminne	2019/41	
PS 14/20	Krav til driftsstøtte gjennom budsjettvedtak til kunst, kultur og idrett	2020/1246	
PS 15/20	Oppretting av Moster 2024 AS	2020/861	
PS 16/20	Jobbsjansen del B	2020/35501	
PS 17/20	Lokal mobilisering mot doping - ny avtale med Antidoping Norge og prosjektplan 2020-23	2020/36138	
PS 18/20	Regionreforma. Oppgåveoverføring frå Kulturdepartementet til fylkeskommunen	2020/36448	
PS 19/20	Dagsturhytter i Vestland for perioden 2019-2021	2020/279	
PS 20/20	Nynorskfylket Vestland: Utviding av nettverket. Politisk sak	2020/36130	
PS 21/20	Behov for ein samla gjennomgang av tilskotsordningane på utval for kultur, idrett og integrering sitt område	2020/2062	

Godkjenningssaker

GK 3/20 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Alfred Bjørlo (V) la fram søknad om permisjon frå kl. 15:00-16:00. Hovudutval for kultur, idrett og integrering godkjente dette.

Innkallinga vart godkjent med merknaden over.

Alfred Bjørlo (V) gjorde framlegg om å sette følgjande sak på sakslista for møtet utan saksførelegg:

- PS 21/20 Behov for ein samla gjennomgang av tilskotsordningane på utval for kultur, idrett og integrering sitt område

Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtok samrøystes å sette saka på sakslista for møtet utan sakførelegg.

Sakslista vart godkjent med merknaden over.

GK 4/20 Godkjenning av møteprotokoll frå møtet i hovudutval for kultur, idrett og integrering 21.01.2020

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

June Indrevik (H) hadde følgjande merknad til punktet om avrøysting i PS-sak 4/20:

«Det var Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt alternative forslag fremsatt av utvalsleiar Stian Jean Opedal Davies (A) som vart samrøystes vedteke av utvalet».

Møteprotokollen frå møte 21.01.2020 vart godkjent med merknaden over.

Referatsaker

RS 8/20 Norsk kulturindeks 2019 - Resultat frå Sogn og Fjordane

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Referatsak 8/20 vart referert.

RS 9/20 Museumsstatistikk 2018

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Referatsak 9/20 vart referert.

RS 10/20 Søknad til Nasjonalbiblioteket om midlar til formidling i bibliotek

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Referatsak 10/20 vart referert.

RS 11/20 Brev til Music Norway frå Brak

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Referatsak 11/20 vart referert.

RS 12/20 Kostnader ved omlegging til miljøvenlege kunstgrasbaner

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Referatsak 12/20 vart referert.

RS 13/20 Anleggs- og fordelingspolitikk i Vestland

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Referatsak 13/20 vart referert.

RS 14/20 Norsk Publikumsutvikling og regionsreformen

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Referatsak 14/20 vart referert.

Politiske saker

PS 6/20 Tilskotsordning - Tilskot til inkludering og mangfald 2020

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering vil løfte den frivillige innsatsen i Vestland fylke gjennom tilskot til frivillige organisasjonar/institusjonar som arbeider på regionalt nivå innan inkludering og mangfald.
2. Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek retningslinjer for Tilskot til inkludering og mangfald, jf vedlegg 1.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Det var 14 representantar tilstades.

Avrøysting

Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering vil løfte den frivillige innsatsen i Vestland fylke gjennom tilskot til frivillige organisasjonar/institusjonar som arbeider på regionalt nivå innan inkludering og mangfald.
2. Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek retningslinjer for Tilskot til inkludering og mangfald, jf vedlegg 1.

PS 7/20 Tilskot til mentor- og traineeordningar

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for Kultur, idrett og integrering vedtek forslag til retningslinjer for tilskot til mentor- og traineeordningar slik dei ligg føre i saka.
2. Tilskotet er eit viktig verkemiddel for å få synleggjere og utnytte den fagkunnskapen som fagutdanna og høgt kvalifiserte innvandrarak har.
3. Hovudutval for Kultur, idrett og integrering meiner at det for etablerte og vellukka prosjekt kan vurderast støtte til toårige prosjekt, men tek atterhald om Fylkestingets løyving for komande budsjettår.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Rita Tønning (R) sette fram slikt forslag:

«Endring punkt 2

endre til ordet nytte istadenfor utnytte kompetansen»

Det var var 14 representanter tilstades.

Avrøysting

Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag punkt 1 vart samrøystes vedteke.
Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag punkt 2 med Tonning sitt forslag vart samrøystes vedteke.
Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag punkt 3 vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Hovudutval for Kultur, idrett og integrering vedtek forslag til retningslinjer for tilskot til mentor- og traineeordningar slik dei ligg føre i saka.
2. Tilskotet er eit viktig verkemiddel for å få synleggjere og nytte den fagkunnskapen som fagutdanna og høgt kvalifiserte innvandrarak har.
3. Hovudutval for Kultur, idrett og integrering meiner at det for etablerte og vellukka prosjekt kan vurderast støtte til toårige prosjekt, men tek atterhald om Fylkestingets løyving for komande budsjettår.

PS 8/20 Tilskot for etablereropplæring for innvandrarak 2020

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for Kultur, idrett og inkludering vedtek dei vedlagte retningslinjene for etablereropplæring for innvandrarak.
2. Tilskotet vert ein viktig del av det regionale integreringsarbeidet som fremmar innvandrarak sine moglegheita til å etablere eigne verksemder.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Det var 14 representantar tilstades.

Avrøysting

Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Hovudutval for Kultur, idrett og inkludering vedtek dei vedlagte retningslinjene for etablereropplæring for innvandrarak.
2. Tilskotet vert ein viktig del av det regionale integreringsarbeidet som fremmar innvandrarak sine moglegheita til å etablere eigne verksemder.

PS 9/20 Tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek retningslinjer for tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar.
2. Tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar blir lyst ut med søknadsfrist våren 2020. Hovudutval for kultur, idrett og integrering gjer endeleg vedtak om fordeling av tilskot etter søknadsfrist.
3. Det vert sett av kr 1.700.000 frå posten «Tilskot til barne- og ungdomsføremål» til ordninga.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Utvalseiar Stian Jean Opedal Davies (A) sette fram slikt forslag til utsetjing:

«Til utsetjing

Administrasjonen kommer tilbake med saken til neste møte med svar på de spørsmål utvalget har. Deriblant hva de resterende kr 450.000 skal gå til, en tydeliggjøring av den kvantitative og kvalitative delen av retningslinjene, vedlegg med liste over organisasjoner

som har fått støtte i HFK sin ordning i 2018 og 2019 og konsekvensen av siste kulepunktet under «Det vert ikke gitt støtte til».

Det var 14 representantar tilstades.

Avrøysting til utsetjing:

Davies sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Administrasjonen kommer tilbake med saken til neste møte med svar på de spørsmål utvalget har. Deriblant hva de resterende kr 450.000 skal gå til, en tydeliggjøring av den kvantitative og kvalitative delen av retningslinjene, vedlegg med liste over organisasjoner som har fått støtte i HFK sin ordning i 2018 og 2019 og konsekvensen av siste kulepunktet under «Det vert ikke gitt støtte til».

PS 10/20 Investeringstilskot til store og kostnadskrevjande idrettsanlegg. Retningsliner

Forslag til vedtak

Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek retningsliner for ordninga: Investeringstilskot til anlegg der ein kan arrangere større nasjonale og internasjonale meisterskap.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Det var 14 representantar tilstades.

Avrøysting

Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek retningsliner for ordninga: Investeringstilskot til anlegg der ein kan arrangere større nasjonale og internasjonale meisterskap.

PS 11/20 Investeringstilskot til kommunar utan idrettshall/symjeanlegg. Retningsliner

Forslag til vedtak

Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek retningsliner for tilskotsordninga Investeringstilskot til kommunar utan idrettshall/symjeanlegg.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Det var 14 representantar tilstades.

Avrøysting

Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek retningsliner for tilskotsordninga Investeringstilskot til kommunar utan idrettshall/symjeanlegg.

PS 12/20 Arrangementstilskot til større nasjonale og internasjonale junior- og seniormeisterskap i 2020

Forslag til vedtak

Hovudutval for kultur, idrett og integrering tildeler tilskot til arrangement som vist i tabell under:

Søkn.nr.	Søkjær	Prosjektnamn	Tilrådd sum
1	Stord Hestesportlag	NM i køyring	0
2	Hordaland svømmekrets	Bergen Swim Festival	50 000
3	Hordaland idrettskrets	World Anti-Doping Agency (WADA) Utdanningskonferanse	Utgår
4	Fana idrettslag	Nasjonalt mesterskap i orientering	0
5	Stiftinga Ekstremer Voss	Verdsmeisterskap i elvekajakk (white water kayak) under Ekstremsportveko 2020	75 000
6	Fana idrettslag	Nasjonalt mesterskap i rytmisk gymnastikk	50 000
7	Bergen Petanqueklubb	NM Petanque 2020	0
8	Sogndal Klatreklubb SIL	NM i ledklatring, speedklatring og paraklatring	40 000
9	IL Bjarg i samarbeid med IL Gneist og IL Fana	NM i friidrett på Fana stadion	135 000
10	NHF Region Vest	Intersport cup 2020	50 000
11	Os Roklubb	Ungdomsmeisterskap i roing	0
12	Tour des Fjords AS	Internasjonalt sykkelritt Tour of Norway	Utgår
13	Ask friidrett	NM i friidrett for junior 2020	0
14	TIF Viking Volleyball	Nasjonalt mesterskap for videregående skole (MVGS)	0
15	Førde Idrettslag	NM motbakkeløp i Førde 2020	0
16	Stord Hestesportlag	Landsstevner i sprangridning og dressurriding.	0
17	Førde IL Langrenn og Langeland Skisenter	Norgescup i langrenn 2020	0
18	Vik IL	NM skiskyting	0
19	Førde IL	Veteran NM i friidrett 2020	0
20	Jølster maraton	Jølster maraton 2020	50 000

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Avrøysting

Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Hovudutval for kultur, idrett og integrering tildeler tilskot til arrangement som vist i tabell under:

Søkn.nr.	Søkjjar	Prosjektnamn	Tilrådd sum
1	Stord Hestesportlag	NM i køyring	0
2	Hordaland svømmekrets	Bergen Swim Festival	50 000
3	Hordaland idrettskrets	World Anti-Doping Agency (WADA) Utdanningskonferanse	Utgår
4	Fana idrettslag	Nasjonalt mesterskap i orientering	0
5	Stiftinga Ekstremer Voss	Verdsmeisterskap i elvekajakk (white water kayak) under Ekstremsportveko 2020	75 000
6	Fana idrettslag	Nasjonalt mesterskap i rytmisk gymnastikk	50 000
7	Bergen Petanqueklubb	NM Petanque 2020	0
8	Sogndal Klatreklubb SIL	NM i ledklatring, speedklatring og paraklatring	40 000
9	IL Bjarg i samarbeid med IL Gneist og IL Fana	NM i friidrett på Fana stadion	135 000
10	NHF Region Vest	Intersport cup 2020	50 000
11	Os Roklubb	Ungdomsmeisterskap i roing	0
12	Tour des Fjords AS	Internasjonalt sykkelritt Tour of Norway	Utgår
13	Ask friidrett	NM i friidrett for junior 2020	0
14	TIF Viking Volleyball	Nasjonalt mesterskap for videregående skole (MVGS)	0
15	Førde Idrettslag	NM motbakkeløp i Førde 2020	0
16	Stord Hestesportlag	Landsstevner i sprangridning og dressurriding.	0
17	Førde IL Langrenn og Langeland Skisenter	Norgescup i langrenn 2020	0
18	Vik IL	NM skiskyting	0
19	Førde IL	Veteran NM i friidrett 2020	0
20	Jølster maraton	Jølster maraton 2020	50 000

PS 13/20 Ålmenne kulturvernføreml - Driftstilskot til regionale og nasjonale kulturminne

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering løyver følgjande i driftstilskot, ålmenne kulturvernføreml for 2020:

Bullahuset, Osterøy
Espeland fangeleir, Bergen

kr 200 000
kr 350 000

Fjelberg gamle prestegard, Kvinnherad kr 250 000
Fortidsminneforeningen Hordaland kr 200 000

2. Hovudutval for kultur, idrett og integrering vil stø opp om det viktige arbeidet frivilligheita tek på seg i høve ivaretakinga av felleskapet sin kulturarv, og ber om sak med framlegg til ei ordninga som kan femne aktørar heile Vestland fylke.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Rita Tønning (R) sette fram slikt forslag:

«Nytt punkt 3

Hovudutval for kultur, idrett og integrering får ein totaloversikt over driftstilskudd frå fylke, stat, kommunar og andre til alle regionale og nasjonale kulturminne i fylket.»

Avrøysting

Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag vart samrøystes vedteke.
Tønning sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering løyver følgjande i driftstilskot, ålmenne kulturvernforemål for 2020:

Bullahuset, Osterøy	kr 200 000
Espeland fangeleir, Bergen	kr 350 000
Fjelberg gamle prestegard, Kvinnherad	kr 250 000
Fortidsminneforeningen Hordaland	kr 200 000

2. Hovudutval for kultur, idrett og integrering vil stø opp om det viktige arbeidet frivilligheita tek på seg i høve ivaretakinga av felleskapet sin kulturarv, og ber om sak med framlegg til ei ordninga som kan femne aktørar heile Vestland fylke.
3. Hovudutval for kultur, idrett og integrering får ein totaloversikt over driftstilskudd frå fylke, stat, kommunar og andre til alle regionale og nasjonale kulturminne i fylket.

PS 14/20 Krav til driftsstøtte gjennom budsjettvedtak til kunst, kultur og idrett

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget godkjenner innretning og retningsliner for driftstilskot gjennom budsjettvedtak slik dei ligg føre.
2. Fylkestinget godkjenner rettleiar i tilskotsforvaltning slik den ligg føre.
3. Naudsynt oppdatering/justering av innretning og retningslinene til driftstilskot og rettleiar i tilskotsforvaltning som ikkje er av prinsipiell karakter kan utførast av administrasjonen.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Avrøysting

Fylkesrådmann sitt forslag vart samrøystes vedteke som innstilling til fylkesutvalet.

Innstilling til fylkesutvalet

1. Fylkestinget godkjenner innretning og retningsliner for driftstilskot gjennom budsjettvedtak slik dei ligg føre.
2. Fylkestinget godkjenner rettleiar i tilskotsforvaltning slik den ligg føre.

3. Naudsynt oppdatering/justering av innretning og retningslinene til driftstilskot og rettleiar i tilskotsforvaltning som ikkje er av prinsipiell karakter kan utførast av administrasjonen.

PS 15/20 Oppretting av Moster 2024 AS

Forslag til innstilling

1. Det vert oppretta eit aksjeselskap som har som føremål å planleggje og gjennomføre jubileet i 2024.
2. Selskapet skal vere eigd 50/50 av Bømlo kommune og Vestland fylkeskommune, og skal avviklast etter at jubileet er gjennomført og evaluert.
3. Eigarane gjer årlege løyvingar til selskapet. Det vert lagt til grunn ei opptapping fram mot 2024 med årlege avklaringar i kommune og fylkeskommune.
4. Vedtaket forutset likelydande vedtak i Bømlo kommune.
5. Selskapet sitt namn skal vera Moster 2024 AS.
6. Bruk av dei resterande midlane etter eingongstilskotet på kr 3.150.000 frå Hordaland fylkeskommune vil fylkestinget koma attende til.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Knut Inge Andersen (FNB) sette fram slikt forslag:

«Alternativ

Moster 2024-jubileet vert nedskalert og forenkla, innanfor ei ramme på 15 MNOK.

Av dette skal 5 MNOK gå til øymerka vedlikehald av middelalderkyrkjer i fylket i tillegg til ordinære løyvingar.»

Avrøysting

Andersen sitt forslag fekk 4 røyster (Frp, FNB, Pp) og fall.

Fylkesrådmannen sitt forslag fekk 11 røyster (A, Sp, MDG, SV, H, V) og vart vedteke som innstilling til fylkesutvalet mot 4 røyster (Pp, FNB, Frp).

Innstilling til fylkesutvalet

1. Det vert oppretta eit aksjeselskap som har som føremål å planleggje og gjennomføre jubileet i 2024.
2. Selskapet skal vere eigd 50/50 av Bømlo kommune og Vestland fylkeskommune, og skal avviklast etter at jubileet er gjennomført og evaluert.
3. Eigarane gjer årlege løyvingar til selskapet. Det vert lagt til grunn ei opptapping fram mot 2024 med årlege avklaringar i kommune og fylkeskommune.
4. Vedtaket forutset likelydande vedtak i Bømlo kommune.
5. Selskapet sitt namn skal vera Moster 2024 AS.
6. Bruk av dei resterande midlane etter eingongstilskotet på kr 3.150.000 frå Hordaland fylkeskommune vil fylkestinget koma attende til.

PS 16/20 Jobbsjansen del B

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet løyver 9,7 mill. kr til Avdeling for Opplæring og kompetanse til gjennomføring av ordninga Jobbsjansen del b etter dei vilkår og retningslinjer som ligg føre i denne saka.

2. For Fylkesutvalet er det viktig at tiltaka i Jobbsjansen del b vert gjennomført etter ein plan, og ein ber om at ein slik plan vert referatsak i junimøtet til Hovudutval for Kultur, idrett og integrering og Hovudutval for Opplæring og kompetanse.

3. Fylkesutvalet forventar at planen viser heilskap kring ordninga og kva mål som vert sett, både kvalitativt og kvantitativt for tilbod til målgruppa.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Avrøysting

Fylkesrådmannen sitt forslag var samrøystes vedteke som innstilling til fylkesutvalet.

Innstilling til fylkesutvalet

1. Fylkesutvalet løyver 9,7 mill. kr til Avdeling for Opplæring og kompetanse til gjennomføring av ordninga Jobbsjansen del b etter dei vilkår og retningslinjer som ligg føre i denne saka.
2. For Fylkesutvalet er det viktig at tiltaka i Jobbsjansen del b vert gjennomført etter ein plan, og ein ber om at ein slik plan vert referatsak i junimøtet til Hovudutval for Kultur, idrett og integrering og Hovudutval for Opplæring og kompetanse.
3. Fylkesutvalet forventar at planen viser heilskap kring ordninga og kva mål som vert sett, både kvalitativt og kvantitativt for tilbod til målgruppa.

PS 17/20 Lokal mobilisering mot doping - ny avtale med Antidoping Norge og prosjektplan 2020-23

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet vedtek framlegget til avtale mellom Stiftelsen Antidoping Norge og Vestland fylkeskommune i samband med gjennomføring av prosjektet «Lokal mobilisering mot doping» i Vestland 2020-2023.
2. Fylkesutvalet gir fylkesrådmannen fullmakt til å peike ut deltakar i styringsgruppa for arbeidet.
3. Fylkesutvalet løyver kr 450.000 til Stiftelsen Antidoping Norge til dette arbeidet for 2020. Løyvinga skal førast over budsjettpost 460100 «Tilskot til idrettsarbeid».

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Avrøysting

Fylkesrådmannen sitt forslag var samrøystes vedteke som innstilling til fylkesutvalet.

Innstilling til fylkesutvalet

1. Fylkesutvalet vedtek framlegget til avtale mellom Stiftelsen Antidoping Norge og Vestland fylkeskommune i samband med gjennomføring av prosjektet «Lokal mobilisering mot doping» i Vestland 2020-2023.
2. Fylkesutvalet gir fylkesrådmannen fullmakt til å peike ut deltakar i styringsgruppa for arbeidet.
3. Fylkesutvalet løyver kr 450.000 til Stiftelsen Antidoping Norge til dette arbeidet for 2020. Løyvinga skal førast over budsjettpost 460100 «Tilskot til idrettsarbeid».

PS 18/20 Regionreforma. Oppgåveoverføring frå Kulturdepartementet til fylkeskommunen

Forslag til innstilling:

1. Vestland fylkeskommune sluttar seg til dei grunnleggande målsettingane i kulturmeldinga og regionreforma om å overføre budsjettmidlar og ansvar frå Kulturdepartementet til fylkeskommunen. Fylkestinget støtter det kulturpolitiske målet som er å styrke kulturen og heve statusen for kultur som politikkområde på alle forvaltningsnivå.
2. Fylkestinget sluttar seg til det statlege framlegget om oppgåve og ansvarsoverføring til Vestland fylkeskommune slik det kjem fram i saka.
3. Fylkestinget strekar under at overføring av ansvar og oppgåver på det kunst- og kulturpolitiske området er avgjerande for at regionreforma skal lukkast.
4. Fylkestinget føreset at overføring av oppgåver og ansvar til fylkeskommunen medfører full økonomisk kompensasjon på 2021-nivå, og at nivået på løyvingane til kunst- og kulturinstitusjonane vert oppretthalde.

5. Fylkestinget legg til grunn at staten framleis skal ha ansvar for overordna oppgåver som krev eit nasjonalt overblikk. Staten skal vidare, gjennom oppfølging og revisjon av kulturlova og nasjonale forventningar til planlegging, legga grunnlaget for ein sterk nasjonal kulturpolitikk.
6. Fylkestinget støttar tilrådinga frå Norsk Kulturråd om utvikling av ein struktur av regionale ressurs- og kompetansesentra for profesjonell kunst innanfor ulike uttrykk og sjangrar. Det er viktig at regionalpolitisk planlegging og regionale behov vert lagt til grunn for denne utviklinga.
7. Fylkestinget føreset at det vert lagt opp til forpliktande, formalisert dialog mellom forvaltningsnivåa på kulturområdet, både politisk og administrativt, for å styrka den nasjonale kulturpolitikken og å samordna arbeidet til beste for institusjonane.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Utvalseleiar Stian Jean Opedal Davies (A) stilte spørsmål om han var inhabil fordi han er styremedlem i Festspillene i Bergen. Davies gjekk frå under behandling av spørsmålet om han var inhabil og nestleiar Alfred Bjørlo (V) leidde møtet.

Kjell Håland (A) stilte spørsmål om han var inhabil fordi han er styremedlem i Bergen Nasjonale Opera (BNO). Håland gjekk frå under behandling av spørsmålet om han var inhabil.

Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtok samrøystes at Håland og Davies ikkje var inhabil.

Håland og Davies tiltredde saksbehandlinga og Davies tiltredde igjen som møteleiar.

Alfred Bjørlo (V) sette på vegner A, Sp, V, MDG og SV fram slikt forslag:

«Tillegg til punkt 2

Fylkeskommunane som no utgjer Vestland har lang tradisjon som fødselshjelpar og medfinansior innanfor kulturområdet, både til faste kulturinstitusjonar og frie aktørar, og er fullt i stand til å ta på seg utvida oppgåver på dette området til beste for kulturlivet i Vestland.

Rita Tønning (R) sette fram slikt forslag:

«Tillegg punkt 4

..og at nivået på løyvingane til Kunst- og kulturinstitusjonane vert styrka.»

Utvalseleiar Stian Davies (A) sette på vegner av A, Sp, V, SV og MDG fram slikt forslag:

«Tillegg til punkt 4

Fylkestinget presiserer og strekar under at fylkeskommunane treng gode økonomiske overføringar for å styrke kulturlivet i heile Noreg. Vestland er eit stort kulturfylke som forvaltar lokal, regional og nasjonal kulturarv. For å trygge og vidareutvikle kulturlivet i Vestland er det avgjerande at fylkeskommunen får meir midlar frå statsbudsjettet til kultur, i tillegg til dei overføringane som kjem med oppgaveoverføringa. Staten må også bidra med dei store investeringane som Vestland treng for å trygge og vidareutvikle våre store kulturinstitusjonar. Oppgaveoverføringa kan ikkje vere ei kvilepute for den statlege kulturpolitikken og finansieringa.”

Knut Inge Andersen (FNB) setter fram slikt forslag:

«Alternativ punkt 2

Institusjonane Bergen Filharmoniske Orkester, Carte Blanche og Den Nasjonale Scene vert 100% statleg ansvar.»

Avrøysting

Fylkesrådmann sitt forslag punkt 1 vart samrøystes vedteke som innstilling til fylkesutvalet. Andersen sitt forslag fekk 2 røyster (FNB) og fall.

Fylkesrådmann sitt forslag punkt 2 fekk 13 røyster (A, Sp, MDG, SV, V, R, H, Frp, Pp) og vart vedteke som innstilling til fylkesutvalet mot 2 røyster (FNB).

Bjørlo sitt forslag fekk 12 røyster (A, Sp, MDG, SV, V, R, H, Pp) og vart vedteke som innstilling til fylkesutvalet mot 3 røyster (FNB, Frp).

Fylkesrådmann sitt forslag punkt 3 vart samrøystes vedteke som innstilling til fylkesutvalet.

Fylkesrådmann sitt forslag punkt 4 var samrøystes vedteke som innstilling til fylkesutvalet.

Davies sitt forslag fekk 9 røyster (A, Sp, V, SV, MDG, Pp) og vart vedteke som innstilling til fylkesutvalet mot 6 røyster (H, Frp, FNB, R).

Tønning sitt forslag fekk 1 røyst (R) og fall.

Fylkesrådmann sitt forslag punkt 5-7 vart samrøystes vedteke som innstilling til fylkesutvalet.

Innstilling til fylkesutvalet

1. Vestland fylkeskommune sluttar seg til dei grunnleggjande målsettingane i kulturmeldinga og regionreforma om å overføre budsjettmidlar og ansvar frå Kulturdepartementet til fylkeskommunen. Fylkestinget støttar det kulturpolitiske målet som er å styrke kulturen og heve statusen for kultur som politikkområde på alle forvaltningsnivå.
2. Fylkestinget sluttar seg til det statlege framlegget om oppgåve og ansvarsoverføring til Vestland fylkeskommune slik det kjem fram i saka. Fylkeskommunane som no utgjer Vestland har lang tradisjon som fødselshjelpar og medfinansier innanfor kulturområdet, både til faste kulturinstitusjonar og frie aktørar, og er fullt i stand til å ta på seg utvida oppgåver på dette området til beste for kulturlivet i Vestland.
3. Fylkestinget strekar under at overføring av ansvar og oppgåver på det kunst- og kulturpolitiske området er avgjerande for at regionreforma skal lukkast.
4. Fylkestinget føreset at overføring av oppgåver og ansvar til fylkeskommunen medfører full økonomisk kompensasjon på 2021-nivå, og at nivået på løyvingane til kunst- og kulturinstitusjonane vert oppretthalde.

Fylkestinget presiserer og strekar under at fylkeskommunane treng gode økonomiske overføringar for å styrke kulturlivet i heile Noreg. Vestland er eit stort kulturfylke som forvaltar lokal, regional og nasjonal kulturarv. For å trygge og vidareutvikle kulturlivet i Vestland er det avgjerande at fylkeskommunen får meir midlar frå statsbudsjettet til kultur, i tillegg til dei overføringane som kjem med oppgåveoverføringa. Staten må også bidra med dei store investeringane som Vestland treng for å trygge og vidareutvikle våre store kulturinstitusjonar. Oppgåveoverføringa kan ikkje vere ei kvilepute for den statlege kulturpolitikken og finansieringa.

5. Fylkestinget legg til grunn at staten framleis skal ha ansvar for overordna oppgåver som krev eit nasjonalt overblikk. Staten skal vidare, gjennom oppfølging og revisjon av kulturlova og nasjonale forventningar til planlegging, leggja grunnlaget for ein sterk nasjonal kulturpolitikk.
6. Fylkestinget støttar tilrådinga frå Norsk Kulturråd om utvikling av ein struktur av regionale ressurs- og kompetansesentra for profesjonell kunst innanfor ulike uttrykk og sjangrar. Det er viktig at regionalpolitisk planlegging og regionale behov vert lagt til grunn for denne utviklinga.
7. Fylkestinget føreset at det vert lagt opp til forpliktande, formalisert dialog mellom forvaltningsnivåa på kulturområdet, både politisk og administrativt, for å styrka den nasjonale kulturpolitikken og å samordna arbeidet til beste for institusjonane.

PS 19/20 Dagsturhytter i Vestland for perioden 2019-2021

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering løyver kr 200.000 til dagsturhytter i kommunane Samnanger, Stord, Kvam og Fjell, jf retningsliner vedtekne i Fylkesutvalet i Hordaland fylkeskommune 30.08.2019.

2. Hovudutvalet for kultur, idrett og integrering vedtek retningslinene for dagsturhytter i Vestland fylke for perioden 2019-2021 slik det er skissert i saka dagsett 30.08.2019.
3. Fylkesdirektør kultur, idrett og inkludering får delegert mynde til å løyve resterande sum frå løyvinga for 2020, kr 1.200.000,- . Det skal løyvast til seks hytter der kvar løyving er kr 200.000,- Vedtaka vert å melde til Hovudutval for kultur, idrett og integrering.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Øyvind Strømmen (MDG) stilte spørsmål om han var inhabil. Strømmen gjekk frå under vurderinga av spørsmålet om han var inhabil. Utval for kultur, idrett og integrering vedtok samrøystes at Strømmen ikkje var inhabil. Strømmen tiltredde saksbehandlinga.

Avrøysting

Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering løyver kr 200.000 til dagsturhytter i kommunane Samnanger, Stord, Kvam og Fjell, jf retningsliner vedtekne i Fylkesutvalet i Hordaland fylkeskommune 30.08.2019.
2. Hovudutvalet for kultur, idrett og integrering vedtek retningslinene for dagsturhytter i Vestland fylke for perioden 2019-2021 slik det er skissert i saka dagsett 30.08.2019.
3. Fylkesdirektør kultur, idrett og inkludering får delegert mynde til å løyve resterande sum frå løyvinga for 2020, kr 1.200.000,- . Det skal løyvast til seks hytter der kvar løyving er kr 200.000,- Vedtaka vert å melde til Hovudutval for kultur, idrett og integrering.

PS 20/20 Nynorskfylket Vestland: Utviding av nettverket. Politisk sak

Forslag til innstilling:

1. Nettverket *Nynorskfylket* vert utvida til Vestland fylke under namnet *Nynorskfylket Vestland*.
2. Fylkestinget vel leiar for Nynorskfylket Vestland og vara til denne for fire år. Fylkesrådmannen har sekretariatsansvar for Nynorskfylket.
3. Fylkesutvalet får fullmakt til å vedta mandat for Nynorskfylket Vestland. Fylkesrådmannen førebur slik sak på grunnlag av innspel frå deltakarane i nettverket.
4. Nynorskfylket Vestland er samansett av aktørar i Vestland som jobbar for bruk og fremjing av nynorsk. Aktørane må fylle ei regional rolle eller ha regional funksjon frå offentleg sektor, næringslivet og sivilsamfunnsorganisasjonar. Nynorskfylket Vestland har møte minst éin gong årleg, gjerne i samband med ei samling med fagleg innhald.
5. Fylkestinget sluttar seg til at det opprettast eit arbeidsutval i Nynorskfylket Vestland, samansett av leiar i forumet og minst to representantar frå dei andre deltakarane i nettverket.
6. Fylkeskommunen tar initiativet til å invitere inn aktørar inn i nettverket. Det første møtet i Nynorskfylket Vestland blir våren 2020 i samband med ei fagsamling med tema språkpolitikk.
7. Nynorskfylket Vestland held fram med å møte i det nasjonale samarbeidsorganet Nynorsk forum. Leiar i Nynorskfylket eller den han peikar ut møter i Nynorsk forum.
8. Oppnemning av leiar i Nynorskfylket gjennom den fylkeskommunale valperioden, med personleg vara, vert fremja i eiga sak til valnemda og fylkestinget.

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Symphorien Pombe (SV) sette fram slikt forslag:

«Nytt punkt. 9:

Nynorskfylket Vestland kan gje råd til folkevalde organ i saker som er viktig for nynorsk»

Avrøysting

Fylkesrådmann sitt forslag vart samrøystes vedteke som innstilling til fylkesutvalet.
Pombe sitt forslag vart samrøystes vedteke som innstilling til fylkesutvalet.

Innstilling til fylkesutvalet

1. Nettverket *Nynorskfylket* vert utvida til Vestland fylke under namnet *Nynorskfylket Vestland*.
2. Fylkestinget vel leiar for Nynorskfylket Vestland og vara til denne for fire år. Fylkesrådmannen har sekretariatsansvar for Nynorskfylket.
3. Fylkesutvalet får fullmakt til å vedta mandat for Nynorskfylket Vestland. Fylkesrådmannen førebur slik sak på grunnlag av innspel frå deltakarane i nettverket.
4. Nynorskfylket Vestland er samansett av aktørar i Vestland som jobbar for bruk og fremjing av nynorsk. Aktørane må fylle ei regional rolle eller ha regional funksjon frå offentleg sektor, næringslivet og sivilsamfunnsorganisasjonar. Nynorskfylket Vestland har møte minst éin gong årleg, gjerne i samband med ei samling med fagleg innhald.
5. Fylkestinget sluttar seg til at det opprettast eit arbeidsutval i Nynorskfylket Vestland, samansett av leiar i forumet og minst to representantar frå dei andre deltakarane i nettverket.
6. Fylkeskommunen tar initiativet til å invitere inn aktørar inn i nettverket. Det første møtet i Nynorskfylket Vestland blir våren 2020 i samband med ei fagsamling med tema språkpolitikk.
7. Nynorskfylket Vestland held fram med å møte i det nasjonale samarbeidsorganet Nynorsk forum. Leiar i Nynorskfylket eller den han peikar ut møter i Nynorsk forum.
8. Oppnemning av leiar i Nynorskfylket gjennom den fylkeskommunale valperioden, med personleg vara, vert fremja i eiga sak til valnemda og fylkestinget.
9. Nynorskfylket Vestland kan gje råd til folkevalde organ i saker som er viktig for nynorsk.

PS 21/20 Behov for ein samla gjennomgang av tilskotsordningane på utval for kultur, idrett og integrering sitt område

Saksprotokoll i 13.02.2020 - hovudutval for kultur, idrett og integrering

Alfred Bjørlo (V) sette fram slikt forslag:

«Hovudutvalet ber administrasjonen om ei sak med ein samla gjennomgang av tilskotsordningane på utvalet sitt område, med sikte på mogleg forenkling, samordning og tydelegare samanheng mellom tilskotsordningane og overordna politiske mål og strategiar for Vestland fylkeskommune.»

Avrøysting

Bjørlo sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Hovudutvalet ber administrasjonen om ei sak med ein samla gjennomgang av tilskotsordningane på utvalet sitt område, med sikte på mogleg forenkling, samordning og tydelegare samanheng mellom tilskotsordningane og overordna politiske mål og strategiar for Vestland fylkeskommune.

Referatsaker

RS 23/20 Informasjon og liste over statlege sikra friluftsområder i Vestland

Saknr: 2020/1401-2
Saksbehandlar Eirik Knive
Dato: 25.02.2020

Til: Hovudutval for kultur, idrett og integrering

Frå: Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering

Oversikt over statleg sikra friluftsområde i Vestland fylke

I Vestland er det 255 statleg sikra friluftsområde. Dei fleste av desse områda ligg utanfor tettbygde områder eller byar.

Naturbase.no gir kartfesta informasjon om utvalde område for natur og friluftsliv. Basen er ute av drift og ny løysning vil kome i løpet av første kvartal 2020, i følgje Miljødirektoratet. Informasjon i vedlagte liste over dei statlege sikra friluftsområda i Vestland, baserer seg såleis på innspel frå Miljødirektoratet, kommunane og friluftsråda. På enkelte friluftsområde er det mangelfull informasjon.

Det viktig med fokus på sikring av friluftsområde i Vestland dei komande åra, for å tilgjengeleg gjere areal til friluftsliv der folk bur og oppheld seg. Det viktigaste føremålet med statlege midlar til sikring av friluftslivområde, er at friluftslivet skal styrkast som ein helsefremjande, trivselsskapande og miljøvennleg fritidsaktivitet.

Friluftsområde som er prioritert i ein kommunal plan aukar sjansane for at ulike interesser er ivaretekne og at sikring av friluftslivsområde skjer som ledd i ein plan for utvikling av friluftslivtilbodet i kommunen og/el. regionen/nasjonalt. For friluftsområde av nasjonal eller regional verdi kan staten medverke med inntil 100% av kostnadane. For område av hovudsakeleg lokal verdi kan staten medverke med inntil 50% av kostnadane. Sikring av område for friluftsliv skal ikkje vere ein erstatning for ivaretaking av friluftslivsområde gjennom kommunale arealplanar, men vere eit supplement til slike planar.

Nr	Områdenavn		Sikringsår	Regionalt (R)/lokalt(L)
1	Byngja	Alver	1982	L
2	Elvavika - Galtaneset	Alver	1978	R
3	Fisketangen	Alver	1973	R
4	Fløksand / Leirvika	Alver	1989	R
5	Furvågane	Alver	2005	L
6	Fyllingsnes	Alver	1966	L
7	Hagelsund	Alver	1999	L
8	Hopsdal	Alver	1987	L
9	Håøya	Alver	1999	R
10	Io	Alver	1964/1966/1967/1981	R
11	Klesvika - Manger	Alver	1989	L
12	Kvalvågnes	Alver	2001	R
13	Kvernhusviki	Alver	1977	L
14	Lillebergen/Smieneset	Alver	1999	L
15	Nautevågane på Fanebust	Alver	2001	R
16	Rylandsneset	Alver	1977	L
17	Skageneset	Alver	2002	R
18	Solheimsvika	Alver	2008	L
19	Toska	Alver	1982	L
20	Trettholmen	Alver	2002	L
21	Uttoska	Alver	1999	R
22	Vallevik	Alver	1968	R
23	Varnappen	Alver	2011	R
24	Damskjærneset - Follese	Askøy	1966	L
25	Færøy og Lamholmen	Askøy	1962/1999	L
26	Hanevik	Askøy	1968	L
27	Herdla fort	Askøy	2011	R
28	Herdlevågen kai	Askøy	2008	R
29	Haabsøy, Florvågøy	Askøy	1999	L
30	Kollevåg	Askøy	1980/1981	R
31	Lyngvik	Askøy	1972	L
32	Nordre Rotøyane	Askøy	1962	L
33	Olsnes	Askøy	1968	L
34	Sjursvika	Askøy	1982/1985	L
35	Skorpo m/fl. holmar Hjeltefjorden	Askøy	1961/1962/1976	R
36	Skutlevika	Askøy	1982	L
37	Solnes	Askøy	1969/1984	R
38	Stien	Askøy	1968	L
39	Store Børøy	Askøy	1970	L
40	Tjuvavågen	Askøy	1977	L
41	Ystøy	Askøy	1966	L
42	Kalsundholmen	Austevoll	1971/1972/1974/	L
43	Krossøy	Austevoll	1972	L
44	Marstein fyr	Austevoll	2008	R
45	Nordre Navøyvågen	Austevoll	2008	R
46	Sandtorv	Austevoll	1978	L
47	Sandvågen-Blænesøya, Huftarøy	Austevoll	1998	L
48	Skår	Austevoll	1974	L
49	Sveholmen	Austevoll	2008	R
50	Børilden aust	Austrheim	1999	L
51	Sauøy	Austrheim	1988	L
52	Øksnes	Austrheim	2019	R
53	Alvøen	Bergen	2006	R
54	Austrevågen	Bergen	1970	L
55	Bakarhamn	Bergen	1983/1990	L
56	Ballastbryggen	Bergen	2010	R
57	Bjørndalsbrotet	Bergen	2009	L
58	Bjørndalspollen	Bergen	1964	L
59	Breistein	Bergen	2011/2012	L
60	Dorgeskjæret	Bergen	1980	L
61	Fanaholmen	Bergen	1966	L
62	Furevika	Bergen	2008	L
63	Garnes	Bergen	1968/1969/1977	R
64	Godvik	Bergen	2010	L
65	Grønskjæret	Bergen	1972	R
66	Gullbotn	Bergen	2010	R
67	Helleneset	Bergen	1999	R
68	Hordnes	Bergen	2010	L
69	Hordvikhamn	Bergen	1968	L
70	Håkonshella	Bergen	1964	L

71	Kjøkkelvik	Bergen	1963	L
72	Knatten	Bergen	1997	L
73	Landåsfjellet	Bergen	2014	L
74	Langenes	Bergen	1989	L
75	Lyreneset	Bergen	1968	L
76	Løvtien	Bergen	2009/2010/2011/2012	L
77	Morvik	Bergen	1961/1968/1970	L
78	Myrdal	Bergen	2010	L
79	Natlandslia	Bergen	1979	L
80	Notabuneset	Bergen	1981	L
81	Ole Landmarksveg 2	Bergen	1989	L
82	Ormøya	Bergen	1976	L
83	Rotaskjenet	Bergen	1990	L
84	Sandholna	Bergen	1978/1979	R
85	Sandviksbatteriet	Bergen	1999	R
86	Seimsmyrane	Bergen	2012	
87	Skjoldbukta	Bergen	1986/1987	R
88	Steingardsvikane	Bergen	1966	L
89	Store Milde	Bergen	1996/1997	R
90	Sætreparken	Bergen	2014	L
91	Søndre Hetlevik	Bergen	1970	L
92	Søvikneset	Bergen	1976	L
93	Tangavika	Bergen	2014	L
94	Tertnesflaten	Bergen	2012	L
95	Toppe turvei	Bergen	2010	L
96	Toppesanden	Bergen	2013	L
97	Totland - Riple	Bergen	1973/1975	L
98	Tømmervågen	Bergen	1970	R
99	Vollane	Bergen	1975	R
100	Våganaset	Bergen	1975	R
101	Øvre Hellen	Bergen	1999/2011	R
102	Banktjørnflaten	Bjørnafjorden	1963	L
103	Eidsvika (Drange)	Bjørnafjorden	1962	L
104	Ervikane	Bjørnafjorden	2012	R
105	Framnes	Bjørnafjorden	2014	L
106	Fusaneset	Bjørnafjorden	2011	L
107	Halhjemsmarka	Bjørnafjorden	1988	L
108	Halhjemsøy	Bjørnafjorden	1962	L
109	Kalneset - Innerøy	Bjørnafjorden	1962/1983	L
110	Kuskjæret - Forstrøno (m. Furuskjær)	Bjørnafjorden	1966	L
111	Kuvågen - Ytre Moberg	Bjørnafjorden	1981	
112	Langøysund - Sørstrøno	Bjørnafjorden	1989/1990	L
113	Ramsholmen	Bjørnafjorden	2013	R
114	Raudlio Stokkedalen	Bjørnafjorden	2014	R
115	Rødlien	Bjørnafjorden	1995	R
116	Skeisstøa (Grindevollstøa)	Bjørnafjorden	1969/1992	L
117	Skjelavikjo	Bjørnafjorden	2005	L
118	Skorpo	Bjørnafjorden	2009	R
119	Smievågen - Moldanaset	Bjørnafjorden	2001	L
120	Sperrevik	Bjørnafjorden	1970	L
121	Stokkavik	Bjørnafjorden	1966	L
122	Stokkavik utvidelse	Bjørnafjorden	1966/1919	L
123	Sundøyhagen	Bjørnafjorden	1995	L
124	Søvikvågen	Bjørnafjorden	2007	L
125	Ullsund - Nordreneset ved Lepsøy	Bjørnafjorden	1983	L
126	Berge	Bømlo	2002	L
127	Brevik	Bømlo	1994	L
128	Furuneset	Bømlo	1988	L
129	Goddo	Bømlo	1978	L
130	Nordre Hiskjo	Bømlo	1978	R
131	Odne	Bømlo	2008	L
132	Plassaholmen	Bømlo	2014	R
133	Siggjo parkeringsareal	Bømlo	2018	R
134	Ulvesøya	Bømlo	2003	R
135	Vevik	Bømlo	1991	
136	Åreidalen	Bømlo	2003	
137	Pepparholmen	Etne	1998	L
138	Taraldsøy	Etne	1972	R
139	Breivika	Fitjar	1971	L
140	Dalshaugane	Fitjar	2019	L
141	Langøya	Fitjar	2015	R

142	Pilapollen	Fitjar	1983/2015	R
143	Smedholmen og Svelto	Fitjar	1975	R
144	Straumøy 47/1	Fitjar	2005	L
145	Teløy vest	Fitjar	2014/2017	R
146	Tranøy - Natterøysund	Fitjar	2001	R
147	brændøya friluftsområde	Kinn	1982	R
148	Havreneset sør	Kinn	1984	R
149	Moldøen (Broparken) ved Måløy	Kinn	1982	L
150	Prestholmen	Kinn	1988	L
151	Refviksanden	Kinn	1963	R
152	Fredvik - Ståvik	Kvam	1970	L
153	Holmsund/Nyatræet	Kvam	1993	L
154	Kvamsøya	Kvam	1967/1985	R
155	Lunhaug - Skipadalen	Kvam	1969	L
156	Sandvenholmen	Kvam	1993	L
157	Storeholmen	Kvam	1977	L
158	Svanholm	Kvam	1979	L
159	Øiren, Hotelltomta Øystese, Øystesepark	Kvam	1992	R
160	Fergevågen	Kvinnherad	1991	
161	Hille	Kvinnherad	2013	R
162	Kolsøy	Kvinnherad	1969	R
163	Løkelsøy	Kvinnherad	1978/1980	R
164	Malmangervikjo	Kvinnherad	1995	L
165	Neslia - Røyholm	Kvinnherad	1976	R
166	Nordre Kalven	Kvinnherad	1980/1988	R
167	Slettaneset-Høylandsbygd	Kvinnherad	1969	L
168	Valøya i Kvinnherad	Kvinnherad	2019	R
169	Vetla Lauvøy	Kvinnherad	1973	R
170	Vikjo-Dimmelsvik	Kvinnherad	1967	L
171	Otterstad	Modalen		L
172	Gangstø	Osterøy	2004	L
173	Sanatoriet - Haus	Osterøy	1995	L
174	Selvika, Myking	Osterøy	1993	R
175	Bjørkheim badevik	Samnanger	2019	R
176	Rolvsvåg	Samnanger	1985	R
177	Alnavågen	Stord	1970	L
178	Husøy	Stord	1975/1977	R
179	Hybelneset	Stord	1995	L
180	Hystad	Stord	1987/1994	L
181	Leirvik fyrstasjon	Stord	2015	R
182	Nautøy	Stord	2008	R
183	Sætrevik	Stord	1973	L
184	Ådlandsvannet parkering	Stord	2010	L
185	Ådlandsvatnet	Stord	1994	L
186	Holsvika	Sveio	1977	L
187	Leirvågen	Sveio	1975	L
188	Ryvarden fyr	Sveio	2007	R
189	Selsåsvika	Sveio	1988/1989	L
190	Slettene-Hedløya (Økland Ytre)	Sveio	1975	R
191	Hovden	Ullensvang	1970	R
192	Nordnes	Ullensvang	1972	R
193	Nå sentrum	Ullensvang	2003	L
194	Seljestad	Ullensvang	1979/1980/1990	L
195	Litlevika / Stanghelle padleområde	Vaksdal	2016	R
196	Grandane - Røyenstrand	Voss	1985	L
197	Rødno	Voss	1993	R
198	Øyane bygdatun	Voss	1993	R
199	Alvøy og austre Synsholmen	Øygarden	1963/1968/1970	L
200	Barholmen i Skogsvåg	Øygarden	1966	L
201	Barmane	Øygarden	1990/1991	R
202	Bjelkarøy - Buarøy	Øygarden	1973/2005	L
203	Buarøy fort	Øygarden	2015	R
204	Duøyna	Øygarden	1984/2013	L
205	Flatholmen	Øygarden	1972	L
206	Geitvika	Øygarden	2003/2015	R
207	Hissøyna / Hitsøy	Øygarden	1984/2013	R
208	Kalsøyna	Øygarden		R
209	Kjeholmen	Øygarden	1995	L
210	Kobbavågen	Øygarden	1987	L
211	Kobbavågen på Store Risøyna	Øygarden	2016	L
212	Kårtveitpollen	Øygarden	1969/1993	R

213	Lakseskjær	Øygarden	1968	L
214	Langøy	Øygarden	1983/1989	L
215	Lerøy fort	Øygarden	1999	R
216	Myntevik	Øygarden	1979	L
217	Narøvvågen	Øygarden		R
218	Olsvik	Øygarden	1969	L
219	Ormhilleren	Øygarden	1978/1979/1980/1991/2005	R
220	Ovågen	Øygarden	2019	L
221	Rophammaren - Toftøy	Øygarden	1971	L
222	Sundskogen	Øygarden	2010	R
223	Sætravika / Setravika	Øygarden	2018	R
224	Søre Skogsøy	Øygarden	1984	R
225	Tyssøy	Øygarden	1968/1970/1972/1973/1976/1989	R
226	Ystholmanene, S.Klovholmen, Små Geitarø	Øygarden	1989	L
227	Myklebustneset	Hyllestad	1979	
228	Kyrkjebøstranda	Høyanger	1981	
229	Flatbygdi	Vik	1995	
230	Heimdal	Vik	1993	
231	Eide	Sogndal	2008	
232	Engum-Engeøyrane	Sogndal	1978	
233	Engum-Engeøyrane	Sogndal	1979	
234	Fjordstien Sogndal sentrum	Sogndal	2016	
235	Fjordstien Sogndal sentrum	Sogndal	2019	
236	Hodlekve	Sogndal	1984	
237	Leirviki	Sogndal	1996	
238	Lunde, Tjugum	Sogndal	1996	
239	Røvhaugane	Sogndal	1998	
240	Hjelle parkeringsplass	Årdal	1998	
241	Tviberg	Askvoll	1976	
242	Hestad	Sunnfjord	1983	R
243	Langeland	Sunnfjord	1989	R
244	Langeland p-areal	Sunnfjord	2013	
245	Leitet (Dvergsdalsdalen)	Sunnfjord	1984	
246	Russeneset	Sunnfjord	1986	L
247	Sjøsandene	Sunnfjord	1994	L
248	Brevik, Søholm	Stad	1976	L
249	Hjelmelandsdalen	Stad	1987	L
250	Søholmen	Stad	2010	R
251	Barly	Gloppen	1969	
252	Sandane	Gloppen	2006	L
253	Kjeldeflata	Stryn	2019	
254	Tonningleirane-Ullsheim turstier	Stryn	2015	
255	Tonningleirane-Ullsheim turstier	Stryn	2016	
256	Tonningsøyra	Stryn	1981	
257	Tonningsøyra	Stryn	2013	

Saknr: 2020/1401-3
Saksbehandlar Eirik Knive
Dato: 26.02.2020

Til: Hovudutval for kultur, idrett og integrering

Frå: Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering

Brosjyre Friluftsliv for alltid - statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder

Alle kommunar og interkommunale friluftsråd kan kvart år søkje Miljødirektoratet om midlar for å ivareta og leggja til rette friluftslivsområder og turstiar for allmennheita. Målet er å gje folk gode naturopplevingar og stimulere fleire til aktivitet ute.

Brosjyra *Friluftsliv for alltid - statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder* presenterer ordninga med statleg sikring, som så langt har medverka til at omkring 2400 område er sikra landet over. Brosjyra gir døme på ulike sikringsprosjekt. Kommunar og friluftsråd som har jobba med desse friluftsområda deler sine erfaringar. Døme på område spenner frå nokon få avgjerande kvadratmeter, til større naturområde.

MILJØ-
DIREKTORATET

M-462 | 2015

FRILUFTSLIV
FOR ALLTID

STATLIG SIKRING
OG TILRETTELEGGING
AV FRILUFTSLIVSOMRÅDER

Friluftslivet trenger arealer

Siden 1950-tallet har staten bidratt til å sikre friluftslivsarealer for allmennheten i hele Norge – omkring 2400 områder så langt. Uten statlig sikring ville mange av disse områdene vært nedbygd, ikke tilrettelagt eller på annen måte vært lite tilgjengelig for allmennheten.

Statlig sikring innebærer at sentrale og lokale myndigheter går sammen om å skaffe råderett over nøkkelområder og tilrettelegger for friluftsliv, slik at flest mulig får tilgang til flotte naturopplevelser. Initiativet må komme fra kommunene eller de interkommunale friluftsrådene.

De fleste områdene som er sikret så langt, ligger utenfor byer og tettsteder. Ni av ti ligger helt eller delvis i 100-metersbeltet langs kysten. Å sikre folk god tilgang til strandsonen og utfartsområder er fortsatt viktig, men de senere årene har Miljødirektoratet også oppfordret kommunene til å legge til rette for friluftsliv der folk bor.

Nærmiljøområder og turveier som er lette å nå for mange, er høyt prioritert i sikringsarbeidet. I dag bor nemlig åtte av ti nordmenn i byer og tettsteder. Sentralisering og fortetting legger et stort press på naturområder og grønne ferdselsårer der folk bor. Grønne lunger og viktige ledd i grønnstruktur og turdrag bygges ned.

Det er en stor utfordring å fortette med kvalitet og skape attraktive bomiljøer. Derfor er det i dag viktigere enn noen gang å ta vare på og utvikle gode friluftslivsområder i tettbygde strøk – som gir både mennesker, dyr og planter gode levekår.

Lønnsomt er det også! Vi vet at lett tilgang til gode friluftslivs-områder i nærmiljøet får flere i aktivitet. Og jo flere som er aktive, jo færre blir syke. Derfor er investeringer i friluftsliv

godt for folkehelsen og god samfunnsøkonomi.

Natur- og miljøbarometeret 2014 viser at to av tre nordmenn faktisk ønsker å være mer ute i naturen. For å senke terskelen for folk, ønsker staten å bidra til at ingen skal ha mer enn 500 meter fra der de bor til et sammenhengende nettverk av turstier.

Dette heftet gir smakebiter på et bredt spekter av sikringsprosjekter de siste tiårene. De spenner fra noen få, avgjørende kvadratmeter til store naturområder; fra det enkle til det ambisiøse; fra det tradisjonelle til det innovative. Noen prosjekter tok flere år å få i havn, andre var gjort på få måneder.

Felles for alle prosjektene er at verdifulle friluftslivsområder er blitt sikret for dagens og framtidens generasjoner, og tilrettelagt så flest mulig kan og vil bruke dem.

Vi håper dere lar dere inspirere. Vi ønsker nemlig å samarbeide med kommuner og friluftsråd over hele landet om enda flere gode sikringsprosjekter.

Ta initiativ!

miljødirektør

(Foto: Jan Erik Tangen/Natur-Infoimasjon)

Tørrskodd til Kattøya

Før måtte du ha båt for å besøke Kattøya innerst i Eidangerfjorden i Porsgrunn kommune. I dag kan du gå tørrskodd over en 116 meter lang flytegangbro – som er blitt et populært friluftslivsområde i seg selv. På fine dager står fritidsfiskerne tett.

Selve øya ble kjøpt av kommunen fra en privat eier i 2002, med støtte fra Miljødirektoratet. Hytta som sto her ble solgt og flyttet.

– Dermed ble en lukket og jomfruelig fjordperle offentlig tilgjengelig. I min oppvekst turte vi ikke svømme i land der, så lukket opplevde vi øya, forteller Finn Resch i Porsgrunn kommune.

I 2007 kom den universelt utformede gangbroen på plass, også etter økonomisk medvirkning fra Miljødirektoratet. Kommunen fikk i tillegg tilskudd til å sette opp et toalett, istandsette teltplass og badeplass, samt bygge en fortøyningsbrygge for robåter og kajaker.

Vilkåret var at også det 134 dekar store Olavsberget på fastlandet ble statlig sikret. Olavsberget ble kjøpt av kommunen til friluftslivsformål allerede i 1949.

I dag er det sammenhengende friluftsområdet fra Olavsberget til Kattøya mye brukt av alt fra badegjester, turgåere og fiskere, til barnehager og skoleklasser – fra hele Grenlandsregionen.

A-B-C

om statlig sikring av friluftslivsområder

Statlig sikring innebærer at det offentlige kjøper eller inngår avtaler om varig bruksrett for arealer som kan brukes av allmennheten til friluftsliv.

Hvorfor statlig sikring?

Allemannsretten og friluftsløven gir folk rett til ferdsel og opphold i utmark, uavhengig av hvem som eier arealet, og er dermed det viktigste grunnlaget for friluftsliv i Norge.

Kommunene kan hindre at utmark omdisponeres – og dermed ivareta arealer for friluftsliv – gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven og i enkeltsaker som berører friluftslivsverdier.

De viktigste friluftslivsområdene bør være tilgjengelige og attraktive å ta i bruk for allmennheten. Utfordringer knyttet til tilgjengelighet og tilrettelegging kan løses gjennom statlig sikring.

Enkelte arealer er det ekstra viktig for det offentlige å ha råderett over – både for å utvikle dem som friluftslivsområder, og for å sikre

dem for dagens og framtidige generasjoner. Sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder er en langsiktig investering.

Hva kan det søkes støtte til?

Miljødirektoratet kan medvirke til kjøp eller avtaler om varig bruksrett for friluftslivsarealer, samt til grunnleggende tilrettelegging slik at områdene raskt kan tas i bruk.

Hva slags områder bør sikres?

I første rekke bidrar staten til sikring av:

- populære områder der allmennhetens bruk er så stor at den overstiger det grunneier må akseptere i henhold til allemannsretten.
- områder der det er behov for fysisk tilrettelegging for å ivareta arealet og sikre allmennhetens bruk.

- områder som er utsatt for et stort utbyggingspress og samtidig har en nøkkelfunksjon – for eksempel som del av en sammenhengende grønnstruktur eller kyststi.

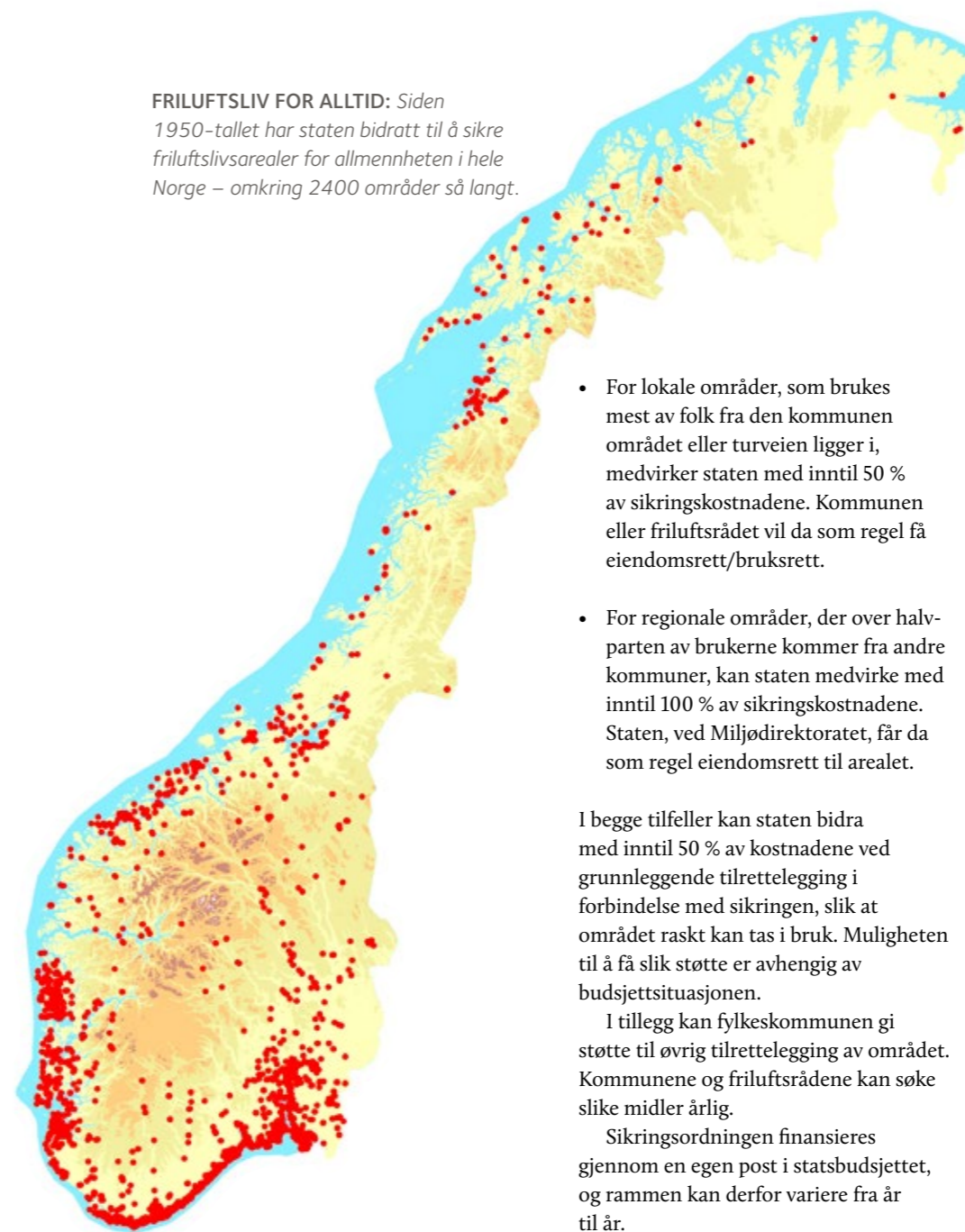
Hvem kan søke?

Alle kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke. Fylkeskommunen prioriterer søknader i sitt fylke, før de behandles endelig av Miljødirektoratet.

Hvor stor andel av kostnadene kan staten dekke?

Hvor menneskene som bruker friluftslivsområdene kommer fra, er avgjørende for hvor stor andel av de totale sikringskostnadene staten kan dekke.

FRILUFTSLIV FOR ALLTID: Siden 1950-tallet har staten bidratt til å sikre friluftslivsarealer for allmennheten i hele Norge – omkring 2400 områder så langt.

- For lokale områder, som brukes mest av folk fra den kommunen området eller turveien ligger i, medvirker staten med inntil 50 % av sikringskostnadene. Kommunen eller friluftsrådet vil da som regel få eiendomsrett/bruksrett.
- For regionale områder, der over halvparten av brukerne kommer fra andre kommuner, kan staten medvirke med inntil 100 % av sikringskostnadene. Staten, ved Miljødirektoratet, får da som regel eiendomsrett til arealet.

I begge tilfeller kan staten bidra med inntil 50 % av kostnadene ved grunnleggende tilrettelegging i forbindelse med sikringen, slik at området raskt kan tas i bruk. Muligheten til å få slik støtte er avhengig av budsjettssituasjonen.

I tillegg kan fylkeskommunen gi støtte til øvrig tilrettelegging av området. Kommunene og friluftsrådene kan søke slike midler årlig.

Sikringsordningen finansieres gjennom en egen post i statsbudsjettet, og rammen kan derfor variere fra år til år.

Hvordan forberede en sikringssak?

Gode forberedelser er avgjørende. Miljødirektoratet prioriterer prosjekter som inngår i en helhetlig plan for utviklingen av friluftslivstilbudet i kommunen – gjennom å være forankret i kommunale planer.

Kommunene og friluftsrådene oppfordres til å ta kontakt med Miljødirektoratet tidlig, for råd om hvordan de kan gå fram for å sikre et område eller en turvei.

Hva er prisnivået?

Når det offentlige sikrer areal til friluftslivsformål, skal grunneierens tap erstattes. Erstatningen skal være i tråd med gjeldende praksis ved rettslige skjønn. Planformål og lovlig etablert bruk vil være avgjørende.

For ubebygde arealer avsatt til friluftslivsformål i plan, er som regel landbruksverdien utgangspunktet for erstatningen.

Det er ønskelig å oppnå frivillige avtaler med grunneierne, enten det gjelder kjøp eller bruksavtale.

Det er vanskelig å gi konkrete råd eller retningslinjer om erstatningsnivå her.

Derfor er det viktig å ta kontakt med Miljødirektoratet tidlig for veiledning. Staten kan ikke medvirke til prisdrivende avtaler.

Hvordan søker vi?

Søknaden sendes via Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter. Bruk søknadsveiledningen på våre nettsider.

Frukten av 50 års planlegging

Stein for stein, meter for meter – gjennom 50 år med bevisst planlegging har Stavanger kommune sikret og tilrettelagt et sammenhengende nettverk av grønne arealer og turveier.

– Vi er i praksis i mål. I 1995 hadde bare 30 % av alle som bor i Stavanger under 500 meter til nærmeste tursti eller turvei. I dag er tallet 99 %. Det gjenstår bare noen få, viktige lenker, forteller park- og veisjef Torgeir E. Sørensen, som ynder å kalle Stavanger landets ”nærturby nummer én”.

– Statlig sikring og medvirkning fra Miljødirektoratet har vært et avgjørende verktøy helt siden starten, sier Sørensen, og påpeker at det ikke er pengestøtten alene som har vært av betydning.

– Med regjeringsstøttet velvilje i ryggen har det vært lettere å få gjennomført de vedtatte planene.

Grundige planer

I areal er Stavanger en av landets minste kommuner, dominert av Norges tettest befolkede by og et intensivt jordbruk. Det er lite utmark og skog. Presset på de grønne lungene og strandsonen har lenge vært stort i oljebyen, som har færre grønne kvadratmeter per innbygger enn noen annen norsk kommune.

Stavangers politikere så tidlig farene. Allerede i den første generalplanen fra 1965 lovet de å sikre allmennheten tilgang til friluftslivsarealer – for all framtid. Siden har kommunen sikret områder gjennom regulering, oppkjøp og avtaler med grunneiere.

Det første store prosjektet kom i gang mot slutten av 1970-tallet: En sammenhengende turvei rundt Stokkavatnet som kommunen i dag kaller ”alle turveiers mor”. Den ga inspirasjon til videre innsats. På 1980-tallet fulgte en intens utbygging av turveier i kommunalt eide grønne korridorer, mens modellen Stavanger benyttet for utbyggingsområder bidro til å sikre ytterligere arealer.

På 1990-tallet så kommunen potensialet for å binde sammen friområder til en sammenhengende grønnstruktur – der ingen skulle ha mer enn 500 meter hjemmefra til turveinettet. Men det krevde tilrettelegging i regulerte friområder som fortsatt var i privat eie.

Da Stavanger, sammen med Sola og Randaberg, fikk landets første ”Friluftspakke” fra staten i 1992, kom arbeidet med å sikre de nødvendige arealene i gang for alvor – gjennom oppkjøp og langsiktige avtaler. Ett av resultatene var turvei rundt hele Hålandsvatnet – som også strekker seg inn i nabokommunen Randaberg.

I 2001 ble det kommunale Friområdeprosjektet etablert. Målet var å sikre og gjøre tilgjengelig de resterende arealene regulert til friområder. Det befestet kommunens visjon om en sammenhengende grønnstruktur. Nå gjenstod de tøffeste kampene, de som i størst grad utfordret den private eiendomsretten.

Brutt grenser

Målet var å inngå frivillige avtaler med grunneierne så langt det var mulig, noe kommunen som oftest klarte. På 1990-tallet vedtok formannskapet for første gang å gå til ekspropriasjon, for å sikre et rent friområde.

FORNØYDE BRUKERE: – Før var det frustrerende å bruke strandsonen. Mange beboere satte opp gjerder og gjorde det vanskelig. Turstien i vannkanten er helt fantastisk, sier Sonja Blazer Thorsen (61), som bor i området. Hun mener de fleste grunneierne i Karistø har fått det finere enn før. – Det var veldig uryddig langs stranden. Nå er det flotte støttmurer og sti. Og jeg tror ikke de som bor her blir særlig berørt av at vi går nedenfor husene deres, fortsetter Thorsen, som bruker stien ofte sammen med datteren Elise Larsen (38). (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

– Det var et ideologisk gjennombrudd, forteller Sørensen.

Vi møter ham ved Hafrsfjord, der Harald Hårfagre vant slaget som bidro til at Norge ble samlet. I Karistø ved samme fjord har også Stavanger kommune utkjempet et av sine største slag for friluftslivet.

Strandsonen ble regulert til friområde på 1990-tallet. Da nye kloakkrør skulle legges ved årtusenskiftet, så kommunene en anledning til å bygge turvei langs fjorden – over 55 eiendommer med privat strandlinje. Det førte til at like mange advokatstøttede protester havnet på ordførerens bord. Det gjorde også en

underskriftskampanje i turveiens favør. Temperaturen var høy.

Men takket være stø politisk kurs, og villighet til å både gi og ta, ble alle tvister løst, arealet statlig sikret og turveien bygget.

– Vi var mange som snakket med grunneierne, formelt og uformelt. Vi

«Statlig sikring og medvirkning har vært et avgjørende verktøy helt siden starten»

Torgeir E. Sørensen, Park- og veisjef i Stavanger kommune

KREATIVE GREP: Kreative grep måtte til for å komme til enighet mellom grunneiere og kommunen i Karistø ved Hafrsfjord. Langs denne strekningen må syklistene ta en liten omvei gjennom boligområdet, mens gående kan ta turen forbi villaene på en vakker steinsti i vannkanten. Treplattningene på hver side er private. – Steinstien krever litt mer vedlikehold enn om vi hadde murt opp, men bidro til at vi ble enige med grunneieren, forteller park- og veisjef Torgeir E. Sørensen.

har utvist respekt for folks rettigheter, men det var aldri snakk om å ikke gjennomføre intensjonen i planene. Tilpassinger var vi åpne for. Karistø var et gjennombrudd, som skapte presedens for andre deler av byen, forteller kommunalråd Per A. Thorbjørnsen (V).

Lovens rammer

Ekspropriasjonslovens rammer var en utfordring.

– Kompensasjonen vi kan tilby ligger betydelig under det som oppfattes som markedsverdien. Det opplever folk som urettferdig, forteller Sørensen.

Stavanger kommune har kommet grunneierne i møte med kreative løsninger og politikerne har vært villige til å strekke seg langt for å få til frivillige avtaler.

– Vi har gitt mye kompensasjon i form av naturalia, forteller park- og veisjefen.

Kommunen har flyttet sjøboder, bygget støttemurer og anlagt hekker. De har også snirklet seg forsiktig forbi uthus og tilpasset stiens bredde og materialbruk for å tekkes ønsker og behov.

– Ofte virker problemet større på forhånd enn det viser seg å være i etterkant. En grunneier med 30 meter privat strandlinje han var veldig glad i, innså at han med turveien faktisk har fått direkte tilgang til hele kommunens strandlinje, forteller Sørensen, og legger til:

– Nærhet til turveier er ettertraktet. Her i Karistø har faktisk boligverdien steget etter at turveien kom.

Gjennomføringsevne

– Stavanger har ikke bare vedtatt planer og strategier, vi har lyktes med å realisere dem. Det kan vi være stolte av, og det er en politisk arv vi må føre videre, mener Helge Solum Larsen, som inntil valget i september 2015 ledet Kommunalstyret for byutvikling i Stavanger, som partiuavhengig representant.

– Andre kommuner ser med misunnelse på den gjennomføringskraften, fortsetter han.

– Det har til tider vært tøffe prosesser. Jeg vet det har vært til stor belastning for noen grunneiere, men det har vært helt nødvendig å sikre områder for allmennheten. Stavanger hadde ikke vært det byen er i dag, om vi ikke hadde gjort det. Vi snakker ikke om tilrettelegging i et lite område, men i og for hele byen, sier Per A. Thorbjørnsen, og legger til:

– Jeg er kjempestolt av å ha vært med på dette!

En ny attraksjon

Selv om siddiser flest i dag har tilgang til en turvei der de bor, og kan gå så og si sammenhengende tur gjennom alle Stavangers syv bydeler, hviler ikke kommunens friluftslivsentusiaster på laurbærene.

– Nå må vi sørge for at det blir attraktivt å ta turveiene i bruk, gjennom å tilrettelegge mer og informere bedre om mulighetene, påpeker park- og veisjef Torgeir E. Sørensen, og legger til at etter noen turbulente år, har

EN NY ATTRAKSJON: I bakgrunnen skimtes brodraget rundt Håhammeren.

– Fjæra under broen vil tilbakeføres til opprinnelig stand etter at byggingen er ferdig, slik at inngrepet i naturen blir minst mulig, forteller park- og veisjef Torgeir E. Sørensen. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Friområdeprosjektet igjen full støtte i bystyret.

Turveien gjennom idylliske Karistø ender foreløpig ved Håhammeren, som ruver over fjorden og tvinger turgåerne vekk fra stranden og gjennom boligater, før turveien fortsetter i vannkanten på andre siden.

I disse dager ferdigstilles et turdrag rundt fjellnebbet. Turveien skjæres delvis som en hylle inn i fjellet, og legges delvis langs et bruheng over fjæresteinene.

– Dette kommer til å bli det mest spektakulære urbane turstrekket som finnes i Norge, mener Per A. Torbjørnsen.

TILRETTELEGGING

For at friluftslivsområdene skal være tilgjengelige og attraktive, vil det ofte være nødvendig med tilretteleggingstiltak. Kommuner og friluftsråd må vurdere hva slags tilrettelegging som er mest hensiktsmessig. Opplevelseskvaliteter og naturmangfold må ivaretas. Det er også viktig å vurdere tiltakenes konsekvenser for drift og vedlikehold. På nettsidene til Miljødirektoratet finnes mer informasjon om naturvennlig tilrettelegging.

PÅ LANDET MIDT I BYEN: Hundvåg er den største av Stavangers byøyer. Helt ytterst på Lundeneset, med utsikt mot Ryfylke, har Stavanger kommune over flere år sikret et 900 mål stort kulturlandskap. I 2012 kunne hele området tas i bruk. I granskogen hekker gråhegre, kulturlandskapet holdes i hevd av "kommuneansatte" sauer på beite og i vannkanten ligger Stavangers 22. juli-minnesmerke. – Her var det sterke krefter som ville anlegge golfbane, forteller park- og veisjef Torgeir E. Sørensen. I dag er det mye brukte området knyttet sammen med resten av turveinettet i bydelen. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

FRIVILLIGE

Samarbeid med frivillige organisasjoner om drift og aktivitetsfremmende tiltak i friluftslivsområder, kan være en viktig suksessfaktor for bruken av områdene. På nettsiden til Frivillighet Norge er det nyttige tips til hvordan samarbeid kan etableres og gjennomføres.

52 hverdagsturer

Målet med statlig sikring er økt aktivitet. Stavanger kommune inngikk et kreativt samarbeid med Stavanger Turistforening (STF) for å få siddisene mer ut på tur. Prosjektet fikk navnet 52 hverdagsturer.

Hver uke gjennom hele 2012 merket frivillige løypefaddere fra STF én ny rundtur med sin røde T. Kommunen laget kart med turbeskrivelse, som ble publisert på kommunens nettside og i Stavanger Aftenblad.

Resultatet var 409 kilometer med merkede løyper og bred kunnskap blant folk flest om turmulighetene i nærmiljøet. Da året var omme fikk alle rutene plass i praktboken "Lofta Vedet – 52 hverdagsturer i Stavanger".

Initiativet kom fra Stavanger kommune, som stilte folkehelse- og friluftslivsmidler til rådighet, mens STF så en fin mulighet til å markere sitt 125-årsjubileum.

– En perfekt symbiose. Kommunen ga oss en mulighet til å trekke ned til folk i byen, noe vi hadde villet lenge, forteller Kjell Helle-Olsen, kjent som "Mr. Turistforeningen" lokalt etter en mannsalder som daglig leder i STF.

Responsen var overveldende. Flere tok løypene i bruk, og mange uttrykte at de hadde oppdaget muligheter de ikke visste om tidligere.

– STF's innsats var helt avgjørende for å få informasjon om turmulighetene ut

til folk. Alt arbeidet vi har lagt i å bygge opp grønnstrukturen gjennom flere tiår, kulminerte på mange måter med 52 hverdagsturer, sier park- og veisjef Torgeir E. Sørensen

TURTAGGING: I samarbeid med Stavanger Turistforening har Stavanger kommune merket rundturer helt inn i tjukkeste byen. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

TURKAMERATER: – Jeg har gått alle de 52 turene, unntatt én, forteller Eva Linderud (74). Vi møter henne på Stavanger Turistforenings (STF) faste, guidede onsdagstur, der mellom 50 og 100 mennesker deltar. – Det er så sosialt og hyggelig å komme seg ut på denne måten, fortsetter hun og berømmer både kommunen og STF for at mulighetene for nærmiljøturer er så gode. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Verdsetting sikret naturperle

Mens budrundene raste, fikk Hamarøy kommune i Nordland tilsagn om midler fra Miljødirektoratet og sikret et verdifullt naturområde ved Nesstraumen i Hamsuns rike.

– Uten tilsagn hadde det aldri blitt noe kjøp, forteller Bjørn Godal i Salten Friluftsråd om den skjebnesvangre dagen i 2009.

Årsaken til at tilsagn kunne gis på rekordtid, var at Hamarøy – som landets første kommune – hadde kartlagt og verdsatt verdifulle friluftslivsområder i hele kommunen. Dermed hadde

Miljødirektoratet den nødvendige grunnlagsdokumentasjonen for å gi tilsagn.

Mangeårig konflikt

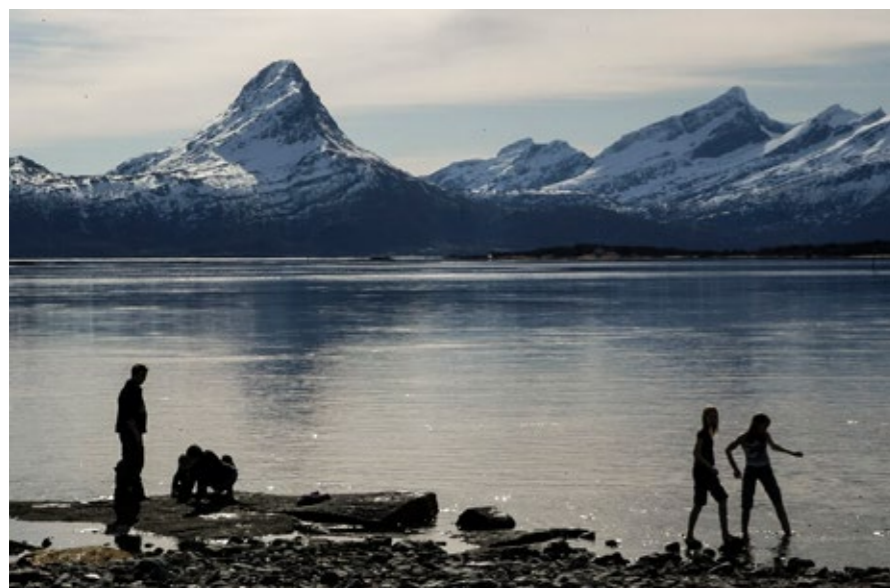
En bebygd landbrukseiendom hadde i årtier vanskeliggjort tilgangen for folk til et utfartsområde med mange naturkvaliteter.

– Selv om eiendommen Neset var regulert til friområde og folk hadde rett til å passere eierens våningshus, var adgangen begrenset og eieren lite glad for trafikken. Mange kviet seg for å bruke området. Det var også dårlige parkeringsmuligheter, forteller Hilde Fredheim i Hamarøy kommune.

Dermed lå Neset – med sine sandstrender, sammensatte fauna, fiskeplasser, rike fugleliv, fornminner og en av landets sterkeste tidevannsstrømmer – utenfor rekkevidden for folk flest.

BEBYGD EIENDOM

Dersom en bebygd eiendom sikres og bygningene skal beholdes, må de benyttes på en måte som tjener allmennheten. Hvis ikke vil de kunne virke privatiserende. Kommuner og friluftsråd har ansvaret for vedlikehold. Miljødirektoratet kan støtte fjerning av bygninger i forbindelse med sikring. Et annet alternativ er fradeling og salg av den bebygde delen, noe som kan finansiere deler av sikringskostnaden.

MALSTRØM: Utenfor fjæresteinene i det statlige sikrede området på Neset i Hamarøy bobler Nesstraumen – en av Norges sterkeste tidevannsstrømmer. (Foto: Kjell Fredriksen/Foto Nordfra)

TILRETTELAGT: Neset ligger et steinkast fra en populær campingplass og fungerer som nærturområde for innbyggerne i Nes og utfartsområde for resten av befolkningen i regionen. Området er tilrettelagt med blant annet parkeringsplass, gapahuk, klopplegging, anløpsmuligheter for båt, og merking og forbedring av turstien i vannkanten. (Foto: Kjell Fredriksen/Foto Nordfra)

God dokumentasjon

I 2009 ble hele Neset, inkludert gårdsbebyggelsen, lagt ut for salg. Sterke private interesser var med i budrunden.

Området toppet verdiskalaen i friluftslivskartleggingen. Takket være grundig forarbeid og politisk forankring kunne både kommunen og Miljødirektoratet handle raskt når det gjaldt.

Siden dette ble vurdert som et regionalt område, dekket Miljødirektoratet hele kjøpesummen på nesten 1,25 millioner kroner. En forutsetning var at selve bygningsmassen ble frasolgt – etter at adkomst til Neset ble utbedret og utfartsparkering opparbeidet.

– Nå jobber vi for å videreutvikle området og inspirere til mer bruk, forteller Fredheim.

KARTLEGGING OG VERDSETTING

Skal vi ivareta og utvikle arealer for friluftslivet, og nå målet om at alle skal kunne drive et variert friluftsliv i nærmiljøet og naturen for øvrig, må vi først vite hva vi har. Det er et nasjonalt mål at flest mulig av landets kommuner skal ha kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder innen 2018. Staten stimulerer til dette gjennom midler over statsbudsjettet. Først og fremst gir arbeidet et verdifullt kunnskapsgrunnlag som kan brukes i kommunal og regional arealplanlegging. Arbeidet gir også grunnlag for å identifisere områder som bør sikres. Miljødirektoratet har utviklet en egen veileder om kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder som kan lastes ned fra våre nettsider.

M-459 | 2015.

Turvei i kulturlandskap

En sentrumsnær tursti langs produktivt jordbruksland har fått flere ut på tur i Songdalen kommune i Vest-Agder.

Sogndalselva, som bukker seg tvers gjennom kulturlandskapet og bygdesentrumet, utgjør en sentral del av kommunens identitet.

Helt inntil bygdas sentrum snor meanderelven seg rundt åkeren på Prestneset. Her har innlandskommunen bygget turvei.

Noen mente at en sentrumsnær turvei var overflødig i en kommune omgitt av skog og mark, og med solid tradisjon for å ta fjellskoene og tursekken fatt.

– Men det er helt feil. Det er ikke alle som er like gangføre i naturen, og mange liker best å gå tur med joggesko, sier turstiansvarlig Dagfinn Lassen i Songdalen kommune.

– Denne turveien åpner muligheter for grupper med mennesker som har behov for større grad av tilrettelegging, som eldre og mennesker med funksjonsnedsettelse, supplerer prosjektleder Erlend Falkgjerdet fra Midt-Agder Friluftsråd.

Positiv dialog

De to grunneierne i området var umiddelbart positive til planene om en tursti mellom elvebredden og kornåkrene.

– Jeg synes det er flott å kunne bidra til folkehelsen på denne måten, sier Thore Asbjørn Olsen som eier brorparten av området.

– Da vi kom i gang innså vi at det var viktig å sikre dette attraktive, sentrumsnære friluftsområdet for framtiden. Derfor gikk vi den litt lengre veien via statlig sikring, fremfor å bare

SAMARBEID MED LANDBRUKET

Jordbrukslandskapet har viktige opplevelseskvaliteter for friluftslivet. Erfaring tilsier at grunneiere flest er positive til avtaler som gir ferdselsmuligheter i skog- og kulturlandskap.

LANDBRUKSAREAL: Turveien rundt Prestneset går langs Sogndalselvas bredde, i ytterkanten av produktivt jordbruksareal. Sogndalselva er en meanderelv, noe som gir flom og oversvømmelser flere ganger i året. Det er en utfordring for turveien at den ofte blir liggende under vann. Men asfaltering og ekstra fundamentering på de mest utsatte strekningene reduserer vedlikeholdsbehovet når vannet trekker seg tilbake. (Foto: Dagfinn Lassen)

FOLKEFEST: Ordfører Johnny Greibesland (Sp) og daglig leder Per Svein Holte i Midt-Agder Friluftsråd stod for den offisielle åpningen av turveien den 3. mai 2014. (Foto: Erlend Falkgjerdet/Midt-Agder Friluftsråd)

komme til enighet med grunneierne, forteller Falkgjerdet, som bistod kommunen i sikringsarbeidet.

Med støtte fra Miljødirektoratet har kommunen inngått en servituttavtale for 40 år med de to grunneierne.

– På den måten kunne vi også få lettere tilgang til statlige tilretteleggingsmidler eller spillemidler som vi har fått, forteller Falkgjerdet videre. Turveien har fått både benker og bord siden den åpnet i 2014.

Utvider stien

Prestneset ligger 200 meter fra rådhuset, men på motsatt side av elven. I 2015

ferdigstilte kommunen en ny gangbru, som binder bygda bedre sammen.

Nå ligger alt til rette for å utvikle et mer omfattende turveinett på begge sider av elven.

I 2015 fikk Songdalen tilsagn om sikringsmidler til å kjøpe det sentrumsnære grøntområdet Fagermoen. Dermed kan den 1,5 kilometer lange turveien rundt Prestneset forlenges over gangbrua og helt inn i sentrum.

– Tilbakemeldingen fra bygdas innbyggere er utelukkende positive og turveien er mye brukt, avslutter Dagfinn Lassen.

SERVITUTTAVTALER

I stedet for å overta eiendomsretten til et område, kan det offentlige inngå en servituttavtale – en frivillig avtale med grunneier om bruksrett for allmennheten. Avtalen regulerer eiers råderett slik at bruken er forenelig med allmennhetens tilgang til området og eventuell tilrettelegging. En servituttavtale kan være vederlagsfri, men det kan også være grunnlag for å gi erstatning. Avtalen skal helst være evigvarende, eller ha minimum 40 års varighet. Miljødirektoratet har utarbeidet en standardmal for servituttavtaler som kan lastes ned fra Miljødirektoratets nettsider.

Ladestasjoner for kropp og sjel

Da Ladestien først ble anlagt i Trondheim på 1980-tallet, strittet grunneierne imot. I dag reklamerer boligselgere med ”nærhet til Ladestien”. Snart blir turveien enda mer attraktiv.

”Nye” Ladestien skal kombinere fysisk aktivitet med opplevelser som gir turen merverdi.

– Vi kaller det ladestasjoner, forteller Marius Winge Austeen, rådgiver i seksjon for idrett og friluftsliv i Trondheim kommune.

En av de planlagte ladestasjonene finner vi på Østmarkneset. Under krigen var området ammunisjonslager, med

mineheis og lastebrygge. I årevis lå det forlatte kaiområdet og de falleferdige bygningene som et fysisk hinder og et visuelt sår langs Ladestien.

Fra betongørken til turmål

Det er i ferd med å endre seg. Økonomisk støtte fra Miljødirektoratets sikringsmidler bidro til at Ladestien kunne anlegges på 1980-tallet. Østmarkneset ble

sikret i 2006 og åpnet for allmennheten to år senere. Nå skal betongørkenen forvandles til et attraktivt turmål.

Sommeren 2015 gikk 30 arkitektstudenter i gang med å restaurere det største lagerbygget. Sommeren 2016 åpner kafé her. I en annen lagerbygning gjøres det plass til fridykkerklubben og kajakkklubben, som med sine aktiviteter vil skape liv og røre.

FRIVILLIG INNSATS: 30 arkitektstudenter fra NTNU brukte sommeren 2015 seks uker på å sette i stand det ene lagerbygget på Østmarkneset. (Foto: Lael Aprieto)

KRIGSMINNE: Østmarkneset vil bli en spennende stopp på turen langs den vakre Ladestien ved Trondheimsfjorden. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

KULTURMINNE BLIR KAFÉ: Når kaféen åpner neste sommer vil det yre av liv i det gamle ammunisjonslageret på Østmarkneset.

– Det er et suksesskriterium for ”ladestasjonen” Østmarkneset at vi får brukere ned hit som skaper aktivitet, mener rådgiver i seksjon for idrett og friluftsliv, Marius Winge Austeen. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Det kommer publikumstoletter og lys, og rett opp i bakken skal Norges geologiske undersøkelser bygge en steinpark.

Utvidet friluftslivsbegrep

Østmarkneset blir ikke som andre friluftslivsområder. Det industrielle preget skal bevares.

– Vi vil bevare historien, og byantikvaren har vært involvert, forteller Winge Austeen.

– En av mine kjepphester er at nikkersadelen har fått dominere friluftslivet. I dag er det viktig å legge til rette for at flere grupper fristes ut, særlig barn, unge og innvandrere. Det å gå på tur uten et mål er litt særnorsk. Dersom vi legger til rette for opplevelser og aktiviteter, får vi flere ut, fortsetter han.

Winge Austeen tror kajakkpadlere og fridykkere i vannkanten, utsiktene til en kakao i kaféen eller en runde i steinparken kan dempe protestene når ungene konfronteres med søndagstur.

Folkehelse

– At Østmarkneset ble statlig sikret var alfa og omega. Et must for framtiden, mener Knut Erling Flataker i Trondheimsregionens friluftsråd.

Han mener Ladestien er et av de de største helsefremmende tiltakene i Trondheim kommune.

– Det finnes flere kvaliteter enn bare strand og natur langs hele Ladestien, sier Flataker, og ramser opp krigsminner, arkitekturperlen Sponhuset, strandvolleyballbaner og dikterstuen til

forfatter Kristian Kristiansen – for å nevne noe.

Ladestien i vekst

Både Winge Austeen og Flataker tror Østmarkneset vil bli ett av Ladestiens største trekkplaster.

Ladestien er i dag blitt over åtte kilometer lang. Den begynner ved Ladehammerkaia i sentrum, snirkler seg langs vannkanten rundt Ladehalvøya og ender foreløpig i Grilstadfjæra i Ranheim i øst.

Ladestien utvikler seg stadig. Bare de siste to årene har kommunen regulert et område i Ranheimsfjæra, så stien kan trekkes ut fra boligområdet og helt ned i

fjæra. I Grilstad Marina stilte kommunen som krav at utbyggerne av et nytt boligfelt bygget parkanlegg i vannkanten der Ladestien passerer.

Milevis med turvei

Nå drømmer Flataker og Winge Austeen om en sammenhengende kystled rundt Trondheimsfjordbassenget. En framtidig attraksjon på linje med Nordsjøruta i Rogaland. Det krever at også nabokommunene tar grep.

– Noen må være litt gale og tenke vidløftig, smiler Flataker.

Trondheim kommune gjør sitt for å komme ett skritt nærmere drømmen – gjennom ytterligere planer om å sikre

friluftslivsarealer gjennom regulering, kjøp av arealer og opparbeidelse av infrastruktur for friluftsliv.

– Vi jobber blant annet for å tette et hull på 200-300 meter i vannkanten ved friluftslivsområdet Væreholmen, slik at Ladestien kan trekkes helt frem til Malvikgrensen i øst, og er i dialog med Malvik kommune om sammenkobling.

Trondheim har også planer om å omregulere områder på Brattørakaia i sentrum, for å koble Ladestien på turstiene i vest.

– Og så håper vi at fremtiden bringer mange nye gode initiativ og forslag til ”ladestasjoner” langs hele ruta, avslutter Winge Austeen.

DRIFTS- OG TILSYNSANSVAR

Når staten medvirker til sikring, er det en forutsetning at kommunen eller friluftsrådet påtar seg drifts- og tilsynsansvar for arealet. Dette innebærer ansvar for eventuelle tilretteleggingstiltak, vedlikehold og løpende oppgaver som søppeltømming etc. Ansvar er nærmere beskrevet i håndboka «Forvaltning av statlig sikrede friluftslivsområder» som finnes på Miljødirektoratets nettsider. Det er hensiktsmessig for kommuner og friluftsråd å utarbeide en enkel forvaltningsplan for sine sikrede friluftslivsområder. Med utgangspunkt i en godkjent forvaltningsplan, kan det søkes statlige midler til tilretteleggingstiltak.

LIV OG RØRE PÅ VANNET: Kajakkpadler Bård Ove Fagerli tar seg en sving innom den gamle dypvannskaia for mineleggerfartøy på Østmarkneset. Trondhjem Kajakkklubb har flere hundre medlemmer og får neste år klubblokaler på Østmarkneset. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

FROSKEMANN: Østmarkneset er et populært dykkested. Neste år får Fridykk Midt-Norge klubblokaler i et av skurene. – Dette er en kjempemulighet. Området er jo skapt for vannaktiviteter, sier leder i klubben Truls Melbye (27). At fridykkerne får tilhold i et allment tilgjengelig friluftslivsområde gagnar ikke bare utøverne, men også alle som får oppleve aktivitet i fjæra. – Mange er nysgjerrige på hva vi driver med, særlig barn kommer gjerne bort og spør, forteller Melbye. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

«I dag er det viktig å legge til rette for at flere grupper fristes ut, særlig barn, unge og innvandrere»

Marius Winge Austeen, Trondheim kommune

OPPLEVELSER: Kommunen skal etablere møte- og aktivitetsplasser samt informere om natur, kultur og lokalhistorie langs Malvikstien. – Alle historiske steder skal for eksempel merkes, forteller avtroppende ordfører Terje Bremnes Granmo. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Fiks ferdig i strandkanten

Ny jernbanetunnel ble tidenes mulighet for Malvik kommune. Snart overtar turgåere og syklister den gamle skinnegangen langs Trondheimsfjorden.

– Dette er forebyggende helsearbeid på sitt beste. Jeg ser frem til å bruke stien som pensjonist, sier avtroppende ordfører Terje Bremnes Granmo (Ap) og tar av seg sykkelhjelm.

Akkurat nå er det ulendt å sykle langs det som har fått navnet Malvikstien. Men snart får den grove pukken langs den historiske traséen jevnt grusdekke.

Sperret for fjorden

Nordlandsbanen kom til Malvik i 1881 og har hatt stor betydning for kommunen.

Men medaljens bakside er lett å se i kommunesenteret Hommelvik: Jernbanelinjen slynger seg i flukt med vannkanten og sperret i mer enn ett århundre adgangen til fjorden.

Jernbaneverket la også beslag på strandarealer til produksjon av jernbanesviller.

– Kommunens indrefilet var ikke tilgjengelig. Men egentlig er resultatet ganske fantastisk. At jernbanen i sin tid ble lagt akkurat der, har i praksis reddet nære sjøområder fra utbygging, humrer Bremnes Granmo.

Det var åpningen av ny jernbanetunnel mellom Hommelvik og Hell i 2011 som gjorde Malvikstien mulig. I begynnelsen av 2015 kom Malvik til enighet med Jernbaneverket om overtakelse.

Raskt på pletten

Siden har det gått fort. I juni 2015 fikk kommunen tilsagn fra Miljødirektoratet om statlige sikringsmidler for å konvertere det 2,5 km lange jernbanesporet til tursti. Innen året er omme skal grunnleggende tilrettelegging være ferdig. Offisiell åpning skjer våren 2016.

Malvikstien er et kjerneprosjekt i kommunens innsats for å bedre folkehelsen. At tiltaket vil bli satt pris på, er det ingen tvil om. I en befolkningsundersøkelse fra 2013 oppga brorparten av kommunens 13.500 innbyggere at tilgang til friluftslivsområder langs fjorden er viktig for trivselen.

Visjoner

Malvikstien er universelt utformet og vil binde sammen sentrale friluftslivsområder – som badestranda i

FORVALTNINGSOVERFØRING

Forsvarsbygg, Kystverket og Jernbaneverket er eksempler på statlige etater som forvalter mye eiendom i Norge. Når militærleirer legges ned eller jernbanetraseer flyttes, frigjøres arealer. I tråd med statlig avhendingsinstruks skal slike arealer tilbys andre statlige etater, før de eventuelt legges ut for salg i det åpne markedet. Mange flotte friluftslivsområder er blitt sikret ved at Miljødirektoratet har overtatt slike arealer – i samråd med kommunene, eller ved at kommunene har overtatt dem selv, med støtte fra Miljødirektoratet.

Hommelvik og den statlig sikrede Flatholmen øst for sentrum.

– Dette hadde vi ikke fått til uten sikringsmidler fra Miljødirektoratet, mener prosjektleder Lars Slettom.

Nå ruger han på enda større visjoner. Jernbaneverket planlegger nytt dobbeltspor fra Stjørdal til Trondheim. Det kan frigjøre hele den fjordnære jernbanetraséen til Trondheim.

– Vår drøm er at folk skal kunne trille barnevogn fra Stjørdal, via Malvik til Trondheim, langs en sammenhengende tursti ved sjøen, sier Slettom.

SKJULT HISTORIE: Langs deler av traséen har den gamle skinnegangen fått ligge som et historisk minne under pukken. – Folk har allerede begynt å gå her, selv om vi ikke er ferdige, forteller prosjektleder Lars Slettom. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

MEDVIRKNING: Malvikstien er et tverrfaglig prosjekt. Her er arbeidsgruppa samlet på støttemuren som er restaurert etter at den fikk hard medfart da orkanen Dagmar herjet julen 2011. På oversiden skimtes Malvikstien.

Bak: Avtroppende ordfører Terje Bremnes Granmo (Ap). Fra venstre: Hans Jørgen Renå, avdelingsleder kultur og ungdom, Lars Slettom, miljørådgiver og prosjektleder, Arve Renå, virksomhetsleder kultur, Margunn Skjei Knudsen, Nord-Trøndelag fylkeskommune. Foran: John Thomas Renå, avdelingsleder Hommelvik ungdomsskole, Knut Erling Flataker, Trondheimsregionens friluftsråd. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

UNIVERSELL UTFORMING

Det er et nasjonalt mål at alle kommuner skal ha universelt utformede friluftslivsområder innen 2025. Miljødirektoratet ønsker å samarbeide med kommuner og friluftsråd om å sikre attraktive friluftslivsområder som kan gjøres tilgjengelig for flest mulig brukergrupper. Områdene må samtidig kunne opparbeides på en måte som ivaretar naturverdier og opplevelseskvaliteter.

(Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Tilgjengelig for alle

Den tidligere militærleiren på Midtsandtangen i Malvik er et unikt friluftslivsområde i Norge. Her har Miljødirektoratet, i samarbeid med Malvik kommune, lagt store ressurser i å gjøre området attraktivt og tilgjengelig for alle. Området er på hele 150 dekar – tilsvarende 22 store fotballbaner – og omfatter både badestrand og parkanlegg med 4500 frukttrær, bærbusker og urtevekster.

– At det tilgjengelige området er så stort, gjør at jeg kan bevege meg fritt rundt. Jeg er ofte på tur her med hunden min, forteller Rune Monsvoll (42), som sitter i rullestol.

(Foto: Morten Granhaug/Felix Features)

Allemannsretten vs. tilrettelagte friluftslivsområder

Allemannsretten gir alle rett til å ferdes og oppholde seg i utmark – uavhengig av om området er i privat eller offentlig eie.

Men allemannsretten forutsetter at vi bruker naturen som den er. Vi kan ikke kreve at eieren gir tillatelse til bygging av turveier, gapahuker eller fiskebrygger.

Statlig sikring er et virkemiddel for at det offentlige kan tilrettelegge, og utløser mulighet for å søke statlige midler for å finansiere tiltakene.

Statlig sikring kan også brukes for å gjøre viktige arealer som ikke omfattes av allemannsretten, tilgjengelig for folk – som for eksempel arealer friluftslvsloven definerer som innmark.

FRITT FRAM: Bente Stordalen (70) er hyppig gjest på Skallevoldstranda i Tønsberg som kommunen har sikret som friområde.

– Jeg synes bare det er positivt å bruke offentlige midler på dette, sier Stordalen om kommunens oppkjøp og riving av hyttene som tidligere sperret for fri ferdsel.

FUGLELIV: Park- og veisjef Torgeir E. Sørensen i Stavanger fanger en gråhegre i fri flukt i et statlig sikret område på Hundvåg i Stavanger. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Vern om naturmangfoldet

Naturmangfoldloven skal sikre at naturen og dens mangfold tas vare på gjennom bærekraftig bruk og vern.

Loven gir blant annet grunnlag for å verne verdifulle områder mot omdisponering, og er slik svært viktig for friluftslivet. Bruk av verneområdene er regulert gjennom verneforskriftene. Mange områder er godt tilrettelagt, med blant annet informasjonstavler og merkede stier.

Sikring av friluftslivsområder er ikke vern etter naturmangfoldloven, men når et friluftslivsområde eller en turvei skal opparbeides eller tilrettelegges, må konsekvensene for naturmangfoldet vurderes. Det gjelder både plassering og hvordan tiltakene utføres.

Når kommuner eller friluftsråd utarbeider forslag til forvaltningsplaner for sikrede friluftslivsområder, skal tiltakene som foreslås både være i tråd med friluftslivsformålet og samtidig ivareta naturmangfoldet på en god måte. Fylkesmannen vil også vurdere disse forholdene ved sin godkjenning av forvaltningsplanene.

Kommunens folkehelseansvar

Folkehelseloven fra 2011 gir kommunene et selvstendig ansvar i folkehelsearbeidet. De skal ha oversikt over utfordringene og sette i verk tiltak for å bøte på dem.

Å legge til rette for økt fysisk aktivitet og naturopplevelser – særlig i nærmiljøet, der folk bor – er en enkel, rimelig og effektiv måte å møte flere av folkehelseutfordringene på.

Miljødirektoratets tilskuddsordninger til sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder kan være et nyttig hjelpemiddel for kommunenes folkehelsearbeid.

PÅ TUR TIL JOBBEN: Janet Sæbø Røysland (56) og Anne Evensen (54) nyter en kaffekopp i fjæra i Karistø ved Hafrsforden i Stavanger før kveldsvakten.

– Jeg er så glad for denne stien og bruker den hver dag til og fra jobben, forteller Evensen. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

ALLE I AKTIVITET: Regjeringen har som mål at flere med minoritetsbakgrunn deltar i friluftsliv. Da er nærmiljøet viktig. I Trondheim er friluftsliv en del av introduksjonstilbudet til flyktninger. Disse somaliske jentene er på skoletur langs Ladestien ved Østmarkneset. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Friluftsliv der folk bor

Legger vi til rette for at alle får kort vei til tur- og friluftslivsmuligheter, får vi flere i aktivitet.

Nærnaturen har et bredere sosialt nedslagsfelt enn både tradisjonelt friluftsliv og deltakelse i idrett.

I 2011 satte Miljødirektoratet i gang en egen nærmiljøatsning. Gjennom syv pilotprosjekter har vi høstet erfaringer og kunnskap om hva som skal til for å øke friluftslivsaktivitetene i nærmiljøet.

Les mer i Miljødirektoratets inspirasjonshefte: Friluftsliv – der folk bor. Heftet kan lastes ned fra direktoratets nettsider.

Tålmodig ferd mot fri strandlinje

Bare én hytte står igjen. Snart er også den borte. Kjøp og riving av private hytter har gjort hele Skallevoldstranda i Tønsberg tilgjengelig for alle.

Et brunt gjerde strekker seg fra hytta, over gressbakken og ned til strandkanten. Det er ikke høyt, men det gir et tydelig signal: privat grunn. Selv om et skilt påpeker at folk har rett til å gå her, unngår mange å bruke akkurat denne delen av stranda.

– Skal allmennheten oppfatte dette som friluftsområde, er det viktig at hytta rives, sier Petter Berg (H), og går rett i kjernen på Tønsberg kommunes hårete plan, som strekker seg tre tiår tilbake.

Kjøper og river

– Allerede da jeg begynte å jobbe i kommunen i 1980, var det planer om å kjøpe opp og rive hytter langs noen av de mest populære badestrendene, forteller fagenhetsleder i rådmannens stab, Per Halle.

Han har stått i spissen for oppkjøp og riving av 17 hus og hytter – hovedsakelig langs Skallevoldstranda, Ringshaugstranda og i Karlsvika.

– Vi har videreført en sterk tradisjon for å sikre de mest populære strandområdene for allmennheten for alltid, sier ordfører Petter Berg (H).

Tålmodighet og frivillighet

Han er stolt av at kommunen aldri har vært fristet til å ty til ekspropriasjon, men heller ventet tålmodig på at eierne har solgt frivillig og til markedspris. Det har bidratt til stor tverrpolitisk enighet og folkelig støtte.

– Vi har valgt en skånsom tilnærming, med respekt for eiendomsretten. Alle avtalene har vært frivillige. Om noen ikke ville selge, har vi bare sagt at da venter vi til du vil, påpeker Berg.

REVET: Ordfører Petter Berg (H) på restene av hytta kommunen kjøpte for 6,3 millioner kroner i 2014, med støtte fra Miljødirektoratet.

– Det er helt forferdelig å se fine hytter bli revet, men vi må glemme smerten i øyeblikket, og se nytten på lang sikt, mener ordføreren. (Foto: Harald Strømnes/Tønsbergs Blad)

FRI SIKT: På denne blomsterenga lå én av seks hytter som sperret tilgangen til stranden. Kun én er nå igjen.

– Eier er villig til å selge, men verdivurderingene spriker med flere millioner, så vi har litt forhandlinger igjen, sier Per Halle. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

«Vi har bare sett en brøkdel av hva dette vil bety for framtidige generasjoner»

Petter Berg, ordfører i Tønsberg

FORNØYD EIER: Jan Müller-Nilsen byttet hytte i strandkanten i Karlsvika med hustomt og sjøutsikt, og har aldri angret. Müller-Nilsen brenner for strandsonen og er leder av er Skallevoldstranda vel. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Eneste inngrep fra kommunens side har vært å omregulere arealene til friluftslivsområde. Det begrenset hytteeierne muligheter til å oppgradere de enkle etterkrigshyttene, og dermed gjøre dem enda dyrere å løse ut.

Kreative løsninger

Ofte har ting løst seg når eiendommene ble overdratt til arvingene – og med en god dose kreativitet.

– Vi var tre brødre som skulle overta en liten hytte på Karlsvikodden. For

oss løste dette et problem, og vi fikk et arveoppgjør der alle tre ble vinnere. Men vi måtte gå noen runder med kommunen først, forteller Jan Müller-Nilsen.

En viktig del av avtalen var at Müller-Nilsens mor fikk disponere hytta så lenge hun ønsket.

– Det gjorde prosessen mykere for oss alle, forteller han.

Familien var også skeptiske til at de var førstemann ut. Hva om kommunen ikke klarte å gjennomføre planene, og de andre hyttene fikk stå?

– Det ville jo vært blodig urettferdig. Derfor fikk vi inn i avtalen at om de andre hyttene likevel ble stående, så skulle familien få én million ekstra, forteller Per Halle, og legger til:

– Det har vært litt som å spille sjakk til tider.

Erstatningstomt

Sist, men ikke minst, kom familien og kommunen frem til en løsning som ivaretok verdier penger ikke kan erstatte: tilknytningen til området.

TILBAKEFØRT: Her, i skogholtet på Karlsvikodden, lå familiehytta til Jan Müller-Nilsen. Nå er hytta borte og Karlsvika er blitt et populært utfluktssted. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

To av brødrene fikk erstatningstomter noen steinkast unna, mens den tredje valgte å bli løst ut.

– Vi synes avtalen ble rettferdig. Og resultatet er helt fantastisk. Det kommunen har gjort er framtidsrettet. Hvis vi ser dette i et 50-årsperspektiv, så vil Tønsberg-området fortettes enda mer. Da er det viktig at denne typen arealer sikres, mener Müller-Nilsen.

Men selv med smidighet og godvilje, har det ikke bare vært seiling i smult farvann.

I én sak måtte det advokathjelp til fra Miljødirektoratet.

– Det er også en utfordring at folk tror eiendommen er mer verdt enn den er, sier Halle og forteller at de alltid bruker tre uavhengige meglere eller takstmenn for å fastslå markedsprisen.

Uvurderlig støtte

Det var først da kommunen begynte å tilby byttehandel mot ferdigregulerte kommunale hyttetomter, at det virkelig ble fortgang i planene.

Oppkjøpene har vært et spleiselag mellom Miljødirektoratet og kommunen. Selv i en periode med svært presset kommuneøkonomi på 2000-tallet, ble planene videreført – takket være finansiering av oppkjøp fra Miljødirektoratet

– Vi hadde aldri fått til dette uten støtten fra Miljødirektoratet. Det har gjort at dette ikke har gått på bekostning av andre kommunale oppgaver, påpeker ordføreren, og legger til:

– Den viktigste suksessfaktoren har vært en langsiktig og bevisst strategi. Når vi får den siste avtalen på plass, vil vi ha frigitt tre sentrale strender for all framtid. Jeg synes dette er en utrolig god bruk av offentlige midler, som jeg som Høyremann kan stå inne for. Vi har bare sett en brøkdel av hva dette vil bety for framtidige generasjoner.

Endelig tilgang

Knut Erik Kristoffersen (50) nyter sommervarmen foran den siste hytta som står igjen på Skallevoldstranda. Tønsberg kommune er i forhandlinger med eieren om oppkjøp og riving.

– Jeg har brukt stranda i 40 år, forteller Kristoffersen.

Som guttunge hadde han ikke like god tilgang. Kristoffersen husker godt hvordan han og kameratene stadig ble jaget vekk av en særlig arg hytteeier, som ikke ville ha folk i strandsonen foran hytta si.

– Jeg synes det er kjempeflott at kommunen har sikret Skallevoldstranda som friareal for alle. Det er her jeg liker meg aller best.

PLANFORANKRING

Arbeidet med å sikre offentlige friluftslivsområder bør skje gjennom planarbeid etter plan- og bygningsloven. Det er viktig for å avklare eventuelle arealkonflikter, og for å sikre at berørte parter er gjort kjent med planene. En vedtatt plan vil også sikre politisk forankring, som kan være avgjørende i gjennomføringsfasen.

ENDELIG TILGANG: Knut Erik Kristoffersen (50) nyter sommervarmen foran den siste hytta som står igjen på Skallevoldstranda. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

INDREFILET: Det er ikke bare i strandsonen Tønsberg har sikret verdifulle friluftslivsarealer. Med støtte fra Miljødirektoratet kjøpte kommunen i 2010 praktieiendommen Løkken i sentrum. Dermed kan folk ta turen gjennom en vakker hage og allé opp til byens mest kjente landemerke, Slottsfjellet. – Vi ønsket å få til en sammenhengende grønnstruktur midt i byen, i tilknytning til et verdifullt område for byens innbyggere, forteller Per Halle. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Fjordsti mot alle odds

Sogndal kommune måtte komme til enighet med nesten 30 grunneiere i en tett utbygget strandsone for å bygge fjordsti.

Langt inn i Norges lengste fjord ligger bygda Sogndal – kjent for fotball, saft og puddersnø – og en ambisiøs plan om å ta strandsonen tilbake.

Tett bebyggelse helt ned i strandkanten har i årtier hindret tilgang til fjorden for folk flest.

– Da fjorden mistet sin kommersielle betydning, snudde vi ryggen til den, sier varaordfører Laura Kvamme (Sp).

Viljen til å gjøre noe har vært der lenge. Den bratte og trange bygda er blitt kraftig utbygget og fortettet, og det har lenge vært behov for mer friareal i sentrum.

På 1980-tallet kom de første forslagene om en allment tilgjengelig fjordsti. Ideen fikk etterhvert forankring i kommuneplanen, men det var fortsatt langt frem.

Stri tørn

I 2008 fikk Sogndal sikringsmidler fra Miljødirektoratet til juridisk vurdering og avklaring i forbindelse med nye reguleringsplaner for Fjørebukti – strandsonen i Sogndal. Reguleringsprosessen var komplisert og omfattet mange parter.

Fjordstien skulle blant annet føres rundt industrianlegg i drift, forbi et

nedlagt slaktehus som skulle ombygges til leiligheter og forretninger, og ikke minst forbi en rekke bolighus med hager helt ned til fjorden.

Å smyge en offentlig sti gjennom folks hager, flytte gamle naust og rive garasjer, er kontroversielt. Det kom mange innvendinger mot reguleringsplanene, som måtte klagebehandles. Deretter kom en rettslig skjønnsprosess for å fastsette erstatning til grunneierne. På forhånd hadde kommunen inngått avtaler med berørte grunneiere om tiltak som gjerder, beplantning og tilkomst til den nye fjordstien.

Sogndal kommune fikk juristhjelp fra Miljødirektoratet for å løse flokene.

Kommuneøkonomi

– Det er lett å forstå at det er vanskelig med det samme. Men ved å avgi noe privat, bidrar man til et stort pluss for fellesskapet, sier Kvamme.

Politisk, og i møte med folk i bygda, har striden i størst grad stått om økonomi. Det koster totalt 33,5 millioner kroner å bygge fjordstien. I tillegg til midler til erverv fra Miljødirektoratet, har kommunen fått fylkeskommunale tettstedsmidler øremerket fjordstien.

Av egne midler bruker kommunen inntekter fra parkering i sentrum. I tillegg benyttet kommunen anledningen til å rydde opp og samle gamle avløp, som tidligere gikk urensset rett i fjorden. Dermed kunne det også hentes penger fra vann- og avløpsbudsjettet som var øremerket miljøtiltak.

Deler av stien har dessuten Statens vegvesen tatt ansvar for i forbindelse med utbygging av ny riksvei.

I forbindelse med ombygging av et slaktehus til forretning og leiligheter, ble det også inngått avtaler om anleggsbidrag og areal til fjordstien.

JURIDISK BISTAND

I sikringsaker som krever kompliserte juridiske avklaringer, kan Miljødirektoratet bidra til å dekke utgifter til advokat. Direktoratet har avtaler med erfarne samarbeidsadvokater som da kan bistå kommuner og friluftsråd.

– Det var helt avgjørende at Miljødirektoratet bidro til å finansiere grunnervet, forteller Kvamme, og legger til at statens medvirkning gjorde det lettere å formidle at byggingen av fjordstien ikke ville gå ut over verken driftsbudsjettet eller tjenestetilbudet.

Verdt strevet

I 2015 begynte byggingen av stien, som også kobles sammen med grønne korridorer, gang- og sykkelveier opp gjennom bygda. Fjordstien er også del av Sognefjordvegen – en sammenhengende, merket tursti på over 20 mil gjennom fire kommuner.

– Om det var verdt det? Uten tvil! Det er så kjekt å se hvor mange som bruker den delen av stien som nå er ferdig, både til tur og transport, forteller varaordføreren.

TETT PÅ: Fjordstien skal gå langs hele Fjørebukti (bildet over). Det over 100 år gamle Hofslund Fjordhotell (bildet under) er blant dem som nå har fått tursti i hagen, mellom bebyggelsen og fjorden. (Flyfoto: Harald M. Valderhaug/illustrasjon: Multiconsult)

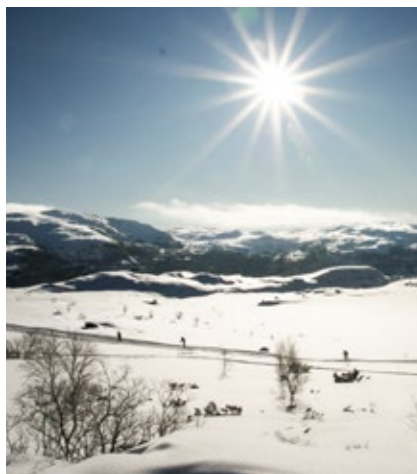
Lettere å komme seg til fjells

– Dette turmålet er så populært at her var det ofte kaos med feilparkerte biler, forteller Oddvin Øvernes i Friluftsrådet Vest.

Opheim i Vindafjord kommune, på grensen mellom Rogaland og Hordaland, er utgangspunkt for skiturer til Olalia vinterstid og turer innover på stinettet til Haugesund Turistforening i Etne-Saudafella om sommeren.

100.000 mennesker i 10 kommuner bor under én times kjøring unna det populære området – som er det viktigste skiutfartsområdet i regionen.

Men dårlig vei og mangel på parkering gjorde det vanskelig for mange å ta det i bruk.

(Foto: Knut-Arild Sørensen/Friluftsrådet Vest)

FRILUFTSLIV OG INTEGRERING: Nye nordmenn introduseres til friluftslivet i Olalia. Her er løypene slake og fine hvis noen ennå ikke er så stø på ski. (Foto: Knut-Arild Sørensen/Friluftsrådet Vest)

Statlig sikring i flere etapper siden 1989 har gjort det mulig å utbedre og forlenge veien og etablere en stor utfartsparkering samt toaletter.

I 2008 fikk friluftsrådet støtte fra Miljødirektoratet til å sikre og legge til rette en ny tur- og skitrasé. Ytterligere tilskudd i 2015 gjør det mulig å forlenge den med en universelt tilrettelagt løype.

Området er også tilrettelagt med bord og benker i stein som kommer fra området.

Tilretteleggingen – kombinert med omfattende preparering av skiløyper vinterstid – har stimulert langt flere enn tidligere til å ta området i bruk.

– Sikringsmidler har vært helt avgjørende for utviklingen av dette viktige friluftslivsområdet, mener Øvernes.

Parkering ga tilgang

– Å få på plass parkering og adkomst for allmennheten var viktig for bruken av området, forteller Ove Bach i Grimstad kommune.

Moysanden nord for Grimstad har stor regional verdi som friluftslivs-område, både for badegjester om sommeren og turgåere og sportsfiskere året rundt. Her er en av distriktets flotteste badestrender, med direkte tilgang til kystnære stier i begge retninger. De skal på sikt bli en del av den offisielle kyststien. Moysanden Familiecamping har dominert området i en mannsalder.

Moysandveien fra riksveien og ned til Moysand Familiecamping var i privat eie, og eneste parkeringsplass lå inne på campingplassen. Grimstad kommune fikk én million kroner i støtte fra Miljødirektoratet for å kjøpe Moysandveien, samt et areal der det kunne bygges offentlig parkeringsplass utenfor campingplassen.

– Dette var en viktig brikke i puslespillet for å gjøre de flotte turområdene langs kysten vår bedre tilgjengelige, mener Bach.

(Begge foto: Ole Johan Stensvand/Moysanden Familiecamping)

Privat øy ble offentlig idyll

Da en av Vestlandets mest spektakulære ferieeiendommer ble lagt ut for salg, slo Os kommune til. Øyperlen ble sikret til glede for den store skaren båtfolk i regionen.

Rundt første verdenskrig bygget en skipsmegler landstedet Sjølyst på øya Skorpo ytterst i Lysefjorden. På det meste var 300 arbeidere i sving. I tillegg til en storslagen villa, ble området opparbeidet med blant annet parkanlegg, kai, drivhus og badehus.

Da skipsrederen døde uten arvinger, etterlot han klar beskjed om at eiendommen ikke skulle selges til private. De postansattes fagforening fikk kjøpe stedet i 1923, og i 70 år fungerte det som feriested for medlemmene. De bygde også mange hytter her ute.

Så, i 2004, stod en annonse i avisen. Den 280 dekar store eiendommen var til salgs.

- Det er ikke ofte eiendommer med så store friluftslivskvaliteter kommer for salg i skjærgården vår. Vi måtte gripe sjansen, sier ordfører i Os, Terje Søviknes (FrP).

Men en prisantydning i overkant av 10 millioner kroner skapte hodebry. Da fikk kommunen en god idé.

Det var egentlig det 100 dekar store strandområdet rundt Tednevågen som var av størst interesse. Resten av eiendommen, med en stor bygningsmasse, var ikke like viktig – utover å sikre adkomst til resten av øya via stiene.

Solgte bygningene

Os kommune kjøpte hele eiendommen, skilte ut den bebygde delen og la den ut for salg. Den ble solgt ferdig regulert til et privat selskap, som ville videreutvikle hytteområdet. Resten ble regulert til friluftslivsformål, med mål om å søke statlig sikring hos Miljødirektoratet. Dette var helt avgjørende for å få planen gjennom i kommunestyret, ifølge ordføreren.

- Det var en risiko å ta, men man må tørre noe i denne bransjen, smiler Søviknes, som lykkes med planen.

BEVART: Båthus og omkleddingsrom fra begynnelsen av 1900-tallet er bevart i friluftslivsområdet, mens en hytte ble revet for å unngå inntrykk av privat grunn. (Foto: Frithjof Fosse/BOF)

«At det ligger en mulighet for å søke eksterne midler hos staten, er en gulrot god som gull for kommunene»

Terje Søviknes, ordfører i Os

VANN OG LAND: I en del av landet der mange har båt, er det viktig å sikre utfartsområder med gode ilandstigningsmuligheter, attraktive oppholdsområder og turstier. Friluftslivsområdet på Skorpo er blant annet tilrettelagt så småbåter og kajaker kan legge til. Det er stupebrett, universelt utformet toalett, badehus, griller, bord og benker. (Foto: Frithjof Fosse/BOF)

- At det ligger en mulighet for å søke eksterne midler hos staten, er en gulrot god som gull for kommunene. Motivasjonen for å være kreativ blir større når man ikke blir sittende med hele regningen selv. Derfor mener jeg

sikringsordningen er helt avgjørende, fortsetter Søviknes.

- Vi kunne risikert at sterke private interesser kom inn og kjøpte hele øya. Denne saken var vinn-vinn for alle parter, mener Åge Landro i Bergen og

Omland Friluftsråd, som bidro aktivt i sikringsprosessen og forvalter området på vegne av kommunen.

Skorpo er i dag en populær uthavn for båtfolk i hele Bergensregionen.

Fortell om friluftslivsområdet!

Når nye områder sikres, kan Miljødirektoratet gi tilskudd til å lage informasjonstavler.

Direktoratet har utarbeidet en egen grafisk profil, som gir føringer for bruk av bilder, skrifttyper, farger og grafiske elementer.

Hensikten er å gi det enkelte område en tydelig identitet utad, og samtidig signalisere at det er del av et landsomfattende nettverk av statlig sikrede områder.

Dette eksempelet er utarbeidet av Bergen og omland friluftslivsråd og beskriver Hissøyne friluftslivsområde i Fjell kommune.

VELKOMMEN TIL Hissøyne friluftslivsområde

Fleire parsellar på Hissøyne utgjør Hissøyne friluftslivsområde, som er eid av staten og vert styrt av Bergen og Omland Friluftslivsråd. Friluftslivsrådet forvaltar to hus nord på øya. På eige- domen står og fleire naust som vert nytta av Friluftslivsrådet.

Den delen av Hissøyne som ikkje er friluftslivsområde er i privat eige. Vi ber dei som gjestar øya og utleiehuset å ta omsyn til dette, og respektera dei private eigedomane. Hugs at regelen om fri ferdsle berre gjeld utmark. Det er sauer ute heile året, så hald hunden i band!

Inne i hamna Kylderen er det flytebrygger som skal nyttast av besøkande til friluftslivsområdet (sjå kart). Den faste kaien nord i hamna er kun til ombord og ilandstigning. Fortøy mindre båtar ved flytebryggja, og større båtar ved moloen.

TEIKNFORKLARING

- Informasjonstavle
- Kylderbrygger
- Ankering i blå brygge
- Friluftslivspost
- Fortøyingsbåtar
- Naust, eller avrute
- Naust i kvitstele
- Skiløypeløp
- Skiløypeløp
- Sti
- Veig
- Drønne
- Private brygger
- Statlege brygger
- Grense friluftslivsområde

Kartgrunnlag: Fjell kommune, Norge. Digitalt: Kartdata.no. © 2015. Utdrag: BOP 2015.

Skånsam ferdsle

I eit friluftslivsområde som i naturen elles har alle rett til å ferdsast, men på ein skånsam måte. Ta omsyn til naturen og til dyr på beite. På Hissøyne er det sau på beite heile året, hold hunden i band. Hugs å lukke grindane. Ikkje tenn bål i tida 15.4 til 15.9. Rydd etter deg og ta soppel med heim. Då er du med å frigjer ressursar slik at Friluftslivsrådet får meir tid til å halda god standard i områda.

www.miljodirektoratet.no/no/Tema/Friluftsliv/Allemannsretten/

Friluftslivsområde sikra med statlege midlar

Sidan 1950-tallet har staten medverka til å sikra friluftslivsområde for folk flest. Friluftslivsområdet i Hissøyne er eit av over 2000 slike område.

Dei statlege midlane til sikring av friluftslivsområda vert handsama av Miljødirektoratet. Skjærgardsteneista tilrettelagg og tar vare på områda.

www.miljodirektoratet.no/no/Tema/Friluftsliv/Friluftsliv/Friluftslivsomrader/

Kontakt

Bergen og Omland Friluftslivsråd (BOF) er eit interkommunalt samarbeidsorgan som opparbeider og driv meir enn 230 friluftslivsområde i Bergensregionen. Rådet arbeider for auka utbreiing av friluftslivet.

Fjell kommune
Tlf: 55 09 60 00
www.fjell.kommune.no

Bergen og Omland Friluftslivsråd
Tlf: 55 39 29 50
www.bof.no

Skann koden og sett ned digitalt kart

Ved ulykker ring 112 eller 113 • Call 112 or 113 in emergency situations • Bei Notfällen 112 oder 113 anrufen

Salto for Verdensparken

Alex Conception fra klubben Furuset Parkour tar salto i Verdensparken – en bydels- og aktivitetspark i Furuset Bydel i hovedstaden.

Verdensparken var et stort gressdekket område, inneklemt mellom blokker og bolighus. Inntil 2013 manglet området innhold og var lite i bruk.

Med økonomisk støtte fra blant annet Miljødirektoratet og Husbanken, og i nært samarbeid med lokalbefolkningen, har Oslo kommune opparbeidet en moderne park – med blant annet Norges første parkouranlegg, fellesgriller, sittegrupper, effektbelysning, lekeplasser og urte-, frukt- og bærhager der folk kan forsyne seg.

På "Verdensplassen" nedenfor parkouranlegget, utformet av kunstner Torgeir Husevaag, smelter et kunstverk og en møteplass sammen – i et steindekke i larvikitt og et vannspeil med hoppesteiner.

– Furuset har en internasjonal befolkning som er vant til å bruke parker på andre måter. Selv om Marka bare er en kilometer unna, foretrekker mange i denne bydelen et mer tilrettelagt parkområde, forteller prosjektleder Christer Karlsson i Bymiljøetaten i Oslo kommune.

Verdensparken har gått fra å være en "grønn ørken" til å bli en mye brukt møteplass.

(Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

VEDERLAGSFRI OMGJØRING

Et friluftslivsområde som allerede eies av kommunen eller friluftslivsrådet, kan bli statlig sikret gjennom såkalt vederlagsfri omgjøring. Da søker man Miljødirektoratet om sikring på vanlig måte, men uten erstatning. Blir søknaden innvilget, tinglyses en erklæring om at området ikke kan brukes til annet enn friluftslivsformål uten samtykke fra staten. Deretter er det mulig å søke statlige tilretteleggingsmidler.

Det lønner seg å investere i friluftsliv

Grønne arealer har stor nytteverdi. Goder og tjenester fra naturen bidrar direkte og indirekte til menneskers velferd.

– Nyttan av naturen er ikke like godt integrert i kommunale beslutninger som annen type verdi, mener seksjonsleder Hans Aasen i Miljøøkonomiseksjonen i Miljødirektoratet.

Grønnstrukturen er viktig for blant annet byers evne til å håndtere konsekvensene av klimaendring, som for eksempel håndtering av overvann ved økte nedbørsmengder. Grønne arealer er leveområder for planter og dyr. De er også arena for rekreasjon og opplevelser, og bidrar til trivsel og attraktive bomiljøer.

Vi kaller det gjerne økosystemtjenester.

– Dette er verdier som kommuner bør tenke igjennom, særlig i forbindelse med planprosesser rundt arealbruk. Hvilke verdier vil gå tapt? Hvilke verdier kan vi sikre, påpeker Aasen.

Kroner og ører

Tromsømarka – polarbyens grønne hjerte, omkranset av bebyggelse på alle kanter – er et godt eksempel på hvor stor betydning et naturområde kan ha for en større by. Ikke bare i samfunnsverdi, men også i kroner og øre.

Tromsø kommune har de siste årene investert 24 millioner kroner i å tilrettelegge Tromsømarka for økt

bruk. Bare helseeffekten av prosjekter som lokker flere ut i aktivitet anslår Helsedirektoratet å være mellom 10 og 40 millioner kroner årlig – grovt regnet. Og dette er bare én av økosystemtjenestene Tromsømarka bidrar med.

Tromsømarka er også en viktig opplevelsesarena for turister og bidrar dermed til verdiskaping for lokalt reiseliv.

Kommunen anslår dessuten at om lag 1000 mennesker bruker bymarka daglig som transportåre til jobb og skole. Det betyr færre bilturer og dermed både lavere utslipp og avlastning for et sprenget veinett.

Smart pengebruk

– Som friluftslivstilretteleggere må vi bli flinkere til bruke de samfunnsøkonomiske analysene, mener Henrik Romsaas, prosjektleder for Tromsømarkaprojektet i Tromsø kommune.

– Som kommune har vi ikke råd til å la være å satse på friluftsliv i nærmiljøet. Grøntområdene må være tilrettelagte, tilgjengelige og tiltrekkelige for å få de brukergruppene vi aller helst vil nå ut på tur. Det koster kanskje litt penger her og nå, men politikerne må se på hele regnestykket. Flere i aktivitet i dag, betyr

færre livsstilssykdommer i framtiden, og dermed reduserte helseutgifter, sier Romsaas.

SPILLEMIDLER

Kommuner kan også søke spillemidler – det vil si tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – for å legge til rette for friluftslivsaktivitet. Fylkeskommunen har ansvaret for å fordele både spillemidler til ulike anlegg og tiltak, og tilretteleggingsmidler til de statlig sikrede friluftslivsområdene. Fylkeskommunen kan derfor veilede kommunene om mulighetene.

Den som søker spillemidler må eie eller ha rett til å bruke arealet der anlegget skal bygges. Spillemidler kan ikke brukes til erverv eller avtale om areal. Dersom man planlegger å opparbeide for eksempel en turvei eller tursti, kan man søke midler fra Miljødirektoratet til sikring av arealet, og spillemidler for å dekke inntil 50 % av opparbeidingskostnadene. Det kan søkes spillemidler til ulike tiltak for å stimulere til friluftslivsaktivitet – som turkart, og baderamper for rullestolbrukere, aktivitetsområder eller sanitæranlegg tilknyttet badeplasser.

(Foto: Henrik Romsaas)

En viktig kilometer

Turveien i det statlig sikrede området på Sydspissen av Tromsøya er bare 1,2 kilometer lang – men helt sentral. Den binder sammen sentrum med Tromsø mest brukte friområde, Telegrafbukta. Herfra går stiene videre rett inn i den bynære Tromsømarka, som de siste årene er blitt oppgradert og tilrettelagt for bruk hele året.

– Tromsø har vært litt sånn at man enten skal ut på fjorden eller opp i fjellet for å drive friluftsliv. Nærfriluftslivet ble det i liten grad tilrettelagt for. Men fokuset på folkehelse har gjort at kommunen virkelig har satset på nærmiljøet de siste årene, forteller prosjektleder for Tromsømarkaprojektet, Henrik Romsaas.

Han er glad for at Sydspissen, som tidligere bare bød på en gjørmete sti langs fjæra over privat eiendom, nå er tilrettelagt og tilgjengelig for folk – for all framtid. Romsaas satset på tett og personlig dialog med skeptiske grunneiere

– Det er viktig for folk at de føler innvendinger blir hørt, og at de får bli med å diskutere frem gode løsninger, mener Romsaas.

I dag er Sydspissen en av polarbyens mest populære turstier, med over 10.000 passeringer hver måned.

Kultur og friluftsliv hånd i hånd

Statlig sikring har bidratt til sammenhengende turveier på kryss og tvers av et av Østlandets mest spennende kulturlandskap. På Jeløy i Moss ligger natur- og kulturopplevelser som perler på en snor.

Søndre Jeløy har vært landskapsvern-område siden 1983. Et særegent kyst- og herregårdslandskap – med steingjerder, alleer og hageanlegg; bøskeskog og løvskog; sandstrender

og rullesteinstrender; 220 registrerte fuglearter, en av landets største sommerfuglhabitat og tre naturreservater.

Å skue utover det gylne landskapet badet i høstsol gjør det lett å forstå hvorfor så mange kunstnere har latt seg inspirere av naturen her. Søndre Jeløy er et lappeteppe av gallerier og atelierer. Her er keramikkverksted, kunstglasshytte, sølvsmed og utallige billedkunstnere for å nevne noe. Galleri F15 på ærverdige Alby gård er et av landets mest anerkjente. Her ligger også Naturhuset, et informasjonssenter om den vernede naturen i området.

KULTURMINNER OG FRILUFTSLIV

Samspillet mellom natur- og kulturminner er mange steder helt sentralt for friluftslivsopplevelsen. Sikring og tilrettelegging av naturområder med kulturminner vil både stimulere til friluftaktivitet og synliggjøre kulturminnene. God informasjon, tilrettelegging og skjøtsel er viktig for at kulturminner skal berike friluftslivsopplevelsen, samtidig som de ikke skades eller forringes.

KYSTSTI: Her i vannkanten foran Refsnes Gods passerer kyststien, som går rundt store deler av Jeløya. Statlig sikring av store deler av strandsonen i Refsnes gjør at stien ikke trues av videre utvikling i området og at kommunen kan tilrettelegge mer målrettet for allmennheten i bydelen. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

LITE BETYR MYE: En smal tarm, klemt mellom to hagehekker, er del av det statlig sikrede området på Refsnes. Den, og flere tilsvarende korridorer, gir tilgang til kyststien fra hele boligområdet. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Dette landskapet danner rammen rundt og er tyngdepunktet i et stort turveinett, med kyst- og innlandsstier, som er knyttet sammen med resten av Jeløya, Moss sentrum, bydelene rundt og bymarka innenfor – der Vansjø danner et nytt tyngdepunkt for friluftslivet.

– Det er nettopp kombinasjonen av natur og kultur som gjør Jeløya så populær. I det moderne friluftslivet

er det viktig for mange å ha et mål med turen, mener Frank Ivar Hansen i Seksjon for miljø i Moss kommune.

Avgjørende for tilgangen

Statlig sikring av friluftslivsområder har vært avgjørende for å gi allmennheten tilgang til viktige naturarealer og etablering av turveier i kommunen. På Jeløya er fire områder statlig sikret,

i tillegg til Gullholmen i fjorden rett utenfor. Også Kvernøyene i Vansjø er statlig sikret.

Når vi beveger oss nordover fra landskapsvernområdet på Jeløya, treffer vi et bebygget belte, før landskapet går over i hovedsakelig skog og åser, med hytter helt i nord.

Statlig sikring av en liten stripe i vannkanten og grønne korridorer

«I det moderne friluftslivet er det viktig for mange å ha et mål med turen»

Frank Ivar Hansen, Moss kommune

gjennom boligområdet på Refsnes i 2012, er foreløpig siste tilskudd til statlige friluftslivsområder i kommunen.

– Moss har hatt en langsiktig politikk, uavhengig av politisk styringsflertall, om å være tilbakeholdne når det gjelder å tillate bygging nær sjøen. Vi har derfor ikke hatt de samme utfordringene som mange andre kommuner, som må tråkle kyststier innimellom strandbebyggelsen. Refsnes er én av få områder med hus og leiligheter i vannkanten, forteller Hansen.

Litt betyr mye

Siden 1960-tallet har det vokst frem et tett boligområde rundt Refsnes Gods, som i dag er hotell. Strandsonen var i privat eie.

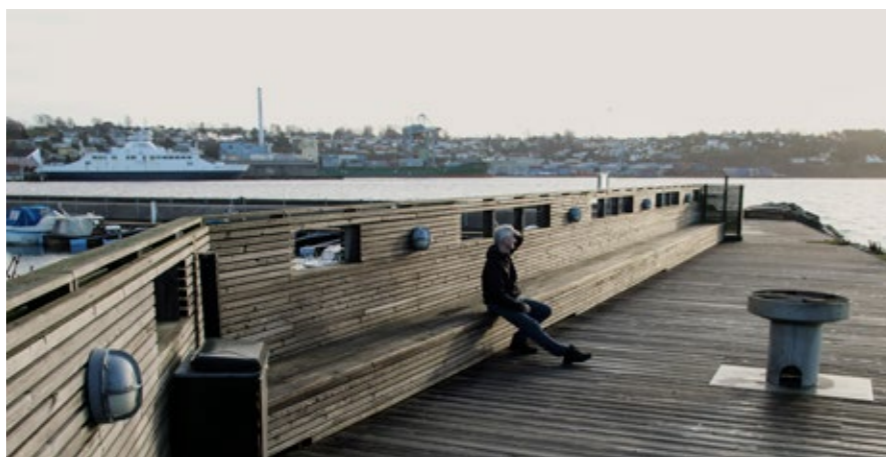
– En samfunnsbevisst grunneier ønsket i 2012 å selge Refsnesstranden og en del mindre grønne arealer innimellom boligbebyggelsen. Han ga kommunen mulighet til å sikre tilgang til viktige grønne korridorer for allmennheten, forteller Hansen.

Moss har i dag kyststier som går helt i vannkanten både på Jeløya og på fastlandet.

– Det er derfor ytterst få boligområder som ikke ligger innen 500 meter fra en merket tursti, avslutter Hansen.

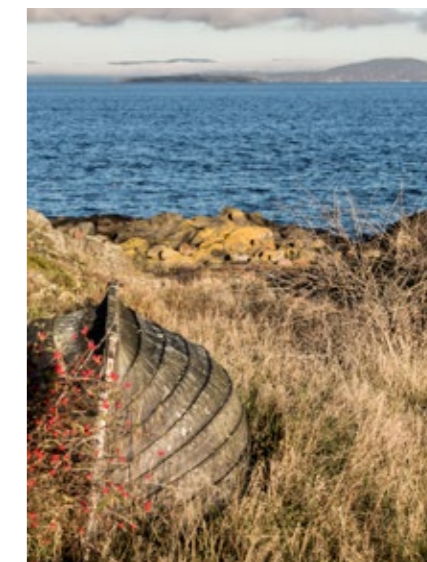
KNUTEPUNKT: Søndre Jeløy er et av de mest brukte friluftslivsområdene i Østfold. 300 år gamle Alby gård og Galleri F15 er knutepunkt for nettverket av turstier og natur- og kulturopplevelser. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

BYUTVIKLING: Fiske badestrand er et av de sikrede områdene på Jeløya, et steinkast fra brua til Moss sentrum. Her har Miljødirektoratet bidratt til et viktig ledd i byutviklingen. – Fiske er et populært areal for befolkningen med utegrill, oppholdsplasser og sandvolleyballbane, forteller Frank Ivar Hansen. (Foto: Frank Ivar Hansen)

RESTAURERES: – Vi er glade for at vi kan sette i stand disse bygningene. Målet er å få fram fyrets viktige rolle for byens befolkning, forteller Frank Ivar Hansen og legger til at det vil bli viktig å skape et godt samspill mellom bruk av friluftslivsområdet og forvaltning av sjøfuglreservatet og kystfloraen. (Begge foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

NATUR OG KULTUR: På Gullholmen ligger fortsatt fyrbøterens gamle robåt og minner om hva som engang var.

Ny kystledhytte i Oslofjorden

På Gullholmen utenfor Jeløya pusses den gamle fyrstasjonen opp. Sommeren 2016 blir den kystledhytte – som skal leies ut til allmennheten.

Selve Gullholmen, som er Østfolds vestligste punkt, ble sikret allerede i 1989. Øya ble da overdratt fra Fiskeridepartementet til Miljøverndepartementet, og senere til Miljødirektoratet.

Gullholmen er et populært utfartssted for båtfolk, men skiller seg fra andre statlig sikrede områder ved at det ligger en stor bygningsmasse i et relativt lite friluftslivsområde.

Halve øya er dessuten sjøfuglreservat.

Fyrstasjonen er ikke formelt fredet, men bygningene har kulturhistorisk verdi.

Etter at en stiftelse lenge har hatt driftsansvaret for Gullholmen, overtok Moss kommune hele forvaltningsansvaret i 2015. Samtidig begynte arbeidet med å sette i stand bygninger og utbedre brygger –

med støtte fra Miljødirektoratet.

Forutsetningen er at bygningene blir del av Kystledkonseptet, samt stilles til disposisjon for skoler, og dermed blir tilgjengelig for langt flere enn før.

Sommeren 2016 blir Gullholmen Fyr kystledhytte i regi av Oslofjordens Friluftsråd. Ildsjelene i stiftelsen, som i tre tiår har forvaltet holmen, vil fortsatt ha en sentral rolle.

LEK I VANNKANTEN: Det statlig sikrede friluftslivsområdet Hansbakkfjæra ligger langs den populære Ladestien i Trondheim. Her er barn fra Sjøskogbekken FUS-barnehage på tur.
– Alle vinner på at det offentlige bruker penger på å skape plasser som dette. Nærområdet betyr mye for oss. Vi har turdag hver uke og bruker Hansbakkfjæra ofte, sier pedagogisk leder Arnt Omar Bakken. (Foto: Fredrik Naumann/Felix Features)

Utnytt mulighetsrommet

Mulighetene er langt flere enn det som presenteres på disse sidene.

Listen over sikrede områder gir en pekepinn om hva slags arealer og tiltak Miljødirektoratet kan støtte. Den viser likevel ikke hele mulighetsrommet. Kanskje har en kommune eller et friluftsråd en idé om noe Miljødirektoratet ikke har vært med på før?

Det er mange gode prosjekter i norske kommuner der nettopp sikring ville vært det rette virkemidlet for å løse utfordringer, legge til rette for naturopplevelser og få flere i aktivitet. Derfor ønsker Miljødirektoratet flere henvendelser fra kommuner og friluftsråd – gjerne tidlig i prosessen.

Grip muligheten til å samarbeide med Miljødirektoratet om spennende sikringsprosjekter, og send en søknad i dag.

La deg inspirere!

Eksempler på områder som kvalifiserer til statlig sikring:

- grønne lunger nær der folk bor
- arealer som kan bidra til å skape sammenhengende turtraseer eller rundløyper
- adkomst til attraktive friluftslivsarealer, som for eksempel stier til strandsonen eller etablering av parkering ved et utfartsområde
- områder og tilrettelegging som øker tilgjengeligheten for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- områder med opplevelsesverdier som motiverer til mer friluftsliv, og bidrar til å synliggjøre og formidle kulturhistorie og naturkunnskap
- tilrettelegging for ferdsel i kulturlandskap og landbruksområder
- nedbygde områder der driften opphører – som industritomter, campingplasser eller andre næringsområder – som kan få en nøkkelfunksjon som friluftslivsområde
- badeplasser samt mindre strandområder som for eksempel gir gode muligheter for tilkomst med kajakk eller kano
- områder og tilrettelegging som stimulerer barn og unge til aktivitet
- tilrettelegging som stimulerer til gåing og sykling som hverdagstransport

«Miljødirektoratet vil gjerne samarbeide med kommuner og friluftsråd om å sikre enda flere, flotte friluftslivsområder. Attraktive arealer og turveier som er lette å nå, gir folk gode naturopplevelser i hverdagen»

Ellen Hambro, miljødirektør

NATURBASE

Alle landets statlig sikrede områder er registrert i www.naturbase.no

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptrer selvstendig i enkeltsaker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring. Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.

Skriftlege spørsmål

SI 3/20 Spørsmål frå Kollbotn - R - Blir den gamle bensinstasjonen i Lars Hillesgate 27 freda?

Fra: Terje Kollbotn (terje.kollbotn@gmail.com)

Sendt: 12.03.2020 22:46:35

Til: Politisk

Kopi:

Emne: Skriftleg spørsmål til KULII

Vedlegg: Skriftleg spørsmål om MIL-stasjon (2).docx

Til Vestland fylkeskommune.

Sjå vedlegg.

Helsing Terje Kollbotn (R)

Politiske saker

**PS 38/20 Tilskot til statlege tileigningar, bandlegging av friluftsområde
2020**

Saknr: 2020/1401-1
Saksbehandlar: Eirik Knive

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	22/20	17.03.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	38/20	03.04.2020

Tilskot til statlege tileigningar, bandlegging av friluftsområde 2020

Forslag til Vedtak

Hovudutval for idrett, kultur og inkludering tilrår at Miljødirektoratet gjer vedtak om sikring av friluftsområde i følgjande prioritert rekkefølge:

Søkn.nr.	Søklar	Prosjektnamn	Tilrådd sum
1	Kvinnherad kommune	Baronifjæra	1 000 000
2	Bergen og Omland Friluftsråd	Geitvika	97 227
3	Bergen og Omland Friluftsråd	Hanstveitholmen	675 863
4	Bergen og Omland Friluftsråd	Kyrkjevatnet	566 525
5	Bjørnafjorden kommune	Steinavikjo	414 500
6	Askøy kommune	Skarvøy og Pariserholmene	714 100
7	Bergen og Omland Friluftsråd	Fløksand	338 400
8	Bergen og Omland Friluftsråd	Holsnebuviiken (Ormhilleren)	70 025
9	Bergen kommune	Kyrkjjetangen	40 570
10	Bergen kommune	Venehaugen (Utnehagen)	81 390
11	Bergen kommune	Holmen	21 730
12	Bergen kommune	Breidalen-Midtneset (Brunestykket)	34 290
13	Bergen kommune	Storåkerivika	0
14	Bergen kommune	Storøen (Storøya)	0
15	Bergen kommune	Kalvtrevik og Storanaset	24 870
16	Bergen kommune	Marmorøyen, Flatøyna, Ulvøyna og holmer rundt	0
			4 079 490

Det vert vist til vedlegget med oversikt over søklarar for grunngeving av vedtaket.

Saksprotokoll i 17.03.2020 - Hovudutval for kultur, idrett og integrering
Vedtak

Samandrag

Det viktigaste føremålet med statlege midlar til sikring av friluftslivområde, er at friluftslivet skal styrkast som ein helsefremjande, trivselsskapande og miljøvennleg fritidsaktivitet. Sikring av område for friluftsliv i nærrområde er eit viktig verkemiddel for å nå grupper som er lite aktive. Areal i nærleiken av bustadområde som kan nåast utan bruk av bil eller båt, og som kan brukast av store folkegrupper i og ved byar og tettstader vert prioritert, til dømes allment tilgjengeleg grønstruktur i og ved byar og tettstader, landfaste område i kystsona og sentrale område ved innlandsvassdrag.

Per Morte Ekerhovd
fylkesdirektør

Britt Karen Spjeld
seksjonssjef idrett og friluftsliv

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

I Vestland ligg 76% av alle statlege friluftsområde utanfor tettstader, medan 79% av innbyggjarane bur i byar eller tettstader. Areal i nærleiken av bustadområde som kan nåast utan bruka av bil eller båt, og som kan brukast av store folkegrupper i og ved byar og tettstader skal prioriterast for å nå dei befolkningsgruppene som er lite fysisk aktive og deltek lite innan friluftsliv.

Vestland fylkeskommune har ansvar for å vurdere og prioritere innkomne søknadar om tilskot til statleg sikring av friluftsområde, og sende søknadane vidare med ei tilråding til Miljødirektoratet innan 1. april. Sakene vert endeleg avgjort i Miljødirektoratet, og dei gir melding til søkar om utfallet innan 1. juli. Det er inga klagerett. Hovudutval for kultur, idrett og integrering får referatsak om utfallet i løpet av hausten. Klima- og miljødepartementet sine føringar, kartlegging og verdsetting av lokale friluftsområder i kommunane etter rettleiar M98 m.m. ligg til grunn for vurderingane.

Lokale friluftsområde, som primært vert nytta av brukarar frå ein kommune, kan få statleg støtte opptil 50% av kostnadane. Regionale friluftsområde, som også vert mykje brukt av tilreisande frå andre kommunar, kan få statleg støtte med opp til 100% av kostnadane.

Eit friluftsområde kan sikrast ved erverv av eigedomsrett eller ved avtale om varig bruksrett (servituttavtale). Vederlagsfri omgjerung inneberer at kommunen eller friluftsrådet søkar om at eit allereie etablert kommunalt friluftslivsområde skal få status som statleg sikra friluftslivsområde.

Det kan søkast om støtte til grunnleggjande istandsettingstiltak i same søknad, men Miljødirektoratet føretek ein grundig vurdering av naudsyntheita av slike tiltak. Alle statleg sikra område har rett til å søkje om midlar til opparbeiding. Dette er ein stor fordel ved å sikre områda.

Sikring av område for friluftsliv skal ikkje vere ein erstatning for ivaretaking av friluftsliv gjennom kommunale arealplanar, men vere eit supplement til slike planar. Fylkesrådmannen har vurdert søknadane og hatt innspelsmøte der fylkesmannen og planavdelinga til fylkeskommunen deltok. Område som er lett tilgjengeleg og blir/ vil bli intensivt nytta og som bør tilretteleggjast for friluftsliv er vektlagt. Samstundes er Vestland eit kystfylke kor mange friluftsområde langs kysten vert intensivt nytta, med og utan båt. Difor ønskjer friluftsråda i Vestland og å sikre og legge til rette fleire områder under kategorien båtutfartsområde, trass i at desse områda ikkje skal prioriterast gjennom dei nasjonale retningslinene for denne ordninga. Bergen og Omland friluftsråd har sendt ein prioriteringsliste over søknadane deira. Lista vert delvis teke omsyn til der den samsvarar med kriteria til Miljødirektoratet.

Samtlege søknadar kom frå Bergen og Omland friluftsråd, Bergen kommune og Kvinnherad kommune. Fjordane friluftsråd er eit nyoppstarta friluftsråd for 5 kommunar nord i fylket. Vestland fylkeskommune ønskjer å auke deira og andre kommunar si kompetanse og moglegheit til å søkje om statleg sikring av friluftsområde. I handlingsplanen til Vestkystparken 2020-2023 er det eit prioritert tiltak å halde sikringsseminar i Vestland i samarbeid med Miljødirektoratet, fylkeskommunen, kommunane og friluftsråda. Det er planlagt sikringsseminar i kommunane Bergen, Sogndal og Florø i mai.

Føremål med ordninga

Føremålet med statlege midlar til sikring av friluftslivsområde, er å sikre areal slik at friluftslivet kan styrkast som ein helsefremjande, trivselsskapande og miljøvennleg fritidsaktivitet.

Generelt: Vedtakskompetanse: Hovudutval for kultur, idrett og integrering	
Budsjett Miljødirektoratet for 2020:	30 millionar kr
Søknadsfrist 2020:	15.01.2020
Vedtaks kriteria:	Rundskriv T-1/19
Kriteria og informasjon om ordninga:	Informasjon
Tal på søknadar:	16
Tal på søknadar innstilt til støtte:	16
Samla søknadssum:	4 079 490
Samla tilråding:	4 079 490

Absolutte kriteria

- Det er kun kommunar og interkommunale friluftsråd kan søke på denne ordninga.

- For friluftsområde av nasjonal eller regional verdi kan staten medverke med inntil 100% av kostnadane. For område av hovudsakeleg lokal verdi kan staten medverke med inntil 50% av kostnadane.

Vurderingskriteria

- Areal som blir eller vil bli intensivt nytta av store folkegrupper, og som bør leggjast til rette for friluftslivsføremål vert prioritert.
- Landfaste område i kystsona og sentrale område ved innlandsvassdrag har høg prioritet.
- Søknader som er handsama og prioriterte i ein kommunal prosess etter plan- og bygningslova vil bli prioriterte.
- Ordninga kan normalt ikkje nyttast til å kjøpe bygningar. Unntak frå dette er bygningar som anten skal rivast eller som kan nyttast i friluftslivsamaheng i området.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Tildelinga er i samsvar med statsbudsjett.

Folkehelse: *Regional plan for folkehelse 2014 - 2025 - fleire gode leveår for alle:* Kulturopplevingar har positiv verknad på folkehelsa.

Regional planstrategi: Regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019-2027, *Kultur for alle*, og regional plan for kultur i Hordaland 2015-2025, *PREMISS: KULTUR* set mål for tilskot til kunst- og kulturføremål.

Vedlegg:

Oversikt over søknadane med vurdering.

Nr	Søkjær	Kommune	Prosjektnamn	Søknadssum	Tilråding	Grunngjeving	Skildring av området (frå søkjer)	Totale utgifter
1	Kvinnherad kommune	Kvinnherad	Baronifjæra	1 000 000	1 000 000	Området er registrert som viktig friluftsområde frå kartlegging og verdisetting i Naturbase. Søkast om sikringsform statleg erverv inntil 100 % for regionalt bruk. Sentrumsnær badeplass med tilkomst frå land i eit område med lite tilgjengeleg strandsoner. I områdeplan for Rosendal sentrum er området knytt til heilskapeleg utforming av strandpromenade, samt tilrettelegging for dei med nedsett funksjonsevne. Kvinnherad kommune står som forvaltningsansvarleg. Området bør sikrast då ein ønskjer ein heilskapeleg utforming av offentleg strandsonereale i Rosendal. Det vil leggje tilrette for auka friluftaktivitet både for innbyggjarar og tilreisande.	Området ligg i umiddelbar nærleik til Rosendal sentrum og Rosendal fjordhotell. Sumars tid er området sterkt dominert av tilreisande. Utanom sumarsesongen frekventeres området av lokale i mindre grad, mellom anna skuleklassar og barnehage. Området vil vere svært egna for kajakkutsett og aktivitet knytt til umotoriserte småbåtar. I utarbeiding av områdeplan for Rosendal, er området knytt til etablering av strandpromenade. Området er opparbeida med grasplen, naust og ein støpt båtslipp. Strandlinja er omlag 20 meter long, og fortset naturleg over i tilstøytande eigedomar. Området kan vere egna for opparbeiding og auka tilgjenge for funksjonshemma. Det er lite tilgong til offentleg og tilgjengeleg strandsoner i Rosendal. Mange besøkande og turistar krevjer tilgong til fleire opphaldsstader og friområde. Området er egna for bading og strandbaserte aktiviteter, båtutfart, fiske i saltvann, kulturattraksjon, andre vannbaserte friluftslivsaktiviteter	1 071 775
2	Bergen og Omland Friluftsråd	Øygarden	Geitvika	97 227	97 227	Området er registrert som svært viktig friluftsområde frå kartlegging og verdisetting i Naturbase. Søkast om sikringsform statleg erverv inntil 100 % for regionalt bruk. Området er gunstig grunna sin sentrale plassering ved kommunesenteret på Straume i Øygarden kommune, og har nedslagsfelt på over 10 000 potensielle brukarar i heile Bergen Vest i følge Bergen og Omland Friluftsråd. Området er tilgjengeleg til fots og på sykkel frå dei store boligområda på Lille Sotra, og det er fortau frå senterområdet heilt ned til friluftsområdet. Geitvika er ein av få offentlege område med tilgong til sjø for Lille Sotra og region vest i Bergen. I dag er det ikkje godt tilrettelagt på Geitvika for mange brukarar. BOF og Øygarden kommune har plan for tilrettelegging for heile området, med oppstart våren 2020. Området er delvis tilrettelagt med natursteinspromenadar. Denne skal utvidast langs heile sjølinja med trapper ned mot strendene. Tilkomsten frå parkering skal betrast slik at rullestolbrukarar kan kome ned til opphaldsareala langs strandsona og heilt ut på flyte/badebrygge. Å sikre denne parsellen vil ikkje bare auke tilrettelegging for tilkomst og parkering, men opne opp for tilretteleggingstiltak for heile området i høve forvaltningsplanane til BOF.	BOF har tidlegare søkt om tilretteleggingsmidler for Geitvika. Sammen med kommunen er BOF nå klar for tilretteleggingsarbeider i Geitvika. Geitvika er meget populært område og badeplass i Øygarden kommune, og beliggende ved det største befolkningssenteret (Straume). Området har liten landgrunn sandfjøre og bakland med grasmark, bord og benk er satt ut i området. Gangveg ned i området frå idrettsvegen/ Sotra Arena. På eigedomen står det to hytter og to naust. Ved hytteeigedomen i nord er det og ei landgrunn sandfjære. Området er eit fint utgangspunkt for padling med kano eller kajakk, i området rundt Bildøyna. Planer for tilrettelegging er utarbeida og BOF med kommunen er klar til anbudsinnbydelse. BOF håper anleggsarbeidet kan starte 1. halvår 2020. BOF har inngått avtale med eier av kontoreindommen 45/5 om parkering på denne eiendommen når denne er utbygd (kontoreiendom). "Straumemilen" - en planlagt trimturvei, skal tilrettelegges på deler av denne tomten (45/5). Denne er omtalt i reguleringsplanen. Området skal tilrettelegges for personer med nedsett funksjonsevne.	97 227
3	Bergen og Omland Friluftsråd	Osterøy	Hanstveitholmen	675 863	675 863	Hanstveitholmen er ikkje registrert i kartlegging og verdisetting i Naturbase, men Osterfjorden som ligg rundt er markert som svært viktig friluftsområde. Søkast om sikringsform servituttavtale med inntil 50% statleg støtte for lokal bruk. Øy/ halvøy kor område som er avsett som LNF område i kommuneplanen, og lokalt engasjement gjennom LIVOGLYST prosjektet, viser at friområde er ønskja av lokalbefolkninga. Område vil ha lokal bruk, og det er plan om universelt utforma tilrettelegging med parkeringsplass, turvegar, bru, toalett, og baderampe. Området er godt egna for fritidsfiske og bading. Sikring vil minske dei fysiske hindringane for friluftsliv, og auke potensialet for at friluftsområdet blir meir nytta.	Hanstveitholmen ligger i Fotlandsvåg i Osterøy kommune. Tettstedet har ca 300 fastboende. Lokallaget "LivOGLyst" har tatt initiativ til opprettelsen av friluftsområdet og har vært i kontakt med både grunneier, kommune og BOF. Alle er positive. Slik BOF ser det vil området først og fremst bli benyttet av innbyggere i Fotlandsvåg, gjester på hotellet "Fjordslottet" og båtfolk. Hanstveitholmen er avsatt i kommuneplanen som LNF og friområde. Lokalt engasjement viser at friområdet er ønsket av lokalbefolkningen. Ca 1250 m2 av området er innenfor det som i arealplanen er avsatt til boligformål. Dette inngår i servituttavtalen for å sikre god tilkomst og samtidig skape en god buffer mot det fremtidige boligfeltet. Kort avstand til nærmeste tettsted (Fotlandsvåg) betyr at Hanstveitholmen kan bli et naturlig turmål til fots og med sykkel. En kommunalt eiet tomt ved inngangen til området er i kommuneplanen avstått til parkering med plass til 10-15 biler. Godt egnet for overnatting i telt for private, organisasjoner eller skoleklasser. Området vil bli universelt utformet med parkeringsplass, turveier, broer, toalett og baderampe tilpasset personer med nedsatt funksjonsevne.	1 321 725

	Bergen og Omland	Tysnes	Kyrkjevatnet	566 525	566 525	Området er registrert som svært viktig friluftsområde frå kartlegging og verdisetting i Naturbase. Søkast om sikringsform servituttavtale med inntil 50% statleg støtte for lokal bruk. Parsell langs vatn ønskast sikra grunna kommunen ser behov for opparbeiding av turveg i rundløype for auka bruk for ålmenta. Området er nært bebyggelse og kommunesenter med tilkomst frå land. Plan om universell utforming. Kommunen, bygdelaget, grunneigarane og befolkninga engasjerer seg i området. Sikring vil utløyse mykje tilrettelegging i område.	Kommunen ønsker å etablere en turvei rundt Kyrkjevatnet, like ved kommunesenteret på Uggdal i Tysnes kommune. Friluftsområdet vil bli et naturlig stoppested og turmål. Kommunen, bygdelaget og grunneiere engasjerer seg alle i realiseringen av friluftsområdet og turveien. Turveien inngår ikke som prosjektet for BOF sin del, og holdes utenfor denne søknaden. Området blir et naturlig turmål på den nye turveien kommunen og bygdelaget ønsker å bygge. Området er (når tilrettelagt) universelt utformet og lett tilgjengelig. Naturskjønt og idyllisk friluftsområde og badeplass tilrettelagt med bla gapahuk, baderampe, flytebrygge for kano/kajakk. For de fleste innbyggerne i Uggdal og i nærområdet til Kyrkjevatnet er området innenfor gå- og sykkelavstand. Noe besøkende kan ventes langveisfra ettersom det populære friluftsområdet "Kjevikjø" er innenfor gåavstand.	1 103 050
4	Friluftsråd							
	Bjørnafjorden kommune	Bjørnafjorden	Steinavikjo	414 500	414 500	Området er ikkje kartlagt i naturbase, men reknast til lokal bruk. Sikring med vederlagsfri omgjerung. Kostnadane omhandlar opparbeiding. Område med tilkomst frå land er mykje nytta av barnhage og skule. Sikring av området vil komplimentere moloens funksjon. Det er også planar om universell utforming og lett tilkomst for alle. Sikring vil utløyse tilretteleggingstiltaka. Planlagt tilrettelegging er bord/ benker, Infotavle, livbøye, toalett, rydding av vegetasjon, gapahuk, baderampe, natursteinsmuring.	Idyllisk liten vestvendt badevik i Baldersheim i Bjørnafjorden kommune. Badestranden er benyttet av lokalbefolkning, hytteeiere og skolebarn. Fin strandlinje. Universelt tilrettelagt område med tilkomstvei, baderampe, aktivitetsflate, toalett og gridverksbygg (når området er ferdig utviklet). Fiskemuligheter i sjø fra molo like ved. Baldersheim Bygdalag har gjennom flere år ivret etter å få utviklet denne eiendommen til friluftsområde for lokalbefolkningen. Bygdelaget har flere planer, og har gjennom de siste 18 måneder vært i kontakt både med kommunen og Bergen og Omland Friluftsråd. Eiendommen har inntil nylig vært i privat eie. Kommunen har vært i forhandlinger med eier om overtakelse, kommunestyret har gjort vedtak om kjøp og avtale ble inngått i desember 2019. Barneskolen og barnehagen grenser til Steinavikjo friluftsområde og vil være et attraktivt område for ute-undervisning. Som nevnt er det et stort lokalt engasjement for å utvikle et friluftsområde. Steinavikjo er en idyllisk vestvendt strandeieendom som er mye benyttet til bading og rekreasjon i sommermånedene. Kommunen er svært positiv, og ervervet i 2018 moloen som ligger like ved. Kommunen arbeider med muligheter for parkering og tilkomst over en eiendom som er i privat eie.	814 000
5								
	Askøy kommune	Askøy	Skarvøy og Pariserholmene	714 100	714 100	Området er ikkje kartlagt i naturbase. Søkast om sikringsform statleg erverv inntil 100 % for regionalt bruk. Båttutfartsområde med unik og spennande militærhistoriske kulturminner. Ventar på erklæring frå Miljødirektoratet og riksantikvaren. Grunngeving for sikring er for å utløyse midlar til tilrettelegging for dei som kjem med båt.	Skarvøy og Pariserhomene er del av Forsvarets gamle forsvarsområde og festningsanlegg som nå er omgjort til friluftsområde. Mye militær og kulturhistorie som må bevares. Øyene er et spennende utfartsområde for båtfolk og er mye benyttet sommerstid. Lokale foreninger er interessert i øyene, og har blant annet tidligere påtatt seg på egne vegne diverse vedlikehold av kaianlegg mm. gangveier og fine utsiktspunkt. Flere rasteplasser med bord og benker langs veier og stier. Fine fiske- og bademuligheter fra øyene. Fin havn for båtfolk med blant annet tre kaier. Kommunen bestemte seg for å kjøpe området etter konsultasjon med Miljødirektoratet og etter forståelse om at vederlaget vil bli kompensert av Miljødirektoratet.	1 256 600
6								
	Bergen og Omland	Alver	Fløksand	338 400	338 400	Området er registrert som svært viktig friluftsområde frå kartlegging og verdisetting i Naturbase. Søkast om sikringsform statleg erverv inntil 100 % for regionalt bruk. Parsell 4/64 vil utvide friluftsområdet, og leggje tilrette for heilheitleg tilrettelegging. Tilkomst, turveg, mange mogelegheiter. Mykje brukt badeplass med leirfjøre og holme, parkeringsplass, toalett, informasjonstavle. Gangveg og gangbru ut til holme, stupebrett og badeplattung. Rampe og fiskeplattung for dei med nedsett funksjonsemne. Tilgong frå veg med bil eller kollektivtransport.	Arealet (4/64) en naturlig utvidelse av eksisterende friluftsområde på Fløksand. Den nye eiendommen kan med relativt enkle tiltak fint integreres i eksisterende område. Med tiltak tenkes på kort turvei, bord og benk, stupebrett og naturopprydning. Foruten golfspillere og familiemedlemmer benyttes området også mye av andre befolkningsgrupper i nærmiljøet og langveisfra. Gode turmuligheter ifm golfbanen. Flere tilfeller av fortidsminner på og like utenfor eiendommen. Mykje brukt badeplass med leirfjøre og holme, parkeringsplass, toalett, informasjonstavle. Gangveg og gangbru ut til holmen, stupebrett og badeplattung. Rampe og fiskeplattung for dei med nedsett funksjonsemne. Friområdet ligger ca 10 km fra kommunesenteret på Frekhaug og ca 39 km fra Bergen. Bussholdeplass like ved. Mulig å nå området med buss fra befolkningsentra i Frekhaug, Knarvik, Åsane og Bergen sentrum. Gode parkeringsforhold i tilknytning til eksisterende friluftsområde.	478 400
7	Friluftsråd							

8	Bergen og Omland Friluftsråd	Øygarden	Holsnebuviiken (Ormhilleren)	70 025	70 025	Kartlagt og verdisett som svært viktig friluftsområde i Naturbase. Søkast om sikringsform statleg erverv inntil 100 % for regionalt bruk. Godt opparbeidd, mykje nytta, eigna til fiske, merka sti- og lypenett gjennom kyststi. Enkel tilkomst frå veg med parkering eller via kollektivtransport. Mykje nytta av småbarnsfamiliar til bading. Sikring av ny parsell vil auke verdien av friluftsområde.	Ormhilleren friluftsområde (38/213) grenser til den nye eiendommen (38/142) og den nye eiendommen vil bli inkludert i Ormhilleren. Ormhilleren er et mye brukt friluftsområde med spennende kystnatur og flere forhistoriske kulturminner fra yngre/eldre steinalder. Området er en meget egnet badeplass for småbarnsfamilier. En kyststi på ca 3,5 km lengde er etablert og er en fin opplevelse for turgåere. Området er mye benyttet av lokalbefolkning og tilreisende fra Bergen. Gode fiskemuligheter fra friområdet og ellers i nærområdet trekker mange besøkende ut hit. Den nye eiendommen (38/142) er mottatt i gave. Vi ser ikke at det er nødvendig med større grad av tilrettelegging da Ormhilleren er godt utviklet og ivaretar nødvendige servicefunksjoner. Noe naturvedlikehold for å bedre fremkommeligheten på en gjengrodd eiendom er nødvendig. I tillegg må infoplakatene for Ormhilleren oppdateres med den nye eiendommen. Vi ønsker også å utplassere en benk og redningsbøye på den nye eiendommen. Eiendommen har fin solrik strandlinje avskjermet fra badestranden i Ormhilleren. Her kan man nyte kveldssolen i fred og ro som et naturlig stop på kyststien som passerer over denne eiendommen. Gamle kulturminner fra yngre steinalder både på land og til vanns gjør området interessant og spennende.	108 775
9	Bergen kommune	Bergen	Kyrkjetangen	40 570	40 570	Kartlagt og verdisatt som svært viktig friluftsområde i Naturbase. Sikring med vederlagsfri omgjøring for lokal bruk. Området ønskast sikrast for å utvide parkeringsplassen. En av dei mest nytta utfartsområda for Bergensregionen, og utviding av parkering er naudsynt.	Området inkluderer deler av et stort parkeringsareal i bakkant av selve badeplassen. Området er populær badeplass, som er godt egnet for barn, med landgrunn strandfjære, klatretrær og dissestativ. Området har flere små sandstrender, svaberg, gressmarker, stupebrett, grillplasser og flere bord og benker. Området med svabergene er egnet for stangfiske. I sesongen er det satt ut badebøyer i sjøen, for å markere badeområdet. Området er med i Badepunkt: den Nordiske merkeordningen for strender og badesteder. Området er godt skiltet fra hovedveien, og det er god bussforbindelse til Bønnesstranden. Toalett og informasjonstavle finnes like etter gangveien fra parkeringsplassen. Området er i bruk som friluftslivsområde, da som badeplass og for rekreasjon. Viktig område for bydel Fyllingsdalen, til dels også for andre tilgrensende bydeler. Allerede etablert/opparbeidet og i drift som svært viktig friluftslivsområde (ref. kartlegging av friluftslivsområder). Intensiv bruk krever tilrettelegging og drift/vedlikehold også i fremtiden. Stor parkeringsplass.	40 570
10	Bergen kommune	Bergen	Venehaugen (Utnehagen)	81 390	81 390	Kartlagt og verdisatt som svært viktig friluftsområde i Naturbase. Sikring med vederlagsfri omgjøring for lokal bruk av badeplass. Parkeringsmogelegheitar i nærleiken av området. Området kan nåast med bil, sykkel, til fots, med kajakk, til stranda i Biskopshmn. Kan også nytte bussforbindelse ved næraste hovudveg (Hellevegen). Intensiv bruk krev sikring og tilrettelegging.	Venehaugen (også kalt Utnehagen) har rommelig bakland med busker og trær. Gangsti med trapp ned til sjøen. Stupebrett med badestige og redningsbøye. Fjellskreinter er sikret med gjerde. Foruten Venehaugen inkluderer området svaberg, av varierende grad av tilgjengelighet, bort til Biskopshavn. Allerede i bruk som friluftslivsområde. Tatt i betraktning områdets størrelse, kvaliteter osv., er det rimelig å anta at også fremtidig bruk vil være av lokal karakter. Allerede etablert/opparbeidet og i drift som del av viktig friluftslivsområde (ref. kartlegging av friluftslivsområder). Intensiv bruk krever tilrettelegging og drift/vedlikehold også i fremtiden. Parkeringsmuligheter i nærheten av området.	81 390
11	Bergen kommune	Bergen	Holmen	21 730	21 730	Kartlagt og verdisett som svært viktig friluftsområde i Naturbase. Sikring med vederlagsfri omgjøring for lokal bruk av badeplass i Arna bydel. Ein av dei mest populære og nytta badeplassane i Arna med opparbeida bakland og gressmarker. Intensiv bruk krev betre tilrettelegging.	Allerede i bruk som friluftslivsområde. En av de mest populære badeplassene i Arna med rommelig bakland og gressmarker. Området er barnevennlig med stor landgrunn strandfjære med skjellsand. Toalett like ved stranden og stupebrett ute på pynten. Etter avtale med grunneier er det parkering like ved området mot avgift, hele året. Betal i kasse ved bom når det ikke er betjening. Området er også et greit utgangspunkt for havkajakkturer i Arnavågen eller Osterfjorden. Tatt i betraktning områdets størrelse, kvaliteter osv., er det rimelig å anta at også fremtidig bruk vil være av lokal karakter. Allerede etablert/opparbeidet og i drift som svært viktig friluftslivsområde (ref. kartlegging av friluftslivsområder). Intensiv bruk krever tilrettelegging og drift/vedlikehold også i fremtiden. Stor parkeringsplass (avgift). Området kan nås med bil, sykkel, til fots eller f.eks. med kajakk. Ellers bussforbindelse ved nærmeste hovedvei.	21 730

12	Bergen kommune	Bergen	Breidalen-Midtneset (Brunestykket)	34 290	34 290	Søndre del er kartlagt og verdisett som eit viktig friluftsområde i Naturbase. Sikring med vederlagsfri omgjerung for lokal bruk av badeplass i Bergen. Arealet vert nytta i dag til friluftsområde. Tilgang frå veg med sykkel, kollektivt, til fots. Intensiv bruk krev betre tilrettelegging.	I hovudsak et skogsområde som grenser mot sjø. Gode gangveier. Variert løvskog i området. Terrenget er brattlendt i nordre del. Flotte svaberg for soling og bading. Stupebrett med badestiger. Allerede i bruk som friluftslivsområde. Tatt i betraktning området størrelse, kvaliteter osv., er det rimelig å anta at også framtidig bruk vil være av lokal karakter. Søndre del av området er kartlagt og verdisatt som et viktig friluftslivsområde, mens den nordligste delen er verdisatt som registrert friluftslivsområde (ref. kartlegging av friluftslivsområder). Intensiv bruk krever tilrettelegging og drift/vedlikehold også i fremtiden. Området kan nås med bil, sykkel, til fots osv. Ellers bussforbindelse ved nærmeste hovedvei.	34 290
13	Bergen kommune	Bergen	Storåkerвика	0	0	Kartlagt og verdisett som svært viktig friluftsområde i Naturbase. Sikring med vederlagsfri omgjerung for lokal bruk av badeplass i Salhus. Allereie nytta som friluftsområde. Tilgang frå land med kollektivtransport/ vandre/ sykle. Område er opparbeida med benker/ bord parkeringsplass og toalett. Intensiv bruk krev betre tilrettelegging.	Allerede i bruk som friluftslivsområde. Badeplass tilrettelagt med skjellsand. Badefjære og svaberg. Parkeringsplass (felles med kirken) for ca. 30 biler. Området inkluderer også gangvei, toalett og benk. Tatt i betraktning området størrelse, kvaliteter osv., er det rimelig å anta at også framtidig bruk vil være av lokal karakter. Allerede etablert/opparbeidet og i drift som svært viktig friluftslivsområde (ref. kartlegging av friluftslivsområder). Intensiv bruk krever tilrettelegging og drift/vedlikehold også i fremtiden. Tilgrensende parkeringsplass, som er felles for kirken. Plass til ca. 30 biler.	0
14	Bergen kommune	Bergen	Storøen (Storøya)	0	0	Kartlagt og verdisett til svært viktig friluftsområde i Naturbase. Statleg sikring med vederlagsfri omgjerung av båtutfartsområde for lokal bruk i Bergen. BOF samarbeider med Åsane seilforening og Bergen kystlag om bruk. Godt eigna for dagsutfart for skular og barnehagar. Sikrast grunna behov for opparbeiding/ drift.	Storøen (Storøya) er et mye brukt friluftsområde. Øya er lett tilgjengelig med båt fra flere steder i Eidsvågen. Friluftsområdet er godt egnet for dagsutfart for skoler og barnehager. I området er det satt opp en aktivitetsløype med stier og tauhindre, og det er tilrettelagt for telting. Langs sydsiden og østsiden av øyen er det fine svaberg. Langs svabergene er det satt opp fortøyningsbolter, og i sundet på nordsiden av øyen er det offentlig kai. Egen allmenn gjestebrygge på nordøst siden med gangvei inn i området. Tatt i betraktning området størrelse, kvaliteter osv., samt at man må ha båt for å komme seg til området, er det rimelig å anta at også framtidig bruk vil være av lokal karakter. Bruken krever tilrettelegging og drift/vedlikehold også i fremtiden.	0
15	Bergen kommune	Bergen	Kalvtrevik og Storanaset	24 870	24 870	Kartlagt og verdisatt til svært viktig friluftsområde i Naturbase. Sikring med vederlagsfri omgjerung av badevik i bydelen Arna for lokal bruk. Intensiv bruk aukar behovet for tilrettelegging.	Liten lokal badeplass med romslig gressmark og badefjære. Toalett og parkering like ved. Allerede i bruk som friluftslivsområde. Tatt i betraktning området størrelse, kvaliteter osv., er det rimelig å anta at også framtidig bruk vil være av lokal karakter. Intensiv bruk krever tilrettelegging og drift/vedlikehold også i fremtiden. Parkeringsplass like ved. Området kan nås med bil, sykkel, til fots osv. Ellers bussforbindelse ved nærmeste hovedvei.	24 870
16	Bergen kommune	Bergen	Marmorøyen, Flatøyna, Ulvøyna og holmer rundt	0	0	Kartlagt og verdisett til svært viktig friluftsområde i Naturbase. Sikring med vederlagsfri omgjerung av lokalt båtutfartsområde. Merka sti- og løypenett.	Atkomst til Marmorøyen, Flatøyna, Ulvøyna og holmer rundt med egen båt, eller med kajakk. I friluftslivsområdene Skjoldabukta og Kyrkjetangen er det enkelt å parkere bilen og sette ut kajakk – for en padletur ut til øyene. Marmorøyen, Flatøyna og Ulvøyna er et mye benyttet bade- og friluftsområde i Nordåsvannet. Området er tilrettelagt med flere stupebrett, flytebrygge, toalett, teltplasser og flere bord og benker. På øyene er det også flere fortøyningsbolter. Det er broer mellom flere øyer og holmer. Informasjonstavle ved toalettet på Flatøyna. Tatt i betraktning området størrelse, tilgjengelighet, kvaliteter osv., er det rimelig å anta at også framtidig bruk vil være av lokal karakter. Allerede etablert/opparbeidet og i drift som friluftslivsområde; Relativt intensiv bruk krever tilrettelegging og drift/vedlikehold også i fremtiden. Båtutfartsområde.	0
				4 079 490	4 079 490			6 454 402

Saknr: 2020/1392-1
Saksbehandlar: Eirik Knive

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	23/20	17.03.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	39/20	03.04.2020

Tilskot til tiltak i statleg sikra friluftsområde 2020 (post 78)

Forslag til vedtak:

Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek å løyve 5 400 000 kroner fordelt slik:

N R	Søklar	Prosjektnamn	Tilrådd sum
1	Bergen og Omland Friluftsråd	Skjøtselstiltak i friluftsområder forvalta av BOF	2 000 000
2	Bergen og Omland Friluftsråd	Håøya	1 325 000
3	Bergen og Omland Friluftsråd	Geitvika	750 000
4	Bergen og Omland Friluftsråd	Kleiveland	0
5	Bergen og Omland Friluftsråd	Holmsund	0
6	Bergen og Omland Friluftsråd	Søvikvågen	0
7	Bergen og Omland Friluftsråd	Lyngvik	0
8	Bergen og Omland Friluftsråd	Sveholmen	0
9	Bergen og Omland Friluftsråd	Skjelavikjo, Strandvik	0
10	Bergen og Omland Friluftsråd	Lunhaug	0
11	Bergen og Omland Friluftsråd	Kvalvågnes	0
12	Bergen og Omland Friluftsråd	Uttoska	0
13	Bergen og Omland Friluftsråd	Toska	0
14	Bergen og Omland Friluftsråd	Solnes	0
15	Bergen og Omland Friluftsråd	Kolleivåg	0
16	Bergen og Omland Friluftsråd	Øksnes	0
17	Bergen og Omland Friluftsråd	Garnes	0
18	Bergen og Omland Friluftsråd	Våganaset	0
19	Bergen og Omland Friluftsråd	Toppesanden	0
20	Bergen og Omland Friluftsråd	Øvre Hellen	0
21	Bergen og Omland Friluftsråd	Steingardvikane	0
22	Bergen og Omland Friluftsråd	Bakarhavn	0
23	Bergen og Omland Friluftsråd	Grønskjeret	0
24	Bergen og Omland Friluftsråd	Tømmervågen	0

25	Bergen og Omland Friluftsråd	Skjoldabukta	0
26	Bergen og Omland Friluftsråd	Vollane	0
27	Bergen og Omland Friluftsråd	Stokkavik	0
28	Bergen og Omland Friluftsråd	Ståvika	0
29	Bergen og Omland Friluftsråd	Sundskogen	0
30	Bergen og Omland Friluftsråd	Skogsøy	0
31	Bergen og Omland Friluftsråd	Ormhilleren	0
32	Friluftsrådet Vest	Breidavika	200 000
33	Friluftsrådet Vest	Valøya	300 000
34	Friluftsrådet Vest	Røyneholm	100 000
35	Friluftsrådet Vest	Plassaholmen	100 000
36	Friluftsrådet Vest	Langøya	0
37	Friluftsrådet Vest	Selsåsvika	0
38	Kinn kommune	Moldøen	312 000
39	Sogndal kommune	Lunde friområde	110 000
40	Sogndal kommune	Kvamsøy Friområde	0
41	Stad kommune	Søholmen	69 000
42	Stryn kommune	Kjeldeflata friluftslivområde	134 000
			5 400 000

Saksprotokoll i 17.03.2020 - Hovudutval for kultur, idrett og integrering Vedtak

Samandrag

Tilskotsordninga skal medverke til å fremje friluftaktiviteten i statleg sikra friluftsområde og område verna som friluftsområde etter markalova. Gjennom naturvennleg tilrettelegging og skjøtsel skal områda gjerast lett tilgjengelege og attraktive for allmenta sitt friluftsliv. Kommunar og interkommunale friluftsråd kan søkje om tilskot. Alle omsøkte tiltak skal vere forankra i godkjende forvaltingsplanar.

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør kultur, idrett og inkludering

Britt Karen spjeld
seksjonssjef idrett og friluftsliv

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

I 2020 kom det inn 42 søknadar i Vestland, 31 frå Bergen og Omland Friluftsråd, 6 frå Friluftsrådet Vest, 2 frå Sogndal kommune, 1 søknad frå kvar av kommunane Kinn, Stadt og Styn. Det er 3 prioriterte søknadar frå Bergen og Omland Friluftsråd til store og kostnadskrevjande prosjekt, og 6 prioriterte søknadar frå Friluftsrådet Vest. Total søknadssum i Vestland var på 9,5 mill. kr. og Vestland fylkeskommune fekk 5.4 mill. kr til vidare fordeling frå Miljødirektoratet. Av desse er 240.000 kr øyremerka tiltak for universell utforming. Frå friluftsråda og kommunane er det søkt om tiltak til universell utforming av friluftsområder for 2 360 000 kr. Desse tiltaka vert høgt prioritert, der det samsvarar med friluftsrådet si prioriteringsliste.

I Vestland ligg om lag 72% av alle statlege friluftsområder utanfor by og tettstadar. Friluftsområder i og ved byar og tettstadar skal prioriterast, men ein del av tiltaka i Vestland går naturleg nok til områder utanfor sentrumsnære områder og tettstadar. Rammetildelinga frå Miljødirektoratet til fylkeskommunane er gjort på grunnlag av tal statlege sikra friluftsområder, registrerte forvaltingsplanar, samla kostnad knytt til behov for tiltak og samla søknadsvolum 2020.

Bergen og Omland friluftsråd driv tilrettelegging, skjøtsel og drift av friluftsområder i 12 medlemskommunar med eit samla innbyggjartal på 428.355 (per 1.1.2017). Friluftsrådet Vest har ansvar for tilrettelegging, skjøtsel og drift av friluftsområde i seks kommunar i Vestland med eit samla innbyggjartal på 56.663 (per 1.1.2017). Dei to friluftsråda har høg kompetanse innan forvalting av statleg sikra friluftsområde. Fylkeskommunen si rolle er å prioritere mellom særskilte gode søknadar og kontrollere at dei omsøkte tiltaka er å tråd med retningslinene til Klima- og miljøverndepartementet og del av ein godkjend forvaltingsplan. Bergen og Omland friluftsråd, Friluftsrådet Vest og Sogndal kommune har prioritert sine søknadar ut ifrå forvaltingsplanar og det er det teke omsyn til.

Føremål med ordninga

Minske dei fysiske hindringane for friluftsliv og leggje til rette for auka friluftaktivitet.

Generelt: Vedtakskompetanse: Hovudutval for kultur, idrett og integrering, jf. vedteke reglement for hovudutval for kultur, idrett og integrering, punkt 3.	
Budsjett 2020:	5 400 000 kr
Søknadsfrist 2020:	01.02.2020
Vedtak kriteria:	Rundskriv T-1/19
Kriteria og informasjon om ordninga:	Informasjon på nettsida
Tal på søknadar:	42
Tal på søknadar som er tilrådd støtta:	11
Samla søknadssum:	9 588 246 kr
Samla løyving:	5 400 000 kr

Absolutte kriteria

- Kommunar og interkommunale friluftsråd kan søkje
- Midlane skal nyttast til opparbeiding, tilrettelegging og skjøtsel i statleg sikra friluftsområde
- Tiltaket må inngå i ein gjeldande og godkjent forvaltningsplan knytt til tilrettelegging av statleg sikra friluftslivsområde

Vurderingskriteria

- Tilskotsordninga prioriterer friluftsområde som ligg i og ved byar og tettstader.
- Tilskotsordninga prioriterer friluftsområde som ligg i område med lite tilgjengeleg strandsone og stort press på areala.
- Tilskotsordninga prioriterer friluftsområde som ligg nær innlandsvassdrag.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Vestland fylkeskommune er for 2020 tildelt 5.4 mill. kr til denne ordninga frå Miljødirektoratet for vidare fordeling til innkomne søknadar.

Klima: Fylkesrådmannen kan ikkje sjå at dei omsøkte tiltaka har monaleg klimaavtrykk.

Folkehelse: *Regional plan for folkehelse 2014 - 2025 - fleire gode leveår for alle:* Kulturopplevingar har positiv verknad på folkehelsa.

Regional planstrategi: Regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019-2027, *Kultur for alle*, og regional plan for kultur i Hordaland 2015-2025, *PREMISS: KULTUR* set mål for tilskot til kunst- og kulturføremål.

Vedlegg:

Oversikt over tildelinga med vurderingar.

Nr	Søkjær	Kommune	Prosjektnamn	Søknadssum	UU tiltak	Prioritet frå friluftsrådet	Tilråding	Grunngjeving	Tiltaksbeskrivelse (frå søkjær)	Totale utgifter
1	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Skjøtselstiltak i friluftsområder forvaltet av BOF	2 320 000		1	2 000 000	Skjøtselstiltak og opparbeiding av områda som er avgjerande for bruken. Tiltaka gjer områda lett tilgjengeleg, attraktive og populære for store deler av befolkninga. Får ikkje full pott grunna søknadssum er høgare enn sum til fordeling.	Skjøtselstiltak som skal gjennomføres i de statlig sikrete friluftsområdene forvaltet av Bergen og Omland Friluftsråd, fordelt på de 10 kommunene Alver, Askøy, Austevoll, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Kvam, Osterøy, Samnanger, Øygarden. I hovedsak er dette rydding av skog og vegetasjon, grusing, rensking av grøfter, påføring av skjellsand og rydding av strender i friluftsområdene nemt under: Elvavika, Fisketangen, Io, Fløksand, Utoska, Vallevik, Fisketangen, Litlevågen, Fyllingsnes, Kvernhusviki, Eknes, Nautevågen, Kvalvågnes, Håøy, Io, Smineset, Varnappen, Elvavika, Byngja, Skageneset, Toska, Solheimsvika, Herdla fort, Skutlevika, Lyngvik, Solnes, Sjursvika, Kollevåg, Solnes, Sjursvika, Kalsundholmen, Sveholmen, Årvika, Tømmervågen, Grønskjeret, Garnes, Sandviksbatteriet, Bakarhavn, Øvre Hellen, Toppesanden, Helleneset, Hordvikhamn, Austrevågen, Steingardvikane, Notabuneset, Godvik, Bakarhavn, Breistein, Grønskjeret, Garnes, Toppesanden, Austrevågen, Sandholna, Skjoldabukta, Notabuneset, Godvik, Biskopshavn, Bakarhavn, Breistein, Våganese, Vollane, Skjoldabukta, Biskopshavn, Søvikvågen, Stokkavik, Langøysund, Smievågen, Skjelavikjø, Strandvik, Fusaneset, Ervikane, Ullsund, Grindevollstøa (Skeisstøa), Langøysund, Sperrevik, Søvikvågen, Stokkavik, Raudlio, Smievågen, Skjelavikjø, Strandvik, Ervikane, Kleiveland, Ståvika (Fredsvik), Holmsund, Lunhaug, Holmsund, Rolvsvåg, Ovågen, Skogsøy, Tyssøy, Lerøy fort, Sundskogen, Skogsøy, Ormhilleren, Øvre Hellen, Våganese	2 320 000
2	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Håøya	1 325 000		2	1 325 000	Regionalt friluftsområde. Alver kommune delfinansierer med 1 million kr til prosjektet i 2020, for å leggje til rette for å rehabiliterer huset på Håøya. Såleis genererer søknadssummen mykje tilrettelegging, infrastruktur og heilheitleg planlegging.	Framføring av vann, strøm og kloakk til Håøya friluftsområde og planlagt rehabilitering av toalettbygg og hus. Atkomst fra sjøsiden skal forbedres.	2 325 000
3	Bergen og Omland Friluftsråd	Øygarden	Geitvika	750 000	750 000	3	750 000	Regionalt friluftsområde. Universell tilkomst nær bustadområde og med kollektivtransport. Fjell kommune bidreg med 800 000 kr i 2020 og område vil bli opparbeida til eit universelt utforma bade og turområde for heile befolkninga.	Det søkes om støtte til andel av universell tilkomst og grunnarbeid. Opparbeiding av Geitvika friluftsområde skal ut på totalentreprise. Totalkostnad er derfor ennå usikker. Fjell kommune bidrar også med tilskudd på 800 000. Tidligere har friluftsrådet fått støtte til muring i strandsonen (blir også gjennomført i 2020).	1 550 000
4	Bergen og Omland Friluftsråd	Osterøy	Kleiveland	750 000	150 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling.	Tiltaket er å rehabiliterer eldre kommunekai med kaiskur, sette opp handikaptoalett, og opparbeide parkeringsplass. Friluftsområde har kai og liten strandfjære. Ved kaien er det et lite kaiskur som brukes som åpen dagsturhytte. Her er det også satt opp informasjonstavle. Toalett og bord og benk er satt ut nede i området. Parkeringsplass oppe ved hovedveien.	750 000
5	Bergen og Omland Friluftsråd	Kvam	Holmsund	105 000			0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling.	Tiltaket er å restaurere gammelt kulturbygg på et godt tilrettelagt friluftsområde med to badeviker med landgrunn sandstrand. Romslig gressmark og fine svaberg på utsiden. Området har toalett, bord og benker, fast grill og parkeringsplass.	105 000
6	Bergen og Omland Friluftsråd	Bjørnafjorden	Søvikvågen	140 000			0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling.	Tiltaket er å utbedre mur i strandsonen og kai. Området har mykje nytta badeplass egna for born, med landgrunn strandfjære. Toalett, stupebrett og fast grill.	140 000
7	Bergen og Omland Friluftsråd	Askøy	Lyngvik	110 000			0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling.	Rehabiliterer kai på Holmsund friluftsområde som er eit strandlinjeområde bestående av svaberg, blandingsløvskog / barskog og buskas.	110 000

8	Bergen og Omland Friluftsråd	Austevoll	Sveholmen	20 000	20 000	0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Tiltaket er å få på plass ny dør til handicaptoalett. Sveholmen er et friluftsområde ved brupillaren til Storekalsøy. Badevik med skjelsand innerst i vågen. På utsiden er det plassert ut fast grill og bord og benk. Trekai i vågen og fendret betongkai på utsida.	20 000
9	Bergen og Omland Friluftsråd	Bjørnafjorden	Skjelavikjo, Strandvik	40 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Lage tilkomst til handicaprampe på badeplass med badebjørre, svaberg, grasmark og stupebrett. Romsleg parkeringsplass i bakkant av med gangveg ned til badevikane. Toalett, vandring, fleire bord og benk og informasjonstavle	40 000
10	Bergen og Omland Friluftsråd	Kvam	Lunhaug	25 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Rehabilitering molo ved liten badeplass lett tilgjengelig med sykkel fra Norheimsund og Øystese. Området er tilrettelagt med bord og benk, og liten strandfjære.	25 000
11	Bergen og Omland Friluftsråd	Alver	Kvalvågnes	25 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Fendre kaien i friluftsområdet. Kvalvågnes er et større idyllisk område med store utmarksområde og mange bukter inn mot Lindåsane. Området er godt egna for fotturar, eller padling med kano eller kajakk i padleløypene. Gangveg frå parkeringsplassen og inn i området.	25 000
12	Bergen og Omland Friluftsråd	Alver	Utloska	25 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Legge ut landgang til flytebyggeanlegg. Område er bestående av svaberg, lyng, einer og lavtvoksende blandingsløvskog / barskog.	25 000
13	Bergen og Omland Friluftsråd	Alver	Toska	250 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Utvide parkeringsplass på Toska. Romsleg område med eit flott lyngheilandskap, egna for fotturar, bading og fising. Parkering i enden av Toskavegen. Tursti frå parkeringsplassen og utover mot Utloska.	250 000
14	Bergen og Omland Friluftsråd	Askøy	Solnes	150 000	150 000	0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Rehabilitering vei fra hovedvei og inn til parkeringsplassen for Solnes friluftsområde	150 000
15	Bergen og Omland Friluftsråd	Askøy	Kollevåg	20 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Sette opp skilt/informasjonstavle naturiststrand	20 000
16	Bergen og Omland Friluftsråd	Austrheim	Øksnes	25 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Sette opp bom inn i området	25 000
17	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Garnes	150 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Sette opp gapahuk	150 000
18	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Våganeset	100 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Utbedring av gangvei og sti åpner området for flere brukergrupper.	100 000
19	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Toppesanden	80 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Utbedring av stinett ut til stupebrettet	80 000
20	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Øvre Hellen	135 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Montere huskestativ	135 000
21	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Steingardvikane	50 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Utbedring av eksisterende stinett	50 000
22	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Bakarhavn	30 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Utbedre flerbruksflate	30 000
23	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Grønskjeret	30 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Utbedring av stinett	30 000
24	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Tømmervågen	30 000		0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Rehabilitering av kaiareal	30 000

25	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Skjoldabukta	20 000				0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Montering av ny bom	20 000
26	Bergen og Omland Friluftsråd	Bergen	Vollane	65 000				0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Planere og utbedre gressmark	65 000
27	Bergen og Omland Friluftsråd	Bjørnafjorden	Stokkavik	80 000				0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Utbedre veitilkomsten ned i området, og sette opp bom ved inngangen til området.	80 000
28	Bergen og Omland Friluftsråd	Kvam	Ståvika	210 000	190 000 kr			0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Handikoptoalett, infotavle og turvei	210 000
29	Bergen og Omland Friluftsråd	Øygarden	Sundskogen	50 000				0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Utbedring av stinettet	50 000
30	Bergen og Omland Friluftsråd	Øygarden	Skogsøy	20 000				0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Sette opp skilt om kulturminner	20 000
31	Bergen og Omland Friluftsråd	Øygarden	Ormhilleren	15 000				0	Tiltaka er for lågt prioritert av BOF, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Sette ut bord og benk	15 000
32	Friluftsrådet Vest	Fitjar	Breidavika	250 000	250 000	1	200 000		Universelt utforma tiltak. Mykje nytta friluftsområde av alle brukargrupper. Tiltaket er naudsynt for å oppretthalde bruken av område.	Tiltaket går ut på å bygge nytt toalettbygg i et meget godt besøkt friluftslivsområde ved Storavatnet i Fitjar kommune. Toalettbygget skal avløse et eldre enkelt utedo, som har sett sine beste dager. Publikum forventer i dag bedre fasiliteter i et populært bade- og aktivitetsområde.	500 000
33	Friluftsrådet Vest	Kvinnherad	Valøya	300 000	300 000	2	300 000		Universelt utforma tiltak. Mykje nytta friluftsområde av alle brukargrupper. Tiltaket er naudsynt for å oppretthalde bruken av område. Tiltaket kan ikkje gjennomførast med mindre tilskot.	Tiltaket går ut på å sette opp et toalettbygg ved parkeringsplassen tilhørende Valøya friluftslivsområde. Valøya og området rundt Vågen er et meget populært friluftslivs- og turområde, og området mangler i dag offentlig toalett for de mange besøkende. Bygget vil være enkelt, men funksjonelt, og vil selvsagt få universell utforming	400 000
34	Friluftsrådet Vest	Kvinnherad	Røyneholm	100 000	100 000	3	100 000		Tiltak som fremjer bruk av område for alle brukargrupper. Tiltaket kan ikkje gjennomførast med mindre tilskot.	Tiltaket går ut på å bygge flere rasteplasser med bord og benker langs den nye turvegen på Røyneholm. Det er også behov for merking, skilting og nye infotavler i området.	250 000
35	Friluftsrådet Vest	Bømlo	Plassaholmen	200 000	200 000	4	100 000		Tiltak som fremjer bruk av område for alle brukargrupper. Tiltaket kan ikkje gjennomførast med mindre tilskot.	Tiltaket går ut på å oppføre gapahuk med gode grillmuligheter i et meget populært friluftslivsområde på Bømlo. Området har tilkomst både fra land og fra sjøen og har allerede god tilrettelegging for båtfolket med gode brygger og plattinger til opphold og aktivitet. Gapahuken skal gi en mulighet til å komme under tak ved skiftende vestlandsvær og være et samlingspunkt for de mange besøkende.	400 000
36	Friluftsrådet Vest	Fitjar	Langøya	300 000		5	0		Tiltaka er for lågt prioritert av Friluftsrådet Vest, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Tiltaket går ut på å sette opp et enkelt toalettbygg på Langøya friluftslivsområde. Langøya ble sikret for allmennheten for få år siden og tilrettelegginga for friluftsliv har kommet godt i gang. Blant annet er det satt ut stor og god flytebrygge, vegetasjon er ryddet, og eldhus og notbu er restaurert. Mye av dette har skjedd i godt samarbeid med dugnadsgjengen fra "Venelaget for Langøya". Men det er et uttrykt behov for toalett for de mange besøkende på dette populære området. Friluftsrådet vil sette opp et enkelt, men funksjonelt bygg i nærheten av gardstunet for å møte behovet.	400 000
37	Friluftsrådet Vest	Akksdal	Selsåsvika	200 000		6	0		Tiltaka er for lågt prioritert av Friluftsrådet Vest, og får difor avslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Tiltaket går ut på å restaurere verneverdig naust i et mye brukt friluftsområde. Naustet trenger først og fremst nytt tak, men det er også behov for omfattende arbeid i konstruksjon, vegger og golv. Naustet har tidligere fungert som kystledhytte for overnatting, men denne funksjonen har vært lagt på is, siden tilstanden til bygget har blitt så dårlig. Det er meningen å ta opp igjen denne funksjonen når bygget blir ferdig restaurert.	400 000

38	Kinn kommune	Vågsøy	Moldøen	670 000	330 000	312 000	Viktig sentrumsnær møteplass for heile Måløy. Området er godt utvikla siste åra, med anna grusa rundløype og fresbeegolf. Blir mykje brukt av barnehagar, lag og foreningar til ulike aktivitetar. Rundløype skal opparbeidast for dei med nedsett funksjonemne og lyssettast. Får ikkje støtte til alt, då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tiltaket kan gjennomførast med mindre tilskot.	Følg opp tiltak i tråd med forvaltningsplan for området. Vi har utvikla området mykje dei siste åra takket være tilskot gjennom denne ordninga. Bruken av området har tatt seg veldig opp og det er gjort mykje for å tilrettelegge for meir bruk gjennom til dømes parkeringsplass, tilkomst, utbetring av turveg, tilretteleggingstiltak for betre universell utforming, lyssetting av turveg som gjer at området kan brukast heile året. Det vi søker midlar til no er å vidareutvikle området i tråd med forvaltningsplanen.	670 000		
39	Sogndal kommune	Sognadal	Lunde friområde	110 000	110 000	110 000	1	Tiltak som aukar verdien av området og vil auke bruken ytterlegare. Området er mykje nytta kor kulturminner aukar opplevingsverdien av ei opparbeida grusa rundløype. Tiltaket fremjar universell utforming på turveg og badeplass. Kommunen har delfinansiert og såleis er dette i samråd med kommunen det viktigaste tiltaket i Sogndal. Tiltaket kan ikkje gjennomførast med mindre tilskot.	Ombygging av stiane i gamlearboretet for å auka tilgjengelegheita, frå Hagelagssteinen via Reiret og ned til badeplassen. Nye infotavler ca 30 trær og busker i arboretet. 2 nye infotavler, ein ved parkeringa og ein ved ny kai ved fjorden. Nye benkar og bord på badeplassen	260 000	
40	Sogndal	Sogndal	Kvamsøy Friområde	110 000			2	0	Tiltaka er ikkje prioritert høgt nokav Sogndal kommune, og får diforavslag i år då søknadssum er høgare enn sum til fordeling. Tilråding: Avslag	Fendring og tredekke på delar av den gamle tømmerkaia, slik at det vært sikrere og betre å nytte denne kaia for å legge til med småbåt (god havn), bading og fisking m.m (Kaia bestå av ein gamal betongleker og ein del kvasse jernbiter stå opp mange stadar.) Ny enkel molo på badeplassen som skal ha som funksjon å hindre at sanden på badeplassen blir vaska vekk av i austavinden.	220 000
41	Stad	Stad	Søholmen	69 246		69 000			Mykje nytta område av lokalbefolkninga, skule og barnehage. Toalettaket må fiksast fort. Tiltak som fremjer bruk av område for alle brukargrupper.	Søholmen er eit viktig rekreasjonsområde lokalt og regionalt. Søholmen er nærområde for befolkninga inne på Bryggja og Totland, og blir til nytta som turområde.	69 246
42	Stryn	Stryn	Kjeldeflata friluftslivområde	134 000		134 000			Søknaden gjeld drenering, oppfylling og tilsåing av raste- og leikeareal i austenden av Kjeldeflata. Området ligg i dag som ein unytta del av friluftslivområdet. Området har høg vasstand og vanskeleg å gå tursskodd. Arealet ligg like ved fugletårnet og har stort potensiale. Området kan få viktig funksjon for dei som nyttar tårnet, for dei som treng ein kort rast i sentrum eller barnehagebarna like i nærleiken som treng tur- og aktivitetsområde.	Området treng kontinuerlig skjøtsel. Taktet på toalett er ødelagt pga orkan. Dette treng fiksast raskt. Kjeldeflata friluftslivområde vart statleg sikra den 2.juli 2019. Søknaden gjeld drenering, oppfylling og tilsåing av raste- og leikeareal i austenden av Kjeldeflata. Området ligg i dag som ein unytta del av friluftslivområdet. Området har høg vasstand og vanskeleg å gå tursskodd. Arealet ligg i innfallsporten til friluftslivområdet, like ved fugletårnet og har stort potensiale for dei som treng ein kort rast i sentrum eller barnehagebarna like i nærleiken som treng tur- og aktivitetsområde. Tiltaket kan ikkje gjennomførast med mindre støtte enn omsøkt.	267 000
				9 588 246	2 360 000	5 400 000					12 781 246

Saknr: 2020/42913-1
Saksbehandlar: Simen Lagesen Krogstie

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	36/20	17.03.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	40/20	03.04.2020

Den kulturelle spaserstokken, retningslinjer for utlysning og tildeling av tilskot

Forslag til vedtak

Hovudutvalet for kultur, idrett og integrering vedtek framlegg til retningslinjer for tilskotsordninga Den kulturelle spaserstokken slik det går fram av saksframstillinga.

Saksprotokoll i 17.03.2020 - Hovudutval for kultur, idrett og integrering

Vedtak

Samandrag

Den kulturelle spaserstokken (DKSS) er ei tilskotsordning der målet er å leggje til rette for formidling av profesjonell kunst og kultur til eldre. Frå 2014 har fylkeskommunane hatt ansvar for å forvalte ordninga. Midlane ligg inne i rammetilskotet, og skal tildelast kommunane etter søknad. Det er behov for retningslinjer for utlysning og tildeling av midlane i Vestland fylke.

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør

Siri Ingvaldsen
seksjonssjef kulturformidling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Den kulturelle spaserstokken (DKSS) skal leggje til rette for profesjonell kunst- og kulturformidling til eldre i eit samarbeid mellom kultursektoren og helse- og omsorgssektoren. Fylkeskommunen har ansvar for å forvalte ordninga. Midlane ligg innbaka i rammetilskotet, og det er kommunane som kan søkje tilskot frå ordninga. Tilskotet skal nyttast kulturtilbod av høg kvalitet og vere tilgjengeleg på arenaer der eldre har sitt daglege liv.

Samla tilskot for 2021 i Vestland fylke er 3 980 000 kr (auke på 59 000 kr frå 2019).

Fylkeskommunane Hordaland og Sogn og Fjordane har hatt kvar sine retningslinjer for utlysing og tildeling av midlane. Det er behov for å vedta eins retningslinjer for Vestland fylke.

Retningslinjer og kriterium for tildeling i tidlegare Hordaland og Sogn og Fjordane

Søknadsfrist i Hordaland var i 2019 2. september. I Sogn og Fjordane var fristen 1. juni, og det var krav om rapportering om bruk av 2018-midlane samstundes som ny søknad vart send. I Hordaland vart det ikkje kravt rapport om bruk av fjorårets midlar.

I Hordaland gjaldt følgjande kriterium for tildeling:

Det låg til grunn ein fordelingsnøkkel med kvantitative og kvalitative kriterium. Kvantitative kriterium skulle vektast 80 prosent og kvalitative 20 prosent.

Kvantitative:

- tal på innbyggjarar over 67 år i kommunen (vekting 60 prosent)
- del av befolkninga som er over 67 år (vekting 10 prosent)
- areal (vekting 10 prosent)

Kvalitative:

- programinnhald
- nyskaping
- utvikling av program
- samarbeid

Sogn og Fjordane har tilsvarende lagt til grunn kvantitative og kvalitative kriterium, men har ikkje fastsett fordelingsnøkkel (vekting) mellom kriteria. Aldersgrensa var her sett til 70 år.

Kvantitative:

- tal på innbyggjarar over 70 år i kommunen
- del av befolkninga som er over 70 år
- areal

Kvalitative:

- programinnhald
- nyskaping
- utvikling av program
- samarbeid
- å medverke til at eldre får eit tilpassa kulturtilbod på arenaer der eldre held til i dagleglivet
- gjennomføringsevne
- tilbod til mange

Både i Hordaland og i Sogn og Fjordane har alle kommunane som har søkt, fått tilskot, så sant søknadene oppfylte kriteria.

I Sogn og Fjordane var det i 2019 ein samla søknadssum på 2 459 000 kr til DKSS. Til saman 921.000 kr vart fordelt på kommunane. I Hordaland var det i 2019 ein samla søknadssum på 3 924 000 kr, og til saman 3 000 000 kr vart fordelt..

Tildeling i 2019 var for tiltak som skal gjennomførast i 2020.

Vedtakskompetanse

Hovudutval for kultur, idrett og integrering, jf. vedteke reglement for hovudutval for kultur, idrett og integrering, punkt 3.

Vurderingar og verknader

Kriteria i dei to fylkeskommunane Hordaland og Sogn og Fjordane var i stor grad overlappande. Grunnprinsippa vil det såleis vere naturleg å halde på. Kvantitative kriterium sikrar at ein i utgangspunktet får fordelt midlane breitt og objektivt, på flest mogleg kommunar. Og vurdering etter kvalitative kriterium gir rom for å prioritere dei beste prosjekta med tanke på innhald og form.

Fylkeskommunen bør ha som mål å vere i dialog med kommunane for å utvikle gode prosjekt innan DKSS. I tråd med statlege føringar (*St.meld. nr. 25, 2005-2006 Mestring, muligheter og mening*) bør det vere særleg vekt på tiltak som er tverrsektorielle, prosjekt som byggjer på samarbeid mellom kultursektoren og helse- og omsorgssektoren. Det vil på sikt vere nyttig å kartlegge arbeidet med DKSS meir grundig og å vidareutvikle samarbeidet med DKSS-kontaktane i kommunane. Dette vil vere eit bidrag til utvikling av kultur og helse-arbeidet i kommunane og fylkeskommunen og i tråd med intensjonane om tilpassa kulturaktivitetar i Leve heile livet-reforma (*St.meld. nr. 15, 2017-2018 Leve heile livet - en kvalitetsreform for eldre*).

Kommunane samarbeider med kunst- og kulturinstitusjonar, kunstnarar og organisasjonar for å få til programtilbod for eldre lokalt. I 2019 har det òg vore eit utprøvande samarbeid mellom DKSS og Den kulturelle skulesekken (DKS) i Sogn og Fjordane. DKS har turnear som i nokre tilfelle kan vere like relevante for eldre som for born i skulealder. Det gir høve til fleirbruk av programtilbod. I tillegg kan ein gjennom felles program leggje til rette for verdifulle møte på tvers av generasjonane.

Mengda søknader i eit større fylke tilseier at søknadsfristen bør vere før sommaren. Etter gjennomgang og vurdering av søknadene kan tildelinga då skje i hovudutvalsmøtet i september. Tidsramma gir rom for planlegging av neste års program i kommunane. Rapportering på fjorårets midlar bør vere eit krav med same frist som søknadsfristen. Rapportane gir grunnlagsinformasjon som er nyttig i vurderinga av årets søknader.

Fylkesdirektøren foreslår å leggje aldersgrensa 67 år til grunn ved tildelinga. Dette har vore gjeldande grense i Hordaland. Ved å gå for denne ekskluderer ein ikkje dei som allereie er inne i ordninga i denne delen av fylket, men utvidar i staden grensa for dei kommunane som soknar til tidlegare Sogn og Fjordane.

I framlegget er dei kvalitative kriteria i dei to tidlegare fylkeskommunane forsøkt samanfatta og forenkla. Kriteriesettet vil honorere kvalitet i innhald, potensial for nyskaping, samarbeid på tvers i kommunane, god plan for gjennomføring av tiltaka og at programinnhaldet samla er tilpassa fleire målgrupper.

Framlegg til retningslinjer for utlysing og tildeling av tilskot

Midlane vert utlyste med søknadsfrist 1. juni.
Tildeling skjer i Hovudutval for kultur, idrett og integrering i september.
Midlane skal nyttast det påfølgande året.
Frist for rapportering av fjorårets midlar er 1. juni.
Kommunane nyttar søknadsskjema som ligg på nettsidene til VLFK.

Kriterium

Ved tildelinga skal kvantitative og kvalitative kriterium vektleggast høvesvis 80 og 20 prosent.

Kvantitative:

- tal på innbyggjarar over 67 år i kommunen (veking 60 prosent)
- del av befolkninga som er over 67 år (veking 10 prosent)
- areal (veking 10 prosent)

Kvalitative:

- tiltak/programinnhald
- nyskaping
- samarbeid
- gjennomføringsevne
- tilbod til mange

Økonomi: Denne saka legg føringar for bruken av tilskotsmidlar som ligg i budsjett 2020. Ordninga vert lyst ut, og hovudutvalet vedtek fordeling av midlane på bakgrunn av innkomne søknader.

Klima: Ikkje relevant.

Folkehelse: Eit godt kulturtilbod er sentralt i folkehelsearbeidet.

Regional planstrategi: Tilskotsordninga er eitt av verkemidla for å følgje opp mål om varierte og kvalitativt gode kulturtilbod til alle i *Kultur for alle, regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019-2027* og *Premiss: kultur, regional kulturplan for Hordaland 2015-2025*.

Konklusjon

Midlar frå Den kulturelle spaserstokken vert utlyste med søknadsfrist 1. juni. Kommunane rapporterer samstundes på fjorårets tilskot. Midlane vert fordelte med grunnlag i vedtekne kriterium. Hovudutval for kultur, idrett og integrering får tildelingssaka til handsaming i septembermøtet.

Saknr: 2020/41629-1
Saksbehandlar: Åge Avedal

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	27/20	17.03.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	41/20	03.04.2020

Tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek retningslinjer for tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar.
2. Tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar blir lyst ut med søknadsfrist våren 2020. Hovudutval for kultur, idrett og integrering gjer endeleg vedtak om fordeling av tilskot etter søknadsfrist.
3. Det vert sett av 1 700 000 kroner frå posten *Ymse barne- og ungdomsføremål* til ordninga.

Saksprotokoll i 17.03.2020 - Hovudutval for kultur, idrett og integrering Vedtak

Samandrag

Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar har tidlegare støtta dei frivillige regionale barne- og ungdomsorganisasjonane gjennom midlar frå fylkeskommunen. I budsjettvedtaket i fylkestinget vart det sett av 2,152 millionar kroner til *ymse barne- og ungdomsføremål*, der midlane skal gå til barne- og ungdomsfeltet generelt og organisasjonslivet spesielt. Fylkesdirektør vil lyse ut ei tilskotsordning til dei regionale barne- og ungdomsorganisasjonane, og kjem i denne saka med forslag til retningslinjer for denne.

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør

Ronny Skaar
seksjonssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Retningslinjer - tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Regionalt ansvar

Vestland fylkeskommune vil fremje eit sterkt, mangfaldig frivillig og profesjonelt kulturliv. Regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019-2027, *Kultur for alle*, og regional plan for kultur i Hordaland 2015-2025, *PREMISS: KULTUR*, er styrande for kulturpolitikken i Vestland. Eit viktig verkemiddel for å nå måla i dei regionale planane er tilskotsmidlar til kulturfeltet i fylket.

Vestland fylkeskommune skal gjennom tilskotsordningar stø opp om aktivitetar og tiltak med regional verdi. I tråd med kulturlova er det kommunane som skal leggje til rette for og sikre eit breitt lokalt kulturtilbod der folk bu. Fylkeskommunen si rolle er å vere ein regional utviklar, og ha oversyn og sikre tilgjenge til meir spesialiserte eller regionale kulturtilbod.

Budsjettmidlar

Fylkesdirektøren vil gjennom ordninga *tilskot til regionale barne- og ungdomsorganisasjonar* sikre midlar til drift til regionale frivillige barne- og ungdomsorganisasjonar som fremjar deltaking og engasjement i organisasjons- og samfunnslivet. Tilskotsordninga vil vere aktuell for barne- og ungdomsorganisasjonar som ikkje har høve til å søkje driftsmidlar gjennom andre fylkeskommunale eller statlege tilskotsordningar, t.d. innan idrett, friluftsliv, partipolitisk arbeid, trussamfunn og driftstilskot til kulturorganisasjonar.

Fylkestinget har sett av midlar i budsjettet for 2020 til barne- og ungdomsorganisasjonar og andre barne- og ungdomsføremål gjennom posten *Ymse barne- og ungdomsføremål* med 2 152 000 kroner. Fylkesdirektør vil fremje forslag om at det vert sett av 1,7 millionar kroner frå denne posten til tilskotsordninga til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar.

Dei resterande midlane frå posten *Ymse barne- og ungdomsføremål* kan i 2020 bli nytta som tilskot til organisasjonar fylkesdirektøren ønskjer å flytte til andre tilskotsordningar der dei meir naturleg høyrer heime, slik som *tilskot til inkludering og mangfald* og *tilskot til prosjekt og tiltak - frivillig kulturliv*. Fylkesdirektøren meiner dette vil gjere tilskotsordninga til regionale barne- og ungdomsorganisasjonar meir reindyrka, men ønskjer samtidig å leggje til rette for at organisasjonane ikkje skal tape økonomisk på å bli flytta til andre tilskotsordningar. Nokre av midlane vil også bli nytta til arbeid med opplæring, nettverksbygging og møteplassar for frivillige barne- og ungdomsorganisasjonar i 2020. Fylkesdirektør vil kome tilbake til fordelinga av dei resterande midlane frå posten i eiga sak til hovudutvalet.

Tilskotsmidlar til organisasjonar som ikkje fell inn under denne ordninga

Tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar skal rette seg mot organisasjonar som ikkje har driftsstøtte gjennom andre ordningar. Det finst andre tilskotsordningar til regionale organisasjonar på barne- og ungdomsfeltet. Organisasjonar som fell inn under andre ordningar, kan ikkje bli støtta gjennom midlar frå denne ordninga. Når det gjeld idrettsfeltet, ligg Vestland idrettskrets på eiga linje i driftsbudsjettet til Vestland fylkeskommune. Vidare har Kulturdepartementet sidan 2000 hatt ei tilskotsordning som rettar seg spesifikt mot lokale lag og foreiningar som har idrett og fysisk aktivitet for barn og ungdom som hovudaktivitet. Denne ordninga heiter [Tilskudd til lokale lag og foreningar](#) og er også kjent som LAM (lokale aktivitetsmidlar). I 2019 fekk lokale lag og organisasjonar i Hordaland og Sogn og Fjordane til saman tildelt 45 528 385 kroner frå ordninga.

Fylkesdirektøren tilrår at det i retningslinjene vert presisert at organisasjonar som kan få støtte frå statlege organ på regionalt nivå (t.d. via fylkesmannen) ikkje kan få støtte gjennom denne tilskotsordninga. Det finst statleg finansierte tilskotsordningar til drift av [politiske ungdomsparti](#) og [trus- og livssynssamfunn](#). Dette er ei endring av retningslinjene samanlikna med ordninga slik ho har vore i Hordaland. Fylkesdirektøren meiner det er fornuftig å unngå dobbel offentleg finansiering av drift av organisasjonar. Ei dobbelfinansiering vil ikkje vere rettferdig ovanfor organisasjonar som ikkje har høve til dette. I praksis vil ein kunne følgje dette opp ved at søkjarane blir bedt om å krysse av for om dei mottok anna offentlege driftsstøtte for det regionale arbeidet eller ikkje, samt ved gjennomgang av vedlagt rekneskap frå organisasjonane som søker.

Tilskot i dei tidlegare fylka

Sogn og Fjordane fylkeskommune har dei seinare åra lyst ut kulturmidlar som éi ordning med to typar tilskot - til drift og til prosjekt og tiltak. Både frivillige organisasjonar, profesjonelle kunst- og kulturinstitusjonar og kunstnarar i det frie feltet har hatt høve til å søkje om støtte frå kulturmidlane. Frivillige barne- og ungdomsorganisasjonar har fått tilskotsmidlar gjennom kulturmidlar til drift. Følgjande regionale barne- og ungdomsorganisasjonar har fått tilskot i Sogn og Fjordane fylkeskommune dei siste to åra:

Organisasjon	Tilskot 2018	Tilskot 2019
KFUK-KFUM Sogn og Fjordane	90 000	90 000
4H Sogn og Fjordane	300 000	300 000
Sogn og Fjordane krins av KFUK-KFUM-speidarane	15 000	15 000
Sum:	405 000	405 000

I tillegg har fleire andre regionale kulturorganisasjonar med aktivt barne- og ungdomsarbeid, men der størstedelen av medlemene er over 26 år, fått driftstilskot gjennom kulturmidlane.

Hordaland fylkeskommune har dei seinare åra lyst ut ei eiga tilskotsordning til drift av barne- og ungdomsorganisasjonar. Følgjande regionale barne- og ungdomsorganisasjonar har fått driftsstøtte gjennom ordninga dei to siste åra:

Organisasjon	Tilskot 2018	Tilskot 2019
4H Hordaland		61 466
ARBEIDERNE UNGDOMSFYLKING	44 115	
BJØRGVIN KRETS AV NORGES KFUK-KFUM speidere	29 014	29 720
BJØRGVIN KRETS AV NORGES KFUK-KFUM	65 759	64 833
CISV HORDALAND FYLKESLAG	44 680	39 324
DE UNGES ORKESTERFORBUND HORDALAND	32 964	40 373
FRELSEARMEEN Vestre divisjon, avd.FAbU	18 685	19 686
HAUGALAND KFUK-KFUM-SPEIDARAR	20 207	20 133
HAUGALAND KRETS NORGES KFUK KFUM	19 852	18 740
HORDALAND BARNE & UNGDOM SJAKK	27 911	22 718
HORDALAND KRINS AV NORGES SPEIDERFORBUND	57 457	62 140
Hordaland Natur og Ungdom	41 137	
Hordaland Røde Kors	93 038	82 727
HORDALAND UNGDOMSLAG	48 014	51 577
HORDALAND / VESTLAND UNGE VENSTRE	22 913	20 085
HYPERION VEST	52 639	40 719
INDREMISJONSSAMSKIPNADEN	44 379	41 289
Junior og barneorganisasjonen Juba, Hordaland krets	14 731	
KRIK Hordaland	60 948	47 167
NLM Ung Region Vest	39 355	42 782
NKSS Region Vest	27 875	30 701
RYVARDEN KRETS AV NORGES SPEIDERFORBUND	21 975	22 422
SØNDAGSSKOLEN BERGEN KRETS	46 302	50 332
SØNDAGSSKOLEN Karmsund-Sunnhordland krets	24 857	28 976
UNG I KOR - VEST		40 703
UNG KYRKJESONG VEST	36 306	49 620
UNGDOMSUTVALGET I HORDAKRINSEN	64 887	71 857
Sum	1 000 000	1 000 000

Retningslinjene

Fylkesdirektøren foreslår ei vidareføring av tilskotsordninga til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar, med enkelte endringar i retningslinjene.

I Hordaland fylkeskommune har tilskot til regionale barne- og ungdomsorganisasjonar vore tildelt utifrå ei kvantitativ utrekning som gjeld aktivitet og tal medlemmer i kommunane, samt teljande medlemmer under 26 år i organisasjonane. Vidare har faktorar knytt til kjønnsrepresentasjon, ungdomsrepresentasjon i styret i fylkesleddet, samt om organisasjonen har meir enn halvparten av medlemene i aldersgruppa under 26 år gitt utslag.

Fylkesdirektøren tilrår å endre retningslinjene slik at søknadene også blir vurdert kvalitativt knytt mot føremålet i tilskotsordninga. På denne måten vil ein kunne gje støtte utifrå aktivitetsnivå,

opplæringsarbeid, utviklingsarbeid, samarbeidstiltak, om organisasjonen har tilsette og i kva grad organisasjonen arbeider for å oppfylle mål og satsingar i dei regionale kulturplanane.

Fylkesdirektøren meiner det er viktig at det ved tildeling av tilskot blir tatt omsyn til at ein har hatt ulike støtteordningar i dei to tidlegare fylkeskommunane, slik at organisasjonar ikkje risikerer stort inntektstap i 2020.

Fylkesdirektøren tilrår ein gjennomgang av kva organisasjonar som skal høyre under tilskotsordninga slik at den på best mogleg vis fyller føremålet om å legge til rette for aktivitetar for barn og unge under 26 år. Det vil vere aktuelt å flytte enkelte organisasjonar som har fått støtte gjennom ordninga i Hordaland fylkeskommune til andre tilskotsordningar, der dei meir naturleg høyrer heime. Fylkesdirektøren vil ta omsyn til at ein har hatt ulike tilskotsordningar i dei to tidlegare fylkeskommunane. Samtidig er det vedtatt nye tilskotsordningar til drift av kulturorganisasjonar og til organisasjonar som arbeider spesielt for å fremje mangfald og inkludering.

Fylkesdirektøren vil evaluere tilskotsordninga til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar når første søknadsåret er omme. Vi vil bruke 2020 til å hauste erfaringar, og vil eventuelt justere tilskotsordningane frå 2021.

Vedtakskompetanse

Hovudutval for kultur, idrett og integrering, jf. vedteke reglement for hovudutval for kultur, idrett og integrering, punkt 3.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Tildelinga er i samsvar med budsjett. Tilskotsordningar på kulturfeltet er eit økonomisk verkemiddel og står sentralt i den regionale kulturpolitikken til Vestland fylkeskommune.

Klima: Ikkje relevant.

Folkehelse: Dei regionale barne- og ungdomsorganisasjonane driv viktig folkehelsearbeid.

Regional planstrategi: Regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019-2027, *Kultur for alle*, og regional plan for kultur i Hordaland 2015-2025, *PREMISS: KULTUR* set mål for tilskot til kunst- og kulturføremål.

Konklusjon

Fylkesdirektør tilrår at det blir etablert og lyst tilskotsordning for drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar. Det vert sett av 1,7 millionar kroner til ordninga i 2020. Ordninga byggjer vidare på Hordaland fylkeskommune si tilskotsordning, men søknadene vil i større grad bli vurdert kvalitativt opp mot føremålet til ordninga. Fylkesdirektøren vil ved tildelinga av midlar vere spesielt merksam på at organisasjonar ikkje skal tape store inntekter samanlikna med tidlegare tildelingar. Fylkesdirektør tilrår ein gjennomgang av kva organisasjonar som skal høyre under tilskotsordninga, og kva organisasjonar som meir naturleg vil høyre under andre tilskotsordningar.

Tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar

- Retningslinjer -

Føremål med ordninga

Tilskot til drift av regionale barne- og ungdomsorganisasjonar skal leggje til rette for barn og ungdom si deltaking og engasjement i organisasjons- og samfunnslivet. Ordninga skal stimulere organisasjonane som arena for deltaking, engasjement og ansvar. Ordninga skal fremje medverknad, inkludering, samfunnsinnsikt, ytringsfridom og demokrati for barn og ungdom.

Driftstilskotet skal styrke organisasjonen sitt arbeid med demokratiskulering, organisasjonsutvikling og organisasjonsopplæring av barn og ungdom, og legge til rette for at medlemene sjølv står for utøving av organisasjonen si verksemd.

Kven kan søke?

Støtteordninga er for frivillige barne- og ungdomsorganisasjonar med regionalt virke. At organisasjonen må ha regionalt virke inneber at den kan vise til lokal aktivitet gjennom å ha lokallag i minst tre kommunar i Vestland. Kommunane har ansvar for å støtte lokal aktivitet, fylkeskommunen aktivitet som er fylkesfemnande eller innanfor eit større geografisk område.

Organisasjonen må ha minst 100 teljande medlemmer i Vestland fylke, dvs. at minst 100 medlemmer under 26 år må ha betalt kontingenten for det føregåande året. Organisasjonen må ha organisasjonsnummer for å kunne søkje.

Søknadsfrist

Årleg søknadsfrist er 1. mars. I 2020 er søknadsfristen 15. april.

Kva kan ein få støtte til?

Driftstilskot blir tildelt regionale frivillige barne- og ungdomsorganisasjonar si drift og normale aktivitet, og er ikkje knytt til prosjekt eller særlege tiltak.

Vurdering

Søknaden blir vurdert ut i frå følgjande kriterium:

1. Kor mange teljande medlemmer organisasjonen har under 26 år. For å vere teljande må medlemen ha betalt kontingenten det føregåande året.
2. Kor mange kommunar i Vestland den regionale organisasjonen har aktivitet gjennom lokallag.
3. Kor mange lokallag som er tilslutta organisasjonen sitt regionale ledd.
4. Kor stor del av medlemsmassen som er under 26 år. Barn og unge må vere hovudmålgruppa til organisasjonen.
5. Om organisasjonen har tilsette.
6. Organisasjonen sitt aktivitetsnivå og utviklingsarbeid.
7. Organisasjonen sitt opplæringsarbeid og arbeid med skulering i demokrati.
8. Organisasjonen sine samarbeidstiltak med andre organisasjonar og grupper.
9. I kva grad organisasjonen oppfyller mål og satsingar i regional kulturplan for Hordaland 2015-2025, *PREMISS:KULTUR* og/eller i regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019-2027, *Kultur for alle*. Desse planane gjeld i det geografiske området dei er vedteke i fram til ny regional plan for kultur i Vestland er vedteke.

I vurderinga av søknadene vil fylkeskommunen sjå på både det kvantitative, som tal medlemmer, lokallag og kommunar, og det kvalitative, som gjeld mellom anna aktivitetsnivå, utviklingsarbeid, opplæringstiltak og samarbeidstiltak. 50% av tilskotet til kvar enkelt søkjar er basert på ei kvantitativ vurdering som gjeld punkta 1 til 5 ovanfor. Resterande 50% av tilskotet blir løyvd basert på ei kvalitativ vurdering som gjeld punkta 6 til 9.

Krav til søkjar

Dei regionale frivillige organisasjonane som blir tildelt støtte må gjennom vedtektene:

- a) vere medlemsbasert, demokratisk og ha aktivitet for barn og unge under 26 år som hovudmålgruppe
- b) gje medlemene i organisasjonen fulle demokratiske rettar frå fylte 15 år. Medlemer under 15 år må også ha reell moglegheit til å påverke i organisasjonen.
- c) ha eit tydeleg føremål, sjølvstende, organisasjonsform og oppbygging for fylkesledd / regionaledd
- d) vise til at organisasjonen er fylkes-/ regionalt ledd som koordinerer aktivitet for lokallag i Vestland
- e) vise til at organisasjonen har eit ideelt (ikkje-kommersielt) mål og vil fremje føremålet til støtteordninga
- f) vise til at organisasjonen ikkje skapar hinder for full deltaking for barn og ungdom frå alle samfunnsgrupper, uavhengig av kjønn, etnisitet, nedsett funksjonsevne eller seksuell orientering

Det vert ikkje gitt støtte til:

- organisasjonar som har idrett/sport eller mosjon som sin hovudaktivitet
- organisasjonar som har kommersielle aktivitetar som sin hovudaktivitet
- organisasjonar som har diskriminerande innhald i vedtektene sine og / eller i aktivitetar
- organisasjonar med tidsavgrensa føremål
- særorganisasjonar for barn og unge under utdanning
- organisasjonar som har aktivitetar som er knytt til eller integrert i utdanningstilboda si undervisning
- organisasjonar som får driftstilskot gjennom andre støtteordningar og etter budsjettvedtak i Vestland fylkeskommune
- organisasjonar som kan få driftstilskot frå statlege organ på regionale nivå, t.d. politiske parti og trus- og livssynssamfunn

Krav til søknaden

Søknaden skal sendast inn til Vestland fylkeskommune via elektronisk søknadsskjema.

Budsjett og handlingsplan / arbeidsprogram for komande periode skal ligge ved eller sendast etter så snart vedtak er fatta i organisasjonen. Siste godkjente årsmelding, rekneskap og vedtekter for organisasjonen skal ligge ved søknaden eller sendast etter så snart desse er godkjent i organisasjonen sitt høgste organ (årsmøte e.l.).

Søklar må opplyse om organisasjonen sine medlemstal i søknaden. Ved kontroll skal fylkeskommunen kunne krevje innsyn i organisasjonane sine medlemslister.

Sakshandsaming og vedtak

Forvaltningslova skal leggjast til grunn for all søknadshandsaming i Vestland fylkeskommune. Alle søknader er i utgangspunktet offentleg tilgjengelege, jf. Forvaltningslova (Fvl.).

Avdeling for Kultur, idrett og inkludering førebur søknadene for politisk handsaming og vedtak i Hovudutval for kultur, idrett og integrering. Kvar søknad er eit einskildvedtak og innstilling skal grunngjevast i saksframlegget. Vedtak som fråvik frå fylkesdirektøren si innstilling skal også grunngjevast. Søknadene skal i hovudsak vere handsama innan tre månader etter søknadsfrist.

Oppfølging og rapportering

Mottakar av støtte pliktar å rapportere for bruken av tildelte midlar til fylkeskommunen. Mottakaren rapporterer for dei tildelte midlane innan 1. mars påfølgjande år saman med ny søknad om driftstønad for regionale barne- og ungdomsorganisasjonar. Organisasjonen sender inn godkjent årsmelding og rekneskap for det året støtta er innvilga saman med søknaden. Godkjent årsmelding og rekneskap er å sjå som rapport for bruken av tildelte midlar.

Fylkeskommunen og fylket sin revisor skal ha høve til å setje i verk kontroll med at midlar vert forvalta som føresett. Fylkeskommunen og fylket sin revisor skal ha rett til dei dokument og opplysningar ein finn påkravd for sin kontroll.

Klage

Vedtak kan klagast på etter Forvaltningslova §28, som omhandlar klagerett for part eller anna person med rettsleg klageinteresse ved einskildvedtak. Søkjar kan klage på vedtaket innan ein frist på tre - 3 - veker. Fristen vert rekna frå den dagen søkjar tok imot melding om vedtaket.

Den fylkeskommunale klagenemnda er klageinstans. Ei klage må innehalde opplysningar om kva vedtak det vert klaga over, årsaka til at det vert klaga og kva endringar ein meiner bør gjerast. Klagen vert sendt til Vestland fylkeskommune.

Saknr: 2020/39519-4
Saksbehandlar: RuSigrid Furnes

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	25/20	17.03.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	42/20	03.04.2020

Tilskot til utvikling av modellbibliotek 2020

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering vedtek utlysning av tilskot til Modellbibliotekprogrammet slik det ligg føre i saka.
2. Tilskotet er eit viktig verkemiddel for å stimulere kommunane til å utvikle folkebiblioteka til å drive aktiv formidling, vere uavhengige møteplassar og arenaer for offentleg samtale og debatt.

Saksprotokoll i 17.03.2020 - Hovudutval for kultur, idrett og integrering Vedtak

Samandrag

Modellbibliotekprogrammet vart etablert i Hordaland i 2014 og har vist seg å vere eit kraftfullt og etterspurd tiltak for å utvikle folkebiblioteka i tråd med endringane i føremålsparagrafen i Folkebiblioteklova frå 2014, som slår fast at biblioteka skal drive aktiv formidling, vere uavhengige møteplassar og arenaer for offentleg samtale og debatt.

I Hordaland er til no 20 kommunar involvert i programmet. 14 biblioteket er opna som nye eller nyrenoverte og står fram som profesjonelle arrangørar av debattar og kulturprogram. Det er ønskeleg å utvide programmet til heile Vestland fylke i 2020.

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør

Ruth Ørnholt
seksjonsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Hordaland fylkeskommune starta Modellbibliotekprogrammet som ein del av eit større treårig prosjekt i 2014. Prosjektet vart støtta av Nasjonalbiblioteket, og knytt til endringar i formålsparagrafen i biblioteklova om at folkebiblioteka skal drive aktiv formidling, vere uavhengige møteplassar og arenaer for offentleg samtale og debatt.

Modellbibliotekprogrammet har vist seg å vere eit viktig og etterspurd tiltak, og vart, med forankring i innsatsområde i regionale kulturplan, Premiss: kultur 2015-2025, vidareført med fylkeskommunale midlar etter at prosjektet var avslutta

Til grunn for programmet ligg behovet for å utvikle biblioteka i samsvar med det nye samfunnsoppdraget og synleggjere nye tenester og samarbeidsformer. For å bli meir attraktive og moderne, treng mange folkebibliotek å gjennomgå endringsprosessar av større eller mindre omfang. Fleire har hatt behov for nye eller renoverte lokale, men småskala-prosjekt kan også passe inn i ramma for modellbibliotekprogrammet.

I Hordaland er til no 20 kommunar involvert i prosjektet. 14 biblioteket er opna som nye eller nyrenoverte, sjå vedlagt oversyn. Biblioteka har blitt revitalisert og står fram som profesjonelle arrangørar av debattar og kulturprogram. Av om lag 20 meirope bibliotekavdelingar i Hordaland, har 11 vore med i modellbibliotekprogrammet. I tidlegare Sogn og Fjordane fylke er det berre eit meirope bibliotek, men fleire under planlegging. Mange bibliotek treng hjelp til å stå fram som relevant kulturaktør i sitt lokalsamfunn.

Eit kriteria for å vere med i programmet, er at biblioteka skal ha ambisjon om å vere ein aktiv og (med)skapande kulturaktør i sitt nærmiljø og i sin kommune, ved å vere eit kunnskaps- og aktivitetssentrum, ein uformell møtestad og arena for kulturopplevinga, offentleg debatt og samtale. Eit anna aspekt kan vere utprøving av nye formidlingsmetodar og samarbeidsformer.

Ein føresetnad for å kome med i programmet, er at samlingane vert vurderte og aktualiserte. I tillegg må kommunane stille med same kronebeløp som fylkeskommunen, kr 100.000, for å supplere biblioteka med nytt inventar og utstyr.

Vedtakskompetanse

Hovudutval for kultur, idrett og integrering, jf. vedteke reglement for hovudutval for kultur, idrett og integrering, punkt 3.

Vurderingar og verknader

Økonomi: I budsjettet for 2020 er det avsett kr 450 000.

Fylkeskommunen sitt bidrag er kr 100 000 til kvart prosjekt, deltaking i prosjektgruppe og praktisk arbeid og utgifter til interiørarkitekt, reise mm., ca. 50 - 60 000 per prosjekt. Det er rom for å gi løyving til tre prosjekt i 2020.

Søkjaren må bidra med kr 100 000, eigenfinansiering i form av stillingsressursarar og andre driftskostnader.

Klima: Ikkje relevant

Folkehelse: Regional plan for folkehelse 2014 - 2025 - fleire gode leveår for alle: Kulturopplevingar har positiv verknad på folkehelsa.

Regional planstrategi: Modellbibliotekprogrammet er forankra i Regional kulturplan for Hordaland 2015-2025. og regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019-2027. I planane er det samanfallande mål om å utvikle moderne og attraktive bibliotek, styrkje og synleggjere folkebiblioteket som ressurs i lokalsamfunnet og som møteplass og arena for inkludering, læring og debatt.

Konklusjon

Fylkesdirektøren ser tilskotsordninga for Modellbibliotekprogrammet som eit viktig bidrag til fylkeskommunane sitt arbeid med å utjamne forskjellar mellom bibliotek og utvikle biblioteka til sentrale arenaer i lokalsamfunna.

Vedlegg: Modellbibliotekprogrammet

År	Bibliotek	Prosjekt	Modell/vurdering	Opning	Meiroppe
2014	Strilabiblioteket (Lindås og Meland) (Nordhordlandsbiblioteka)	Utvikle eit alternativ til hovudbibliotek-filialstruktur ved kommunesamanslåing. Betre kvaliteten på biblioteketilbodet i Lindås og Meland gjennom å lage to spesialiserte bibliotek som utgjere eit heile og å utvide opningstida ved å gjere biblioteka meiroppe. Samlingane er aktualiserte. Interiørarkitekt: Hopstock Design	Utprøving av nye samarbeidsformer på tvers av kommunar ved å utvikle eit heilskapleg bibliotektilbod. To bibliotek blir ein heilskap med felles utnytting av samlingar og kompetanse.	14. 04.2016	ja
2015	Granvin folkebibliotek (Hardanger og Voss)	Utvikle biblioteket til eit fleirbruksrom og storstove. I prosessen vart biblioteket flytta til nye lokale, og er har blitt eit nytt kulturhus i kommunen. Samlinga er aktualisert, og biblioteket er meiroppe. Interiørarkitekt: BS Eurobib	Det nye lokale har blitt ein møteplass og arena for kulturtilbod. Nye samarbeidsformer fyller huset med innhald. Prosjektet viser at ein relativ lita løyving kan setje i gang store prosessar.	17. 03.2016	ja
2015	Sund folkebibliotek (Biblioteka i vest)	Små lokale skal gjerast om til ei debatt- og kulturarena. Gjennom omfattande aktualisering og avtaler med Fjell folkeboksamling i nabokommunen, skal Sund gå frå å vere eit breidde-bibliotek til eit bruksbibliotek. Samlinga som står att skal aktivt formidlast. Fokuset er på inspirasjon og aktualitet. Samlinga er aktualisert og biblioteket er meiroppe. Interiørarkitekt: BS Eurobib	Utprøving av nye formidlingsmetodar og aktiv formidling i bibliotekrommet. Utstrakt lånesamarbeid med nabokommunen reduserer behovet for eigne samlingar og gjer at eit relativt lite lokale kan utnyttast betre.	25. 11. 2015	ja
2015	Bømlo filial (Sunnhordlandsbiblioteka)	Filialen er eit kombinert skule- og folkebibliotek i ein relativ stor barne- og ungdomsskule. Ynsket er å lage biblioteket til ein attraktiv møtestad for ungdom i bygda og at det skal bli meir tilgjengeleg ved å bli meiroppe.	Oppgradering av inventar har gjort biblioteket meir attraktivt og tilgjengeleg. Biblioteket har auka tilgjenge for folkebibliotekbrukarane frå 3 timar i veka til 105 timar.	30. 11.2016	ja

		Samlinga er aktualisert. Interiørarkitekt: BS Eurobib			
2016	Eidfjord folkebibliotek (Hardanger og Voss)	Biblioteket skal flyttast frå dårleg universelt tilrettelagde lokale i tredje etasje til første etasje i kommunehuset. Samordning med tenestetorget vil gje ei meir robust publikumsteneste. Tilrettelegging av lokalet vil gjere kommunen i stand til å oppfylle krava i biblioteklova. Samlinga skal aktualiserast. Interiørarkitekt: BS Eurobib	Samordning med tenestetorg. Flytting av biblioteket blei vedtatt i formannskapet i des. 2016.	Prosjektet vert ikkje realisert.	
2016	Fedje folkebibliotek (Nordhordlandsbiblioteka)	Tilrettelegge møteplassfunksjonen for barn og unge ved å fornye bibliotekrommet og samlinga. Samlinga er aktualisert. Interiørarkitekt: BS Eurobib	Etablering av attraktiv og god møteplass i barneavdelinga.	04.09.2017	nei
2016	Fitjar folkebibliotek (Sunnhordlandsbiblioteka)	Prøve ut ein modell for samordning med biblioteket i Fitjar vidaregåande skule. Samarbeidet vil føre til at kommunen nyttar ressursane betre, opningstidene vert utvida og samlingane meir aktuelle. Lokala vert tilpassa behovet til brukarane og vil gje plass til nye oppgåver. Samlinga er aktualisert. Folkebiblioteket er meirope. Interiørarkitekt: BS Eurobib	Unytting av kort avstand mellom biblioteka til å prøve nye samarbeidsformer mellom folkebibliotek og bibliotek på vidaregåande skule. Det er underskreve samarbeidsavtale om fordeling av ressursar.	13.02. 2017	ja
2016	Os folkebibliotek (Bjørnefjord-biblioteka)	Os folkebibliotek ynskjer å vere ein god og spennande møteplass for flest moglege brukargrupper. Dei ynskjer å satse på meirope, og vil difor innreie og skilte romma slik at publikum lett kan finne fram på eiga hand. Interiørarkitekt: BS	Biblioteket har fått teikna interiørforslag, men har ikkje ressursar til å gjennomføre forslaga.	Ikkje planlagt nyopning	ja

		<p>Eurobib</p> <p><i>Merknad:</i> Os vart ikkje prioritert som modellbibliotek, men fekk konsulenthjelp frå interiørarkitekt.</p>			
2017	Fusa (Bjørnefjord-biblioteka)	<p>Modernisering av bibliotek vil gjere det enklare for biblioteket å gjennomføre arrangement og gje innbyggjarane eit betre bibliotek både på kort og lang sikt. Samlinga er aktualisert.</p> <p>Interiørarkitekt: BS Eurobib</p>	Ruste opp biblioteket og sikre framtida for biblioteket som ein veldriven filial i ein ny og større kommune frå 2020.	1.02. 2018	delvis
2017	Radøy (Nordhordland)	<p>Biblioteket er eit kombinasjonsbibliotek. Ynskje om ny og betre lokalisering i samband med at kommunen skal slå seg saman med Lindås og Meland og med det bli det tredje Strilabiblioteket.</p> <p><i>Merknad:</i> Tiltaket har ikkje blitt iverksett, grunna manglande avgjerd i kommunen om ny lokalisering av biblioteket.</p>	Vidare satsing på barn og unge med fokus på oppleving: rom for lesing, oppdaging: folkeverkstad og kulturarena: rom for kulturytringar og møtestad.	Ny igangsetjing 2019-20.	
2017	Samnanger (Bjørnefjord-biblioteka)	<p>Flytting av bibliotek og innreiing av nytt bibliotek på Bjørkheim, som skal vere universelt utforma og møte dagens krav til biblioteket som møtestad og kulturarena der folk ferdist. Samlinga er aktualisert og biblioteket vert meirope.</p> <p>Interiørarkitekt: BS Eurobib</p>	Kommunen har vedteke å flytte biblioteket frå svært ueigna lokale på Tysse til nybygg på Bjørkheim. Biblioteket vil bli tilgjengeleg for nærliggande barnehagar, bufellesskap, kulturskule og skule.	17.08.2017	
2017	Stord (Sunnhordland)	<p>Søknaden inneheld to moment, meirope og større del av bibliotekarealet til ny ungdomsseksjon. Ei referansegruppe samansett av ungdom frå ungdomsskule og vidaregåande skule vert trekt inn i arbeidet.</p> <p>Interiørarkitekt: Mette</p>	Stord folkebiblioteket har i lengre tid jobba med det meirope biblioteket, og er kome godt i gang med å førebu dette arbeidet. Ungdomsavdelinga har lenge vore ei nedprioritert arena. Ved å trekkje ungdom inn i arbeidet med opprustinga, ynskjer ein ei meir moderne og tiltalende formgjeving av avdelinga, i	11.04.19	ja

		Heimtun	tillegg til større grad av permanente og ad hoc aktivitetar for ungdom.		
2017	Tysnes (Sunnhordland)	Tysnes ynskjer å styrke biblioteket fagleg. Det er ynskje om å samordne skule- og folkebiblioteket og å innføre meirope bibliotek. Samlinga må aktualiserast. Interiørarkitekt: BS Eurobib	Biblioteket ligg i Tysneshallen, som er mykje brukt av skular, lag og organisasjonar, likevel er utlån og bruken av biblioteket svært låg. Modernisering er naudsynt for å møte krava i biblioteklova. Med nyttilsett biblioteksjef i 80% stilling, er det trong for ekstra tett oppfølging frå fylkesbiblioteket.	27.03.19	ja
2017	Austevoll (Sunnhordland)	Biblioteket er lokalisert i kjøpesenteret Bekkjarkvik Torg. Lokale er gode, men alt for små. Etter initiativ frå sentereigar, er det høve til å få utvida lokale monaleg, noko som vil skape plass for biblioteket som ei aktiv kulturarena. Samlinga er aktualisert. Interiørarkitekt: Mette Heimtun <i>Merknad: Austevoll har ikkje fått løyving på kr 100 000, men er kome med i prosjektet og har fått støtte til interiørarkitekt.</i>	Biblioteket i noverande lokale, er ikkje ein uavhengig møtestad og arena for kulturopplevingar, offentleg samtale og debatt. Huseigar stiller meir lokale til disposisjon og biblioteket treng hjelp med prosessen med å utvida lokala til ei meir formålstenleg arena. Kommunestyret handsamar sak om investering på 1,5 mill. kr. i desember 2017.	24.03.18	ja
2018	Masfjorden (Nordhordland)	Hovudbiblioteket på Hostelnd er eit kombinert skule- og folkebibliotek med Nordbygda skule, med fast innreing og utan høve til tilskipingar, og tilfredsstillar ikkje krava i lov om folkebibliotek. Ein ynskjer å legge til rette lokala for å vere ein uformell møtestad og arena for kulturopplevingar, offentleg samtale og debatt. Interiørarkitekt: Mette Heimtun	Biblioteket treng oppgradering og med eitt årsverk er det lite høve til utviklingsarbeid. Utan modellbibliotekprogrammet er det vanskeleg å få til endring. Ekspert hjelp må inn for å sjå på korleis ein kan tilrettelegge lite eigna lokale på best mogleg måte.	14.05.19	nei
	Voss kommune (Hardanger og Voss)	Voss bibliotek ligg i kulturhuset og har svært fine lokale, men støy og ope areal gjere det vanskeleg å finne avskjerma krok. Biblioteket vart opna før	Med to nye vidaregåande skular er Voss ein attraktiv stad for unge menneske, og dette bør speglast i biblioteket. Biblioteket har ressursar til å gjere mykje, men treng ekspertise til å	Ikkje dagsett opning.	nei

		<p>endringane i biblioteklova i 2014. Ein ynskjer å ominnreie og fornye biblioteket slik at det vert eigne soner for ungdom å opphalde seg for å lese, men også soner der det er rom for andre aktivitetar. Sonene kan brukast av andre på dagtid, t.d. skuleklassar og eldre.</p> <p>Interiørarkitekt: Mette Heimtun <i>Merknad:</i> <i>Voss har berre fått støtte til interiørarkitekt.</i></p>	<p>ominnreie utan å øydeleggje dei arkitektoniske kvalitetane i rommet.</p> <p>Biblioteket har fått teikna interiørforslag, men det er uvisst kor mykje som vert gjennomført.</p>		
	Sveio (Sunnhordland)	<p>Biblioteket ligg i Idrettsskule og kulturbygget Vigdartun, og tener som kombinasjonsbibliotek for Sveio barne- og ungdomsskule, og har 1,5 årsverk. Kommunen har løyvd kroner 650.000 til meirope bibliotek i 2018. Biblioteket har fått arenamidlar frå Nasjonalbiblioteket til sceneområdet.</p> <p>Ein ynskjer eit bibliotek der parallelle aktivitetar kan gå føre seg når meir enn ein av personalet er til stades og utvide og fornye tilbodet i biblioteket på dagtid. Bindande avtale med skulen for gje eit betre tilbod vert vurdert.</p> <p>Interiørarkitekt: Mette Heimtun</p>	<p>Kommunen satsar på biblioteket i 2018, og søker om økonomisk støtte, rettleiing og arkitektbistand for at resultatet skal bli best mogleg.</p> <p>Som del av modellbibliotekprogrammet, vil endringane vere sikra fagleg forankring og kome endå fleire til gode.</p>	1. okt. 2019	ja
2019	Vaksdal (Bjørnefjord)	<p>Vaksdal kommune planlegg nytt skule- og kulturbygg. I tillegg til bibliotek, skal det innehalde barne- og ungdomsskule, symjehall og kulturhall. Det er meininga at det nye biblioteket skal bli meirope, og kommunen ser for seg at det vert nytta meir pengar enn det som ligg i modellbibliotekprosjektet til inventar og utstyr i den nye biblioteket Bygget skal stå ferdig i 2019.</p>	<p>Vaksdal folkebibliotek held til i lite hensiktsmessige lokale på Dale. For større tilskipingar, må Dale forsamlingshus takast i bruk som arrangementsrom. For eit godt og heilskapleg resultat, er det viktig at kompetanse på bibliotekrom vert ivareteke gjennom heilt prosessen.</p>	August 2020	ja
2019	Odda(Hardanger og Voss)	<p>Rom for kunst og oppleving</p> <p>Odda bibliotek held til i eit</p>	<p>Eit større rehabiliteringsprosjekt enn den som ligg i</p>	11. feb. 2020.	Rehabilitering av kjeller i

		<p>klassisk 50-tals bygg i Odda Rådhus. All restaurering i biblioteket sin hovudetasjen er gjort med mål om å behalde tidsånda frå 50-talet. Biblioteket vil bli nytt hovudbibliotek i nye Ullensvang kommune. Biblioteket har eit kjellarlokale som treng oppgradering. Det er ynskje om rehabilitering av rommet, der funksjonar som lesesal og arrangementsrom vert kombinert som visningsrom for kunst.</p>	<p>modellbibliotekprogrammet må påreknast for å setje i stand underetasjen. Prosjektet kan vere eit insitament for å starte denne prosessen ved å ta vare på og vise fram biblioteket si kunstsamling på ein god måte. Bistand frå interiørarkitekt kan vere ei trygging for at arbeidet vert gjort med den kompetansen som trengs for å ivareta lokale sin karakter.</p>	<p>rådhuset er utsett på ubestemt tid. Prosjektet er overført avdelinga i Kinsarvik, der biblioteket skal flytte inn i heradshuset.</p>	
2019	Jondal (Hardanger og Voss)	<p>Nytt kombinasjonsbibliotek 2019 Jondal kommune har vedtatt bygging av nytt bibliotek i samband med rehabilitering av Jondal skule. Bygget vil innehalde idrettshall og bibliotek, og det er tenkt at biblioteket skal vere meirope. Biblioteket vert eit kombinert bibliotek med skule og folkebibliotek. Universell utforming er ivareteke I planane for biblioteket, er det tenkt eit moderne bibliotek med mange funksjonar, som vil vere ein etablert og integrert del av kultur- og aktivitetssenter. Bygget skal stå ferdig i 2020.</p>	<p>Biblioteket held i dag til i gamle og lite tenlege lokale i Jondal skule. Biblioteket har liten stillingsressurs. Vedtak om bygging av nytt bygg, viser at kommunen satsar på biblioteket, og søker støtte for at resultatet skal bli best mogleg. Bistand frå interiørarkitekt vil vere eit viktig bidrag for eit godt og formålstenleg resultat.</p>	<p>Haust 2020</p>	<p>ja</p>

Saknr: 2020/36583-9
Saksbehandlar: Eva Moberg, Roald Landøy

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	30/20	17.03.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	43/20	03.04.2020

Fordeling av tilskot til forvaltning og drift av verna fartøy 2020

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering fordelar tilskot til forvaltning og drift av verna fartøy frå budsjettpost 400.650.09 slik:

<i>Fartøy</i>	<i>Søklar / eigar</i>	<i>Tildelt</i>
MS Atløy	Veteranbåtlag Atløy	100 000
MS Gamle Nyborg	A. Andersen Shipping AS	50 000
MS Granvin	Veteranskipslaget Fjordabåten	200 000
MF Hardingen SR	Fjord-2 Fjord Cruises AS	avslag
MS Haugefisk	Stiftinga Musea i Sogn og Fjordane	100 000
DS Hestmanden	D/S Hestmanden`s venner /Vest-Agder museet	avslag
MS Lindenes	Veteranbåtlaget MS Lindenes	100 000
SJ Mathilde	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	185 000
DS Midthordland	Det Midthordlandske Dampskibsselskab AS	100 000
MS Nybakk	Ms Nybakks Venner	70 000
DS Oster	Nordhordland Veteranbåtlag	120 000
DS Stavenes	Veteranskipslaget Stavenes	200 000
DS Stord I	Stiftelsen D/S Stord I	385 000
MS Sunnhordland	HSD Sunnhordland AS	350 000
SJ Svanhild	Stiftinga Svanhild	150 000

MS Vestgar	Øygardsbåtane AS	45 000
MS Vulcanus	Vulcanus Taubåtkompani	75 000
		2 230 000

2. Dersom nokre av tiltaka ikkje let seg gjennomføre i tråd med føresetnadene for tildelinga, gjev hovudutval for kultur, idrett og integrering administrasjonen høve til å omfordele midlane til andre av dei omsøkte tiltaka.

Saksprotokoll i 17.03.2020 - Hovudutval for kultur, idrett og integrering Vedtak

Samandrag

Vestland fylkeskommune og Riksantikvaren har kvar sett av ein årleg post på kr 1 000 000,-, til saman 2 mill. til tilskotsordninga for drift av verna fartøy. I tillegg kjem inntrekte midlar på kr 230 000 som vert omdisponerte, slik at den samla summen til fordeling er kr 2 230 000.

Målgruppa er eigarar av fartøy som har fått tildelt status som «verna fartøy» av Riksantikvaren.

Det er kome inn 17 søknader for 2020. Den samla søknadssummen er kr 14 113 797, medan budsjettposten er på kr 2 000 000.

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør

David J. Sandved
seksjonssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn

Budsjett 2019-2020	2 000 000
Søknadsfrist for tildeling	1. februar 2020
Vedtaks kriteria	Retningslinjer fastsett av KULII 12.11.2019, sak 3/2019
Informasjon om ordninga	Nettstad

Tal på søknader	17
Tal på søknader som er tilrådd tilskot	15
Samla søknadssum	14 113 797
Tilrådd til fordeling	2 230 000

Overordna kommentarar til innstillinga:

Tilskotsordninga til forvaltning og drift av verna fartøy vart etablert i 2016 i Hordaland fylkeskommune. Ordninga er vidareført for Vestland fylkeskommune, med reviderte retningslinjer. Som framheva i kulturplanane «Premiss: kultur» og «Kultur for alle» er fartøyvern eit fagområde der frivillige, lag og organisasjonar har teke på seg eit stort fagleg og økonomisk ansvar. Etter at fartøya vert sette i stand, er erfaringa at mange større fartøy slit med høge driftskostnader. Tilskotsordninga til forvaltning og drift av freda og verneverdige fartøy vert finansiert etter same modell (SAVOS) som tilskotsordninga for sikring og istandsetting av verna fartøy, der Riksantikvaren gir midlar frå statsbudsjettet i same storleik som det fylkeskommunen sjølv set av.

Ordninga skal kunne dekkje utgifter som er ein føresetnad for, eller ein konsekvens av, at fartøya er i drift: naudsynt periodisk ettersyn, kontroll og service, naudsynte kurs for mannskap og tiltak som sikrar at kunnskapen om drift av fartøyet vert teken vare på og ført vidare. Det er kun større fartøy, definert i retningslinjene som over 100 bruttoregister tonn eller som tar minst 20 passasjerar, som kan søke støtte i denne tilskotsordninga. Dette er dels for å gjere ordninga meir spissa mot der trongen er størst. Større fartøy har òg gjennomgåande høgare driftsutgifter, samstundes som det særleg er desse som går med passasjerar og på det viset når ut til ålmenta i størst grad. Det er opna for at fartøy som ikkje høyrer heime i Vestland, men som har størsteparten av seglingstida si her og slik sett kjem fylket til gode, kan få støtte.

Utgangspunkt for prioriteringa

To av fartøya møter ikkje kriteria for tilskotsordninga. Dei femten andre omsøkte tiltaka, vert prioriterte i hovudsak ut i frå storleik på fartøyet og passasjertal, då større fartøy og passasjersertifikat fører til høgare utgifter knytt til teknisk tilstand og tryggleik generelt. Fire av fartøya får 200 000,- eller meir. Det er teke omsyn til at nokre fartøy fekk tilskot frå Sogn og Fjordane fylkeskommune på slutten av 2019.

Vedtakskompetanse

Hovudutval for kultur, idrett og integrering.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Tildelinga er i samsvar med budsjett og det ligg føre stadfesting frå Riksantikvaren om tildeling av midlar for 2020 over SAVOS-ordninga

Klima: Fylkesrådmannen kan ikkje sjå at saka har relevans for t.d. klimaavtrykk.

Folkehelse: Regional plan for folkehelse 2014 - 2025 - fleire gode leveår for alle: Kulturopplevingar har positiv verknad på folkehelsa, og det er brei interesse og stor oppslutning rundt mange av fartøya.

Regional planstrategi: Tilskotsordningane er sentrale verkemiddel for å følgje opp viktige satsingar i Regional kulturplan 2015-2025 PREMISS: KULTUR og Kultur for alle Regional plan for kultur i Sogn og Fjordane, 2019-2027.

Konklusjon

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering fordeler tilskot til forvaltning og drift av verna fartøy frå budsjettpost 400.650.09 slik:

<i>Fartøy</i>	<i>Søklar / eigar</i>	<i>Tildelt</i>
MS Atløy	Veteranbåtlag Atløy	100 000
MS Gamle Nyborg	A. Andersen Shipping AS	50 000
MS Granvin	Veteranskipslaget Fjordabåten	200 000
MF Hardingen SR	Fjord-2 Fjord Cruises AS	0
MS Haugefisk	Stiftinga Musea i Sogn og Fjordane	100 000
DS Hestmanden	D/S Hestmanden`s venner /Vest-Agder museet	0
MS Lindenes	Veteranbåtlaget MS Lindenes	100 000
SJ Mathilde	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	185 000
DS Midthordland	Det Midthordlandske Dampskibsselskab AS	100 000
MS Nybakk	Ms Nybakks Venner	70 000
DS Oster	Nordhordland Veteranbåtlag	120 000
DS Stavenes	Veteranskipslaget Stavenes	200 000
DS Stord I	Stiftelsen D/S Stord I	385 000
MS Sunnhordland	HSD Sunnhordland AS	350 000
SJ Svanhild	Stiftinga Svanhild	150 000
MS Vestgar	Øygardsbåtane AS	45 000
MS Vulcanus	Vulcanus Taubåtkompani	75 000
		2 230 000

2. Dersom nokre av tiltaka ikkje let seg gjennomføre i tråd med føresetnadene for tildelinga, gjev hovudutval for kultur, idrett og integrering administrasjonen høve til å omfordele midlane til andre av dei omsøkte tiltaka.

	Fartøy	Søklar	Tot.kost	Søkn.sum	Tildelt	Omsøkt tiltak	Vurdering
1	MS Atløy	Veteranbåtlag Atløy	900 000	250 000	100 000	Søknaden beskriv utgifter til ny generator, forsikring, bunkers og sertifikat for 2 nye mannskap. Elles sertifisering av tryggleiksutstyr.	Søklar ber om stønad til naudsynte driftsutgifter. Både drift og vedlikehald skjer i stor grad på dugnad, og laget synleggjer relativt stor eigendel i prosjektet. Omsøkte tiltak fell inn under formålet med støtteordninga.
2	MS Gamle Nyborg	A. Andersen Shipping AS	155 246	149 646	50 000	Søknaden opplyser at fartøyet har midlertidig fartsøyve frå Sjøfartsdirektoratet, noko ein vil prøve å oppretthalde i 2020 ved å fokusere på nødvendig tryggleiksutstyr.	Fartøyet søker om stønad til tryggleiksutstyr, for å oppretthalde bruken og ivareta fartøyet som kulturminne.
3	MS Granvin	Veteranskipslaget Fjordabåten	433 000	433 000	200 000	Søknaden omhandlar å få på plass naudsynte tryggleikssertifikat for å gjere MS Granvin sjøklar for sesongen 2020. Elles tilkjem kostnader til forsikring, varslingsutstyr og reparasjon av akselgenerator.	Grunna større utbetringar har fartøyet ikkje vore i drift dei siste to seglingsseongane. Reiarlaget ber om tilskot til naudsynte driftsutgifter for å få fartøyet sjøklart. Søknaden synleggjer utgifter til resertifisering, samt eit pålegg frå Sjøfartsdirektoratet om reparasjon av akselgenerator.
4	MF Hardingen SR	Fjord-2 Fjord Cruises AS	10 000 000	10 000 000	avsalg	Tanktoppane under nedre salong har rusthol og ein kan sjå rett ned i ballastvatn og diesel. Vidare er det hol i bildekket og truleg må 2/3 av bildekket skiftast. Rennesteinane på 3 dekknivå er rusta, og vil neppe passere neste hovudklasse.	Reiar har oppdaga omfattande stålskadar og vurderer at fartøyet ikkje vil passera neste hovudklasse. Eigar har søkt og fått avslag frå Riksantikvaren på oppheving av utførsleforbodet. Tiltaket gjeld istandsetjing og fell ikkje inn under føremålet med denne driftstilskotsordninga.

5	MS Haugefisk	Stiftinga Musea i Sogn og Fjordane	200 000	150 000	100 000	Omsøkt tiltak er slippsetjing, botnbehandling, måling av platetjukkeleik, samt reparasjon av to generatorar.	Søknaden omhandlar kostnader som reiarlaget er pålagt i kraft av å ha passasjersertifikat. Slippsetjing ved fornying av sertifikat, samt service av maskineri og teknisk utstyr, fell inn under formålet med støtteordninga.
6	DS Hestmanden	D/S Hestmanden`s venner /Vest-Agder museet		180 000	avslag	Søker støtte til drivstoff-utgifter.	Hestmanden er eit freda, flytande kulturminne med heimehamn i Kristiansand. Søkjar ber om stønad til drivstoffutgifter for å kunna vitja Vestland i seglingssesongen 2020. Fartøyet har ikkje heimeadresse i Vestland og har heller ikkje størsteparten av seglingstida si i fylket, og møter såleis ikkje kriteria for tildeling
7	MS Lindenes	Veteranbåtlaget MS Lindenes	447 000	110 000	100 000	Lindenes skal ha 5-årsklassing i 2020, elles er nemnt forsikring, vedlikehald av tryggleiksutstyr til brann og redning, kursing av mannskap og sertifisering av redningsflåtar.	Søknaden skildrar utgifter til kursavgift for frivillige, samt utgifter i samband med periodisk ettersyn, service av maskineri og teknisk utstyr og brannsikring av kulturminnet.
8	SJ Mathilde	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	1 840 000	200 000	185 000	Det vert søkt om stønad til drifta oppgradering av utstyr til Hardangerjakta Mathilde. Born er den viktigaste målgruppa.	Hardangerjakta Mathilde er eit viktig bidrag til bevaring og formidling av immateriell kulturarv. Med born som hovudmålgruppe, har tryggleik i form av oppgradert utsyr, høg prioritet.
9	DS Midthordland	Det Midthordlandske Dampskibsselskab AS	250 000	250 000	100 000	Generell søknad til drift som nemner kostnader til fornying av ISM sertifikat.	Søknaden omhandlar kostnader som reiarlaget er pålagt i kraft av å ha passasjersertifikat. Tryggleiksutstyr, kursing av mannskap og fornying av sertifikat er naudsynt for drift av kulturminnet.

10	MS Nybakk	Ms Nybakks Venner	136 151	116 151	70 000	Det vert søkt om istandsetting av dør til tørkeskap, div. utvendige låsetersar er fastrusta og tilsvarande for hengsler til luker. Botnventilar er gamle og korrodert m.m.	Søknaden listar opp fleire mindre men viktige tiltak. Nokre av tiltaka er i grenseland mellom drift/vedlikehald og istandsetting. Vi vel å gje stønad til skifte av terser/hengsler samt skifte av botnventilar.
11	DS Oster	Nordhordland Veteranbåtlag	620 000	170 000	120 000	Drivstoff- og bunkersutgifter. Sikring av naudsynt forbruksmateriell og reservedelar til fartøyet, resertifisering av flåtar, utgifter til planlegging og kompetanseheving	Søklar ber om tilskot til å sikra naudsynt forbruksmateriell og reservedelar til fartøyet. Det vert óg søkt midlar til brannsikring, samt utgifter til kompetanseheving. Dei omsøkte tiltaka fell inn under formålet med støtteordninga.
12	DS Stavenes	Veteranskipslaget Stavenes	605 000	605 000	200 000	Søknaden skildrar utgifter knytt til å få fartøyet seglingsdyktig. Mellom anna komplett styring, radiotransponder og nødpeilesendar, kjøp, montering og sertifisering av maritimt radiosamband, kjøp og montering av sertifiserte navigasjonsinstrument, lanterner, lys og naudstraum. Størstedelen av utgiftene er knytt til redningsutstyr og flåtar.	Etter ei omfattande istandsetjing går Stavenes igjen for eiga maskin. Reiarlaget søker om tilskot til investeringar, hovudsakleg i tryggleiksutstyr, som Sjøfartsdirektoratet krev for at fartøyet skal vera seglingsdyktig.
13	DS Stord I	Stiftelsen D/S Stord I	672 000	385 000	385 000	Søknaden skildrar primært utgifter knytt til tryggleiksutstyr, forsikringar, kursing av mannskap og fornying av sertifikat. Vidare er det synleggjort eit behov for fagleg rettleiing for å få til god formidling på veteranskipa. Det vert her søkt stønad til utvikling av eit formidlingsopplegg for "Stord I" som kan koma andre veteranbåtar til gode etter at "Stord I" har vore pilot. Tilsett ved Hardanger fartøyvernssenter vil vera fagleg ansvarleg og driva prosessar med	Tryggleiksutstyr, kursing av mannskap og fornying av sertifikat er kostnader som reiarlaget er pålagt i kraft av å ha passasjersertifikat. Søknaden synleggjer òg eit behov for profesjonelt utarbeidde formidlingstiltak kring fartøyet. Med tanke på rekruttering til fartøyvernfeltet, vil målretta innsats for å engasjera publikum, vera ei viktig oppgåve framover. Vi tilrår stønad til kursing, sertifisering - og formidling av immateriell kulturarv knytt til drifta av fartøyet.

						dugnadsmannskapet om bord i D/S Stord I.	
14	MS Sunnhordland	HSD Sunnhordland AS	635 000	400 000	350 000	Søknaden skildrar store utgifter til service/sertifisering av redningsflåtar og redningsutstyr generelt, kartoppdatering og andre tilsynskostnader. Søknaden nemner òg eige personale til å ivareta kommunikasjon og oppfølging med Sjøfartsdirektoratet.	Søkjar ber om stønad til driftsutgifter i samband med periodisk ettersyn, service av maskineri og teknisk utstyr til redning, navigasjon og brannvern. Reiarlaget syner til heilårleg drift som viktig for å oppretthalde eit godt vern.
15	SJ Svanhild	Stiftinga Svanhild	300 000	200 000	150 000	Søknaden omhandlar utgifter knytt til gjennomføring av hovudklassing for å behalda sertifikat. Tiltak som må gjennomførast er dokking, trekking av akslingar hovudmotor, trekke kjølboltar, kontrollere gjennomføringar. Ein forventar pålegg om separat naudstraum og sikring av batteri, samt inspeksjon og utbetring av rigg og skrog.	Søkjar ber om stønad til utgifter knytt til hovudklassing av fartøyet. Klassing er å forstå som naudsynte driftskostnadar knytt til fartøyet som kulturminne, og er såleis i tråd med føremålet for tilskotsordninga.
16	MS Vestgar	Øygardsbåtane AS	285 175	100 000	45 000	Dekking av årlege kontrollar og oppgradering av tryggleiksutstyr, forsikring av passasjerar, fartøy og dugnadspersonar, samt til legeattestar for mannskapet.	Søknaden omhandlar kostnader som reiarlaget er pålagt i kraft av å ha passasjersertifikat. Tryggleiksutstyr, kursing av mannskap og forsikring m.m., er å forstå som naudsynte driftsutgifter.
17	MS Vulcanus	Vulcanus Taubåtkompani	519 000	415 000	75 000	Søknaden skildrar dei årlege kostnadane med å halde og drive båten. Mellom anna er nemnt forsikring, sertifisering av tryggleiksutstyr, kurs og legeattestar for mannskap.	Søknaden syner til utgifter i samband med periodisk ettersyn, service av maskineri og teknisk utstyr, samt kursavgift for sertifisering av frivillige. Tilskotet for 2018 (60 000) er trekt inn. Det er ikkje rapportert om bruk, eller søkt om utbetaling av midlar tildelt i 2019 (75 000).
				14 113 797	2 230 000		

 Saknr: 2020/41990-1
 Saksbehandlar: Eva Moberg, Roald Landøy

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	31/20	17.03.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	44/20	03.04.2020

Fordeling av tilskot til sikring og istandsetjing av verna fartøy 2020

Forslag til vedtak

- Hovudutval for kultur, idrett og integrering fordeler tilskot til sikring og istandsetting av verna fartøy frå budsjettpost 400.650.09 slik:

<i>Fartøy</i>	<i>Søklar</i>	<i>Tildelt</i>
MS Axel	Odd Harald Turøy	100 000
Bjørn-West	Opsangervågen Veteranbåtlag	avslag
PF Dokken	Opsangervågen Veteranbåtlag	35 000
MY Faun	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	50 000
MF Folgefonn I	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	avslag
MS Gamle Nyborg	Fraktefartøyet M/S Gamle Nyborg	100 000
Lessing	Bergen Kommunale Kystkultursenter	50 000
MS Lindenes	Veteranbåtlaget MS Lindenes	100 000
SJ Mathilde	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	120 000
MS Midthordland	Det Midthordlandske Dampskibsselskab AS	150 000
DS Oster	Nordhordland Veteranbåtlag	avslag
RS 4 Feie	Bergen Seilskøyteklubb	200 000
Sjødampsprøyte 1 (Bjørn)	Bergen Brandkorps Historielag	100 000
MK Sjøgutt	Terje Midtun	120 000
DS Stord I	Stiftelsen D/S Stord I	150 000
MS Tysnes	Geir Røssland	150 000
MY Tysso	Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum	40 000
MK Vaarsol	Opsangervågen Kystlag	100 000
MS Vestgar	Øygardsbåtane AS	50 000
MK Vikingen	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	120 000
MS Vulcanus	Vulcanus Taubåtkompani	100 000
		1 835 000

- Dersom nokre av tiltaka ikkje let seg gjennomføre i tråd med føresetnadene for tildelinga, gjev hovudutval for kultur, idrett og integrering administrasjonen høve til å omfordele midlane til andre av dei omsøkte tiltaka.

Saksprotokoll i 17.03.2020 - Hovudutval for kultur, idrett og integrering

Vedtak

Samandrag

Saka gjeld fordeling av tilskot til sikring og istandsetjing av verna fartøy. Målgruppa er eigarar av fartøy som er freda eller har fått tildelt status som «verna fartøy» av Riksantikvaren. Gjennom såkalla SAVOS-tilskot tildeler Riksantikvaren statlege midlar til kommunar og fylkeskommunar som sjølv gjev midlar til fartøyvern, i tilhøvet éin til éin. I tillegg til dei regionale tilskota på kr 800 000, kjem altså ein tilsvarande sum frå Riksantikvaren. På toppen kjem inntrekte midlar frå fartøy i Hordaland på kr 235 000 som vert omdisponerte, slik at den samla summen til fordeling er kr 1 835 000.

I 2020 må tilskotsordningane for verneflåten i Vestland harmoniserast, då tidspunkt for tildeling av midlar til fartøy i Hordaland og Sogn og Fjordane har vore i utakt. Som ei overgangsordning i 2020 vert istandsetjingsmidlane for 2020 fordelt på verneflåten heimehøyrande i Hordaland, då fartøya i tidlegare Sogn og Fjordane fekk tildelt tilskot to gonger i 2019, med ei samla sum på kr 1 750 000. Fartøya heimehøyrande i Sogn og Fjordane får i tillegg midlar i 2020 frå Vestland fylkeskommune gjennom tilskotsordninga forvaltning og drift av verna fartøy, som vert handsama i eiga sak.

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør

David J. Sandved
seksjonssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fartøy utgjer ein viktig del av den norske kulturarven, og Vestland er det fylket med flest freda og verneverdige fartøy i landet. Fartøyvern er eit fagområde der frivillige, lag og organisasjonar har teke på seg eit stort fagleg og økonomisk ansvar. Tilskotsordninga for sikring og istandsetjing av verna fartøy er eit bidrag frå det offentlege for å stø opp under dette arbeidet. Halvparten av midlane er løyvt av fylkeskommunen og resten av Riksantikvaren. Talet og storleiken på søknadene syner stor trong for sikring og istandsetjing av dei verna fartøya.

Generelt

Budsjett 2020	1 600 000
Søknadsfrist for tildeling	1. november 2019
Vedtaks kriteria	«Retningslinjer og vilkår for tilskot frå statsbudsjettet kap. 1429 post 71-79» og «Reglement for økonomistyring i staten»
Informasjon om ordninga	Nettstad og utlysing i trykte media

Tal på søknader	21
Tal på søknader som er tilrådd tilskot	18
Samla søknadssum	6 856 453
Tilrådd til fordeling	1 835 000

Overordna kommentarar til innstillinga

Som kyst- og fjordfylke er Vestland naturleg rik på maritim historie. Å ta vare på eldre fartøy og båtar er ei viktig oppgåve, for å sikre dei flytande kulturminna som kjelder til kunnskap og oppleving. Fartøyvern er ein del av kulturminnevernet der frivillige, lag og organisasjonar har teke på seg stort fagleg og økonomisk ansvar. Vestland har i nasjonal samanheng utvikla ein sterk regional politikk for å stø opp under desse kreftene, og regionale midlar til vern av fartøy har vore prioritert på lik line med andre felt innan kulturminnevernet.

Gjennom såkalla SAVOS-tilskot tildeler Riksantikvaren statlege midlar til kommunar og fylkeskommunar som sjølv gjev midlar til fartøyvern, i tilhøvet éin til éin. I tillegg til dei regionale tilskota på kr 800 000, kjem altså ein tilsvarende sum frå Riksantikvaren. På toppen kjem inntrekte midlar frå fartøy i Hordaland på kr 235 000 som vert omdisponerte, slik at den samla summen til fordeling er kr 1 835 000.

Om lag halvparten av dei freda og verna fartøya i tidlegare Hordaland, har søkt om tilskot for i år, og den samla søknadssummen er nær fire gonger større enn midlane som er til fordeling. Fleire fartøy treng ei totalrestaurering, og kostnadene for desse er ofte fleire gongar høgre enn den samla summen som er til rådvelde i tilskotsordninga. I dei meir omfattande søknadene, er det difor berre rom for å tildele ein avgrensa del av den omsøkte summen, eventuelt midlar til å sikre fartøyet medan det ventar på at tilhøva ligg til rette for å starte opp ei større istandsetjing. Generelt vert det prioritert å føre vidare pågåande prosjekt. Godt dokumenterte søknader og høg eigeninnsats er andre tilhøve som tel positivt, likeins at fartøya er tilgjengelege for ålmenta. På bakgrunn av desse kriteria er fylgjande fartøy prioritert høgast i 2020: RS4 Feie, MS Midthordland, DS Stord I og MS Tysnes.

I tillegg til den fylkeskommunale tilskotsordninga fordeler både Riksantikvaren og Kulturminnefondet statlege midlar direkte til istandsetjing av fartøy.

Nokre særlege omsyn gjer seg gjeldande i fartøyvernet. Ved utbetring og vedlikehald er verftstilgang eit knappheitsgode, både i høve tid for slippsetting, arbeidskapasitet og kompetanse. Det vert då særleg viktig å leggje til rette for at arbeidet kan gjerast når det er naudsynt, praktisk mogeleg og verfta har ledig kapasitet. Difor kan det unntaksvis forsvarast å dekke tiltak som er gjennomførte før tilskotshandsaminga. Tilskotsmidlane er òg med å halda ved like viktige, men små kunnskapsmiljø innan tradisjonshandverk.

Harmonisering av tilskotsordningane

I 2020 må tilskotsordningane for verneflåten i Vestland harmoniserast, då tidspunkt for tildeling av midlar til fartøy i Hordaland og Sogn og Fjordane har vore i utakt. Som ei overgangsordning i 2020 vert istandsetjingsmidlane for 2020 fordelt på verneflåten heimehøyrande i Hordaland, då fartøya i

tidlegare Sogn og Fjordane fekk tildelt tilskot to gonger i 2019, med ei samla sum på kr 1 750 000. Sogn og Fjordane fylkeskommune vedtok fylgjande fordeling av tilskot til verneflåten i 2019:

<i>Fartøy</i>	<i>Tildeling mai 2019 (HNK sak 48/19)</i>	<i>Tildeling desember 2019 (FT sak 49/19)</i>
SS Svanhild LIPQ	150 000	150 000
MS Atløy LNFD	100 000	150 000
MS Haugefisk LGNG	200 000	150 000
DS Stavenes LEMA	100 000	150 000
MF Hardingen SR LGED	150 000	
MS Nybakk JXPH	50 000	250 000
Gamle Solundir LEVG		50 000
Stangfjord LDYJ		100 000
Samla tildeling 2019	750 000	1 000 000

Fartøya heimehøyrande i Sogn og Fjordane får i tillegg midlar i 2020 frå Vestland fylkeskommune gjennom tilskotsordninga forvaltning og drift av verna fartøy, som vert handsama i eiga sak.

Vedtakskompetanse

Hovudutval for kultur, idrett og integrering

Vurderingar og verknader

Økonomi: Tildelinga er i samsvar med budsjett. Det er stadfesta at Riksantikvaren tildeler midlar over SAVOS-ordninga.

Klima: Fylkesrådmannen kan ikkje sjå at saka har relevans for t.d. klimaavtrykk.

Folkehelse: Regional plan for folkehelse 2014 - 2025 - fleire gode leveår for alle: Kulturopplevingar har positiv verknad på folkehelsa, og det er brei interesse og stor oppslutning rundt mange av fartøya.

Regional planstrategi: Tilskotsordningane er sentrale verkemiddel for å følgje opp viktige satsingar i Regional kulturplan 2015-2025 PREMISS: KULTUR og *Kultur for alle* Regional plan for kultur i Sogn og Fjordane, 2019-2027.

Konklusjon

1. Hovudutval for kultur, idrett og integrering fordeler tilskot til forvaltning og drift av verna fartøy frå budsjettpost 400.650.09 slik:

Fartøy	Søklar	Tildelt
MS Axel	Odd Harald Turøy	100 000
Bjørn-West	Opsangervågen Veteranbåtlag	avslag
PF Dokken	Opsangervågen Veteranbåtlag	35 000
MY Faun	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	50 000
MF Folgefonn I	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	avslag
MS Gamle Nyborg	Fraktefartøyet M/S Gamle Nyborg	100 000
Lessing	Bergen Kommunale Kystkultursenter	50 000
MS Lindenes	Veteranbåtlaget MS Lindenes	100 000
SJ Mathilde	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	120 000
MS Midthordland	Det Midthordlandske Dampskibsselskab AS	150 000
DS Oster	Nordhordland Veteranbåtlag	avslag
RS 4 Feie	Bergen Seilskøyteklubb	200 000
Sjødampsprøyte 1 (Bjørn)	Bergen Brandkorps Historielag	100 000
MK Sjøgutt	Terje Midtun	120 000
DS Stord I	Stiftelsen D/S Stord I	150 000
MS Tysnes	Geir Røssland	150 000
MY Tysso	Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum	40 000

MK Vaarsol	Opsangervågen Kystlag	100 000
MS Vestgar	Øygardsbåtane AS	50 000
MK Vikingen	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	120 000
MS Vulcanus	Vulcanus Taubåtkompani	100 000
		1 835 000

2.

Dersom nokre av tiltaka ikkje let seg gjennomføre i tråd med føresetnadene for tildelinga, gjev hovudutval for kultur, idrett og integrering administrasjonen høve til å omfordele midlane til andre av dei omsøkte tiltaka.

	Fartøy	Søklar	Tot.kost	Søkn.sum	Tildelt	Omsøkt tiltak	Vurdering
1	MS Axel	Odd Harald Turøy	1 801 900	771 900	100 000	Det vert søkt om å vidareføre stålarbeidet akter på fartøyet. Tiltaket inkluderer hudplater, spant, bunnstokkar og rorkiste.	MS Axel søker om midlar til slutføring av stålarbeid på skrog. Arbeida skal utførast ved Dåfjorden Slipp AS. Søklar leverer budsjett med godt dokumenterte utgifter. Eigar har søkt offentlege og private midlar, og syner til ein god eigendel. Midlar tildelt i 2019 (150 000) er søkt overført til 2020 og inngår som del av finansieringa av prosjektet.
2	Bjørn-West	Opsangervågen Veteranbåtlag	1 252 100	1 252 100	avslag	Det vert søkt om stønad for å unngå ytterlegare forfall. Søknaden nemner vassblåsing og måling av heile båten, samt utskifting av ein god del stål. På litt lengre sikt nemner søknaden oppgradering av el.anlegget, og fjerning av diverse utstyr som var knytt til ferjeperioden.	Bjørn West er einaste marineskip bygd før 1900 som er bevart, og er såleis eit viktig verneobjekt. Veteranbåtlaget har ei rekkje fartøy og store oppgåver på få hender. Istandsetjing av fartøyet er ei omfattande oppgåve. Søklar har ei ubrukt løyving på kr 120 000 frå 2019. Vi tilrår ikkje stønad til prosjektet i 2020.
3	PF Dokken	Opsangervågen Veteranbåtlag	780 000	750 000	35 000	Søknaden skildrar eit fartøy som treng omfattande istandsetting og dels tilbakeføring til original utforming både av skrog og motorarrangement.	Dokken er den siste att av ferjene som trafikkerte Puddefjorden, fram til brua kom. Heile søknadssummen let seg ikkje innfri i denne stønadsordninga, men det vert løyvd midlar til sikring av fartøyet. Saman med restløyving på 35 000 frå 2019, kan årets tilskot nyttast til flytting, oppstøtting og bygging av vernetak. Det vert sett som vilkår for utbetaling at vernestatus vert godkjend.
4	MY Faun	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	305 810	200 000	50 000	Det er søkt om stønad til slippsetting og undervassarbeider, brannsikring av maskinrom, eliminering av krypstraum, motoralarm og vasstandsalarm.	Søklar ber om stønad til arbeid på MY Faun, som krev profesjonell utføring. I tillegg til årleg vedlikehald, er det trong for ulike sikringstiltak. Tiltaka er små, men viktige for sikker drift og bruk av fartøyet. Arbeidet er tufta på stor eigeninnsats frå venelaget, som ikkje kjem tydeleg fram i budsjettet. Vi tilrår stønad til fartøyet.
5	MF Folgefonn I	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	9 888 105	150 000	avslag	Omfattande søknad som syner utgifter på rundt 10 millionar. Søknaden beskriv stålarbeid, overhaling av	Bilferga MF Folgefonn er eit av dei fem freda fartøya i Vestland. Fartøyet er no under istandsetjing ved Bredalsholmen Dokk og fartøyvernseier, der stålarbeidet på skroget skal gjerast. Dette er eit

						maskin / maskinrom og trearbeid.	omfattande prosjekt og reiar har søkt Riksantikvaren om tilskot tilsvarende total kostnad. Søknaden gjer ikkje greie for kva tiltak det her vert søkt stønad til. Vi tilrår ikkje støtte.
6	MS Gamle Nyborg	Fraktestartøyet M/S Gamle Nyborg	389 000	361 000	100 000	Søknaden skildrar trong for å skifte botnventilane (5 stk.) samt skifte ut stål rundt desse. Dette kjem etter at ein i 2017 skifta ut om lag 30m ² med stålplater. Søknaden nemner og om lag 20 doblingar i skroget for å sikre fartøyet.	Gamle Nyborg er i drift i sommarsesongen, og leverer ein godt dokumentert søknad om tilskot til utbetringar. Fartøyeigar har søkt Riksantikvaren om tilskot til skifte av hudplater, og søker om stønad til naudsynt skifte av botnventilar. Arbeidet er tenkt utført på Dåfjorden Slipp AS, som også står for tilstandsvurderinga. Vi finn ikkje å kunna tildela heile den omsøkte summen, men tilrår at MS Gamle Nyborg får stønad til deler av arbeidet.
7	Lessing	Bergen Kommunale Kystkultursenter	185 000	100 000	50 000	Søknaden beskriv bekymring for fleire område i fartøyet. Kjølevassinntaket må truleg bytast, El. anlegget er gammalt og dels brannfarleg, stempel i hovudmotor- og hjelpemotoren må overhalast. På sikt må og det og påreknast utskifting av stålplater i skroget.	Slepebåten Lessing treng fleire akutte utbetringar, men prosjektet som er søkt midlar til, er overkomeleg. Søkjar leverer ein grei finansieringsplan og synleggjer mykje eigeninnsats. Det vert sett som vilkår for utbetaling at vernestatus vert formelt godkjend.
8	MS Lindenes	Veteranbåtlaget MS Lindenes	310 000	150 000	100 000	Det er søkt om støtte i samband med pålegg frå Sjøfartsdirektoratet om full overhaling og sertifikatfornyng av hovudmaskin og hjelpemotor i september 2020	MS Lindenes har fått pålegg frå Sjøfartsdirektoratet om full overhaling av motorane for å behalda sertifikatet. Omsøkte tiltak er slik naudsynt for at fartøyet framleis skal vera i kommersiell drift. Arbeidet er tenkt utført ved Dåfjorden Slipp/ Norsk Veteranmotor AS, medan overflatebehandling blir gjennomført av Veteranbåtlaget. Godt grunngeve søknad, og midlar søkt også frå Riksantikvaren.
9	SJ Mathilde	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	3 273 134	484 540	120 000	Søknaden skildrar behov for utbetring av forskip som fylgje av rote-sopp. Søkjar ynskjer å få gjort utbetringar også på rigg og på akterspegel medan båten er nedrigga og på slipp.	SJ Mathilde har aukande trong for vedlikehald då det er 30 år sidan fartøyet vart restaurert. Det er sendt søknad til RA for nærare 2,8 mill. Tilskotet inngår som delfinansiering, der Hardanger fartøyvernssenter sjølv prioriterer korleis midlane best kan nyttast.

10	MS Midthordland	Det Midthordlandske Dampskibsselskab AS	2 030 000	650 000	150 000	Søknaden skildrar utskifting av stålplater i skutebunn etter pålegg fra sjøfartsdirektoratet. Oppdraget er planlagt utført ved Dáfjorden slipp.	MS Midthordland har søkt stønad til tiltaket fleire gonger. Sjøfartsdirektoratet pålegg no utbetring, og finansiering av tiltaket er slik ein føresetnad for at fartøyet kan gjennomføra seglingsseasonen. Midthordland har stor formidlingskapasitet, og landligge er ikkje ideelt. Rammene for tilskotsordninga gjev ikkje moglegheit for å løyva meir enn ein del av omsøkt beløp. Eigar har fått overført tildelte midlar frå 2018 og 2019 (150 000 totalt), og saman med tildelinga i 2020 utgjer dette eit monaleg tilskot til utbetringa.
11	DS Oster	Nordhordland Veteranbåtlag	134 000	60 000	avslag	Søknaden skildrar skrog- og rekkereparasjonar, samt slippsetting for sikring av skrog som inkludere skifting av anodar og bunnsføring.	DS Oster syner til ein stor dugnadskapasitet, og har høg formidlingsaktivitet. Tiltaket peikar på behov for ulike reparasjonar og slippsetjing i samband med desse. Budsjettet synleggjer ein god eigendel, og det er søkt midlar også privat. Tilskotet for 2019 (50 000) står ubrukt og me tilrår ikkje stønad i år.
12	RS 4 Feie	Bergen Seilskøyteklubb	1 375 250	300 000	200 000	Bergen Seilskøyteklubb søker om støtte til å restaurere RS 4 Feie, der omfanget av arbeidet inkluderer skrog, dekk og rigg. Restaureringsarbeidet er planlagt utført i samarbeid med Hardanger fartøyvernssenter.	Redningsskøyta Feie er eit godt organisert prosjekt med stort potensial for formidling og lokalt engasjement. Det planlagde arbeidet er av overkomeleg storleik, og etter reiarlaget sin framdriftsplan, skal arbeidet i hovudsak utførast i løpet av 2020. Prosjektet har fleire eksterne bidragsytarar, og god eigendel. Mykje av arbeidet vert gjort på dugnad i tett samarbeid med Hardanger fartøyvernssenter.
13	Sjødampsprøyte 1 (Bjørn)	Bergen Brandkorps Historielag	200 000	185 000	100 000	Søknaden skildrar tiltak for tilbakeføring av fartøyet til Sjødampsprøyte 1 (BX1) slik den var i tidsrommet mellom 1938 og 1956. Ein ber om stønad til kjøp av dampmaskin, damppumpe og fraktkostnader knytt til dette.	Søklar, Bergen Brandkorps Historielag, er godt organisert og har vid kompetanse. Prosjektet med å tilbakeføra fartøyet til Sjødampsprøyte, er tufta på stor eigeninnsats, som ikkje kjem fram av budsjettet. Fartøyet er verna mellom anna på grunn av geografisk tilhøyre og representativitet, og vi tilrår stønad til kjøp av dampmaskin.
14	MK Sjøgutt	Terje Midtun	234 000	195 000	120 000	Det er søkt om støtte til overhaling/istandsetting av	MK Sjøgutt søker midlar til utgifter knytt til ei naudsynt motoroverhaling. Søklar har

						motoren, som må takast ut av fartøyet. I den samanheng må ein ta av styrehuset og remontere det etter at motoren er på plass att.	alt fått tilsagn på midlar til motoroverhalinga frå Kulturminnefondet. Budsjettet er utarbeidd av Hardanger fartøyvernssenter, og synleggjer ein vesentleg eigendel. Motoren skal overhalast ved Norsk Veteranmotor AS på Bømlo.
15	DS Stord I	Stiftelsen D/S Stord I	400 000	200 000	150 000	Det er søkt om stønad til utgifter knytt til 5-års klassing av fartøyet. Sjøfartsdirektoratet står for kontrollen, og søknaden omhandlar kostnader for dokkleige, vedlikehaldsutgifter og eventuelle reparasjonar.	DS Stord har stor utoverretta verksemd og klassing er naudsynt for å få fartøyet sjøklart til sesongen. Tiltaket fell innafør føremålet med tilskotsordninga, som er å sikre og setje i stand fartøy i Vestland for vidare bruk. Vi tilrår difor stønad til utgifter knytt til 5-års klassing.
16	MS Tysnes	Geir Røssland	784 000	200 000	150 000	Det er søkt om stønad til legging av tredekket akter, etter at reparasjon av akterskipet (skrog, salonghus og båtdekk) på det næraste er ferdig.	MS Tysnes har hatt ein omfattande reparasjon på akterskip, og søker no om midlar til legging av dekk. Reiareren søker om ein nøktern del av totalkostnaden, og kan syna til stor eigendel. Fartøyet har ikkje fått tilskot sidan 2017. Omsøkte tiltak er i tråd med føremålet for tilskotsordninga.
17	MY Tyso	Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum	133 040	40 000	40 000	Det er søkt om støtte til det årvisse vedlikehaldet samt sertifisering av redningsflåten. Søknaden beskriv òg nødvendige reparasjonar av lyskastar, skyvedører og nødstyringa. Ein har også nyleg oppdaga ein lekkasje på fartøyet.	MY Tyso søker om stønad til tiltak som går på tryggleik og sertifisering, der fartøyet må på verkstad/verft for utbetring. Lekkasje må vurderast av fagperson, slik at det kan utarbeidast plan for tiltak. Fartøyet har elles eit årleg vedlikehald som er krevjande dersom den skal vere representativ.
18	MK Vaarsol	Opsangervågen Kystlag	516 913	306 913	100 000	Båten er funksjonsdyktig, men dekk, skandekk og karmar er nokså dårleg. Det er anbefalt at båten i fyrste omgang vert reparert slik at den kan nyttast i påvente av en totalrestaurering.	MK Vårsol ligg på verkstad og får utført nødvendige utskiftingar av lukekarm og deler av dekket. Tilstandsrapporten frå 2016 anbefalte full utskifting av dekket noko som er økonomisk krevjande. Tilskotet for 2019 (40 000) er ikkje brukt, men er synleggjort som finansiering i budsjettet.
19	MS Vestgar	Øygardsbåtane AS	208 410	50 000	50 000	Det er beskrive lekkasjar og roteskadar i båtdekket akter, og det er midlertidig tenkt sikra ved å legge	Sjøbussen MS Vestgar har ikkje fått istandsetjingstilskot siste to åra. No søker reiarlaget om tilskot til midlertidig sikring av ein lekkasje i dekket. Søknaden

						aluminiumsplater over. Lekkasje kan føre til skadar innvendig m.a. på elektronisk utstyr.	synleggjer ein stor eigendel i prosjektet. Arbeidet er planlagt utført ved Dåfjorden Slipp AS.
20	MK Vikingen	Stiftinga Hardanger og Voss Museum	595 980	200 000	120 000	Søklar om stønad til reparasjon av rigg, samt generelt vedlikehald på motor og fartøy.	MK Vikingen står framfor ein større reparasjon av riggen og dette representerer hovuddelen i søknaden. Her er kompetanse-elementet er framheva og tiltaket kan dels gjennomførast som kurs for andre fartøyeigarar. Tilskotet kan berre inngå som delfinansiering, der Hardanger fartøyvernsenter sjølv prioriterer korleis midlane best kan nyttast.
21	MS Vulcanus	Vulcanus Taubåtkompani	361 604	250 000	100 000	Søknaden omhandlar utgifter knytt til hovudklassing, mellom anna dokksetting og kontroll av skrog-gjennomføringar. Taljer på kranbane i maskinrom er pålagt full styrkeberekning og dels utskifting, samt overhaling av eine hjelpemotoren.	Klassing medfører dokksetting som i seg sjølv representerer ein stor kostnad. Dei andre momenta som er nemnt i søknaden, som testing og eller utskifting av taljer på travers og overhaling av hjelpemotor, er òg kostnadskrevjande. Vi tilrår tilskot til hovudklassing og arbeid i maskinrom.

Saknr: 2020/39386-3
Kari Skibenes, Anja
Saksbehandlar: Angelskår Mjelde, Ingrid
Dræge

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	33/20	17.03.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	45/20	03.04.2020

Digitale ressursar i folkebiblioteka

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for kultur, idrett og inkludering vil styrkje fylkeskommunen si utviklar- og koordineringsrolle i høve å sikre innbyggjarane tilgjenge til digitalt innhald i biblioteka.
2. Arbeidet for å organisere biblioteka i Vestland fylke i konsortium for utlån av digitale ressursar med ei felles teknisk løysing, og ei felles samling, skal halde fram innanfor gjeldande budsjett for 2020.
3. Hovudutval for kultur, idrett og inkludering meiner at det bør vere eit mål at fylkeskommunen skal bidra med 1/3 av det totale budsjettet til innkjøpskonsortiet for digitale ressursar.
4. Hovedutval for kultur, idrett og integrering understrekar behovet for nasjonale avtalar når det gjeld e-bøker og e-lydbøker og meiner at prismodellen for e-bøker bør leggest til grunn for utlån av e-lydbøker.

Saksprotokoll i 17.03.2020 - Hovudutval for kultur, idrett og integrering Vedtak

Samandrag

Innbyggjarane etterspør i stadig sterkare grad digitale tenester, også frå biblioteka. Digitalt utlån er ein aukande del av folkebiblioteka sitt totale utlån. Kostnadane med det digitale utlånet har auka med nye medium og nye prismodellar. Stigande etterspurnad fører også med seg høgare kostnadar.

Fylkeskommunen støtter kommunane sitt tilbod til innbyggjarane på bibliotekfeltet ved å koordinere fellestenester og delfinansiere innkjøp av digitalt innhald til ei felles samling. I saka vert det argumentert for at fylkeskommunen skal halde fram med å koordinere arbeidet og bidra økonomisk til at innkjøpskonsortiet kan ha ei god digital samling. Dette har ein utjamnande funksjon for at alle kommunane skal kunne gi det same tilbodet til innbyggjarane sine.

fylkesdirektør

seksjonsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Ulike prosessar i samfunnet vert meir og meir digitale. Mange aktørar tilbyr digitale ressursar til kommunikasjon og informasjon i skule, arbeidsliv, fritid, leik og daglege utfordringar. Biblioteka kan spele ei viktig rolle i å utjamne skilnader og tilby hjelp for å gje innbyggjarane tilgang til aktuelle og relevante ressursar. Ved å gje tilgang til, og opplæring i bruk av, e-bøker, kan biblioteka utjamne skilje i kunnskap og kompetanse, t.d. grunna alder, sosiale skilnader eller tilgang til digital teknologi.

Biblioteka i Vestland har i fleire år bydd sine lånarar på digitale ressursar, gjennom ordningar organiserte av fylkeskommunane.

Bibliotektilsette skal møte brukarane der dei er, og stadig fleire brukar meir tid på digitale plattformer. Biblioteka skal i tilboda til barn og vaksne legge vekt på kvalitet, allsidigheit og aktualitet og har ei viktig samfunnsmessig rolle i å fremje lesedugleik i befolkninga.

Innbyggjarane nyttar i aukande grad dei digitale tilboda frå biblioteka og utlån av e-bøker og e-lydbøker via app er rygggrad i det digitale tilbodet. Den digitale delen av totalutlånet i folkebiblioteka i Vestland har auka frå 1,4 % i 2014 til 4,2 % i 2018. I tillegg tilbyr biblioteka digital tilgang til ca. 7000 aviser og tidsskrift frå heile verda.

E-bøker

Hordaland begynte med utlån av e-bøker i 2013, og Sogn og Fjordane starta opp tidleg i 2014.

Hordaland sitt tilbod var heimla i vedtak i Fylkesutvalet 24. april 2013: (sak 120/13):

1. Fylkeskommunen bør ta på seg ei utviklar- og koordineringsrolle for å sikre innbyggjarane i Hordaland tilgang til e-bøker i biblioteka, uavhengig av kommunestorleik og ressurstilgang.
2. Fylkeskommunen skal innanfor gjeldande budsjettrammer arbeide for å organisere bibliotek i fylket i konsortium med ei felles teknisk løysing, og ei felles samling av e-bøker.
3. Fylkesutvalet vil understreke behovet for nasjonale avtaler når det gjeld e-bøker. Bøker, både papir og e-bøker bør likestillast og vera fritekne frå moms.

I Sogn og Fjordane vart Hovudutval for kultur orientert om planar for å opprette felles e-bokordning i fylket i notat til møte 26.11.13.

Begge fylkeskommunane har lagt til grunn prinsippet om at alle bibliotek i fylka bør tilby e-bøker. Målet er å gje innbyggjarane lik tilgang til medium i biblioteket, uavhengig av kva form innhaldet har, eller i kva kommune ein bur.

Begge fylka har etablerte konsortium for innkjøp av innhald og felles teknisk system for utlån av e-bøker. Dermed har lånarane hatt tilgang på ei stor, felles samling uansett i kva kommune dei bur.

Bergen kommune har ikkje vore ein del av innkjøpskonsortiet for e-bøker, men har hatt eit eige tilbod til brukararar av dei kommunale biblioteka.

E-lydbøker

Lydbøker er eit svært etterspurd medium i biblioteka. Biblioteka vil veldig gjerne låne ut lydbøker, men stadig færre titlar vert gitt ut på fysiske berarar, som CD eller digibok. Alternativet er e-lydbøker.

Dei store forlaga var lenge uvillige til å selje e-lydbøker til bibliotek. I juni 2019 la Nasjonalbiblioteket fram ein kjøps- og utlånsmodell for e-lydbøker i bibliotek etter samtalar med Forleggerforeningen. Etter dette har utvalet av e-lydbøker biblioteka kan kjøpe auka, men kostnaden er urimeleg høg.

I gjennomsnitt kostar kvart utlån av ei ny e-lydbok opp mot fem gongar så mykje som utlån av lydbøker på fysiske berarar. Difor er utvalet til lånarane er framleis svært lite.

Prismodellar

Biblioteka vert fakturert for e-bokutlån når 10 % av boka er opna, medan lån av e-lydbøker vert fakturert med ein gong dei er lasta ned. Dette gjer kostnaden ved lydbokutlån vesentleg høgare ettersom konsortiet må betale før lånaren kan vurdere om hen vil høyre boka.

Kulturfondbøker

Norsk kulturråd administrerer fem innkjøpsordningar for litteratur. Formålet med ordningane er å styrke norsk språk og litteratur ved å legge til rette for breidde, mangfald og kvalitet i litteratur på norsk, og god tilgjenge for alle ved at innkjøpte titlar vert gitt til biblioteka.

Nokre utvalde titlar vert også kjøpt inn som e-bøker som vert fordelt mellom innkjøpskonsortia. Før fylkessamanslåinga fekk Sogn og Fjordane 3 utlånslisensar til norske e-bøker og 1 til omsett litteratur, medan Hordaland (utan Bergen) fekk respektive 3 og 2 lisensar. Etter fylkessamanslåinga får Vestland (utan Bergen) 5 utlånslisensar til norske e-bøker og 2 til omsett litteratur. Vestland kjem altså dårlegare ut etter samanslåinga, og det er behov for auka budsjett til innkjøp av digitale medium.

Digitale aviser og tidsskrift

Flyktningstraumen i 2015 var bakteppet for at fylka teikna abonnement på digitale aviser og tidsskrift gjennom tenesta «PressReader» frå 2016, og innlemma det i det digitale konsortiet.

Folkebiblioteket er ein integreringsarena og det er ei utfordring for dei einskilde kommunane å kunne tilby flyktningar og innvandrarak tilgang til informasjon på eit språk dei meistrar. Det er eit verdifullt tilskot å kunne tilby dei nye innbyggjarane vel 7 000 aviser og tidsskrift på meir enn 60 ulike språk. Det finst òg mange norske publikasjonar i tenesta.

Tenesta er aktuell for alle, og stadig meir i bruk, sjølv om vi ikkje lenger har nokon flyktningstraum.

Kostnad

Innkjøp av utlånssystem for e-bøker vart dekt av fylkeskommunane. Årlege driftsutgifter for utlånsløysinga er delte mellom kommunane og dei vidaregåande skulane som har dette tilbodet. Rekneskap for 2019 kjem fram av tabellen under.

Kommunane betalte 3 % av mediebudsjetta sine til ein felles pott til innkjøp til e-boksamlinga i fylka. I Hordaland dekte fylkeskommunen 32% av kostnaden i 2019. I Sogn og Fjordane dekte fylkeskommunen 8%.

Rekneskap innkjøp av e-ressursar 2019				
	Kommunane	Fylkeskommune n	Totalt	% fylket
Hordaland	342 360	157 527	499 887	32
Sogn og Fjordane	201 093	17 841	218 934	8
	543 453	175 368	718 821	24

I Sogn og Fjordane omfattar konsortiet alle kommunar og 4 vidaregåande skular. I Hordaland omfattar det alle kommunane utanom Bergen og alle vidaregåande skular.

Frå 2020 er dei kommunale tilskota til det digitale innkjøpskonsortiet auka til 5 % av mediebudsjetta. Det er rom til å nytte kr 50 000 på budsjettet til Seksjon for bibliotekutvikling til føremålet.

Fylkeskommunen si rolle

Å drive folkebibliotek er ei lovpålagt oppgåve i kommunane og fylkeskommunen bidrar ikkje med midlar til drift. Fylkeskommunen har ei viktig rolle med å koordinere fellestenester som skal ut til alle innbyggjarane, og utjamne skilnader mellom små og store, rike og fattige kommunar. Sidan etterspurnaden etter digitale tenester er relativt liten, vert det for kostnadskrevjande å gje brukarane sine eit godt tilbod i små kommunar. Samstundes er nytten som ligg i digital tilgang større for dei som bur på mindre plassar og som gjerne har bibliotek med dårlege opningstider. Organisering i konsortium, på tvers av bibliotektypar og kommunar, skal sikre innbyggjarane lik tilgang til oppdaterte digitale ressursar for litteratur, kunnskap og kultur.

Vestland fylkeskommune skal framleis organisere konsortiet og den felles samlinga av digitale ressursar i fylket, men kommunane vil få eit mindre bidrag til innkjøp i 2020 enn tidlegare. Mange

kommunale bibliotekbudsjett har fått kraftige nedskjeringar, slik at ei auke i bidraget til konsortiet frå 3 - 5% ikkje vil kompensere for auka etterspurnad og auka kostnader i samband med utlån av e-lydbøker. Det er ønskjeleg at fylkeskommunen skal kunne auke sitt bidrag i 2021.

Vedtakskompetanse

Hovudutval for kultur, idrett og integrering, jf. vedteke reglement for hovudutval for kultur, idrett og integrering, punkt 3.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Vestland fylkeskommune skal nytte kr 50 000 innanfor ramma til Seksjon for bibliotekutvikling til felles digital samling for alle kommunane og dei vidaregåande skulane i 2020.

Klima: Utlån av digitalt innhald har ein positiv klimaeffekt ettersom det minkar behovet for transport.

Folkehelse: Tilgang til bibliotek er ein del av det ålmenne folkehelsearbeidet

Regional planstrategi: Tiltaket følgjer opp satsingar i Regionale kulturplan i Hordaland 2015-2025 og Regional plan for kultur i Sogn og Fjordane 2019 - 2027.

Konklusjon

Innbyggjarane etterspør i stadig sterkare grad digitale tenester, også frå biblioteka, og digitalt utlån er ein aukande del av folkebiblioteka sitt totale utlån.

Kostnadane med det digitale utlånet har auka med nye medium og nye prismodellar. Stigande etterspurnad fører også med seg høgare kostnader. Vestlandskonsortiet får færre utlånslisensar til kulturfondbøker etter samanslåinga.

Fylkesdirektøren meiner at Vestland fylkeskommune bør halde fram med å koordinere arbeidet og bidra økonomisk til at innkjøpskonsortiet kan ha ei god digital samling. Alle kommunar bør kunne gi det same tilbodet til innbyggjarane sine. Ambisjonen bør vere at fylkeskommunen bidrar med 1/3 av det totale budsjettet til innkjøpskonsortiet for digitale ressursar.

Saknr: 2020/896-2
Saksbehandlar: Dianne Kilvær

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering	46/20	03.04.2020

Revidert møteplan 2020

Forslag til vedtak

1. Alle møter i hovudutvalet vert halde som fjernmøte fram til sommaren, i tråd med avgjerd teke av fylkesordførar og fylkesrådmann.
2. Datoar i møteplanen endrast ikkje.
3. Møteplan vert teke opp til revisjon på siste møte før sommaren.
4. Skal utvalsleiar kalle inn til ekstraordinære møter, skal utvalet informerast om dette i forkant så langt det er praktisk mogleg. Utvalsmedlemmane skal i dei tilfella få høve til å komme med innspel før avgjerd om ekstraordinært møte takast.
5. Møtestadar vert endra slik dei kjem fram av revidert møteplan.

Stian Jean Opedal Davies
utvalsleiar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

HOVUDUTVAL FOR KULTUR, IDRETT OG INTEGRERING. MØTEPLAN 2020 (vedteken av fylkestinget 15.10.2019)

Versjon: 04.12.19/09.12.19/18.12.19/08.01.2020/10.01.2020

VÅR 2020

Dato	Møtestad	Presentasjonar
21.01.20	Bergen	Tema: Det profesjonelle kunst- og kulturfeltet. Orientering fra adm Invitere Bergen kommune (byråd kultur)
13.02.20	Bergen (Saman med dei andre utvala) <i>T.O: Fylkesutval og planutval 14.02.</i>	Tema: Idrettspolitik. Orientering fra adm. Invitere Vestland idrettskrets +
17.03.20	Voss (mulig Bavallen)	Tema: Kultur og idrett i kommunane. Invitere Voss herad (ordførar)
21-22.04.20	Bergen (Grieghallen eller det Vestnorske teateret) Merk: To dagar.	Tema: Storbyregionen Bergen Besøk hos kultur, idretts og inkluderingsaktørar. Invitere Bergen kommune (byråd idrett)
19.05.20	Florø	Tema: Friluftsliv Invitere: Kinn kommune, Fjordane friluftsråd
04.06.20	Flåm	Tema: Kulturminnevern. Orientering frå adm Invitere frivilleg sektor

HAUST 2020

Dato	Møtestad	Presentasjonar
16.09.20	Skei (Saman med dei andre utvala) <i>T.O: Møtar i andre fylkeskommunale organ 15.09 og 17.09</i>	Tema: Arkiv Invitere Nye Sogndal kommune
14-15.10.20	Førde, Sunnfjord Merk: To dagar.	Tema: Frivilligheit og kulturinstitusjonane Invitere: Nye Sunnfjord kommune (ordførar) Frivillighet Norge, Opera Nordfjord, SF Teater, Førdefestivalen, Musea i Sogn og Fjordane
04.11.20	Bergen Åsane vgs og kulturhus?	Tema: Bibliotek (kommunar og VGS) Invitere: Samarbeidspartar iht bibliotek og arenavutvikling
25.11.20	Øygarden 24-26.11 Saman med dei andre utvala	Tema: Budsjett. Orientering frå adm